

OSNUTEK, 7. 4. 2017
Komentarje zainteresirane
javnosti zbiramo do 7. 5. 2017
na e-naslov: gp.mp@gov.si

PREDLOG
EVA: 2016-2030-0034

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ

I. UVOD

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1)¹ je bil od uveljavitve leta 2000 do sedaj spremenjen šestkrat. S prvo spremembo iz leta 2002 (ZIKS-1A)² se je odpravljala neskladnost 145.c člena ZIKS-1 z Ustavo Republike Slovenije³. Druga sprememba iz leta 2006 (ZIKS-1B)⁴ je vsebovala nekaj manj obsežnih sistemskih posegov v sistem izvrševanja kazenskih sankcij, saj je poleg uskladitve določb z določbami spremenjenega ZP-1, zlasti: uredila status zaprtih oseb, ki so zaščitene priče⁵; dopolnjevala določbe, ki urejajo zdravstveno varstvo obsojencev na način, da so prispevale k vključitvi obsojencev v javno zdravstveno mrežo; urejala posebnosti glede delovnega časa pravosodnih policistov (v tistem obdobju poimenovanih »pazniki«) in usklajevala besedilo s spremembami ZP-1.

Leta 2008 se je z ZIKS-1C⁶ prvič obširneje posegalo v do takrat veljavno besedilo ZIKS-1, kar je bilo povezano zlasti z drugimi spremembami na področju kaznovalnega prava: primeroma se je s takrat aktualno spremembo ZP-1 odpravilo kazen zapora za prekrške in uvedlo uklonilni zapor. Poleg usklajevanja besedila ZIKS-1 s drugimi aktualnimi spremembami se je urejalo tudi nekatere sistemske vidike izvrševanja kazni zapora, ki so se od uveljavitve predpisa izkazale za pomanjkljive ali manj učinkovite (primeroma se je z ZIKS-1C zmanjševalo število upravnih zadev, pri katerih se v postopku subsidiarno uporablja ZUP). S spremembo ZIKS-1C se je dodatno: posodabljala strokovna terminologija, ki jo predpis uporablja; uredila pravna podlaga za zbiranje nekaterih dodatnih osebnih podatkov o obsojencih; uredilo se je vprašanje povrnitve stroškov prisilne privedbe obsojenca na prestajanje kazni zapora; urejale so se pravice obsojencev iz dela idr.). ZIKS-1C je poleg navedenega na novo urejal tudi organizacijo Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Četrta sprememba, ZIKS-1D⁷, je nastala leto kasneje (v 2009) in je bila manj obsežna – odpravljala je institut posebne zdravstvene komisije, ki se je izkazala kot neustrezna rešitev ter dodatno posebej urejala nekatere institute na način, da so se lahko ustrezno uporabljali tudi pri izvrševanju uklonilnega zapora.

S peto spremembo, ZIKS-1E⁸ iz leta 2012, se je besedilo zakona spreminjalo in dopolnjevalo glede na noveli KZ-1B in ZKP-K: urejalo se je na primer izvrševanje zapora ob koncu tedna, način izvrševanja hišnega zapora ter izvrševanje denarne kazni z delom v splošno korist.

¹ Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15.

² Uradni list RS, št. 39/09.

³ Odločba št. U-I-156/99-12 z dne 15.11.2001.

⁴ Uradni list RS, št. 70/06.

⁵ Glede na takrat uveljavljeni Zakon o zaščiti prič (Uradni list RS, št. 113/05).

⁶ Uradni list RS, št. 76/08.

⁷ Uradni list RS, št. 40/09.

⁸ Uradni list RS, št. 109/12.

Dodatno so se z ZIKS-1E določali tudi posebni pogoji glede izvrševanja varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu in obveznega psihiatričnega zdravljenja na prostosti.

Zadnja, šesta sprememba (ZIKS-1F)⁹, je bila uveljavljena v letu 2015 in je bila obširnejša, saj je med drugim: usklajevala določbe s takrat aktualno ukinitvijo uklonilnega zapora; spreminjala določbe glede izvrševanja dela v splošno korist; spreminjala razloge za odlog in prekinitve kazni zapora in s tem zlasti sistemsko predružačila odpust in prekinitve iz "zdravstvenih razlogov" ter uvedla s tem povezano posebno zdravniško komisiji; uvedla oddelke za nego obsojencev, ki potrebujejo pomoč pri zadovoljevanju osnovnih življenjskih potreb; uredila določbe, ki zagotavljajo sodno varstvo obsojencev; uvedla posebej varovan oddelek za nevarne obsojence; na novo uredila pooblastilo pravosodnega policista, da obsojenca odstrani iz skupnih prostorov in ga namesti ločeno v poseben prostor, kjer je obsojenec posebej nadzorovan in natančneje uredila določbe, ki urejajo kazensko evidenco.

V splošnem je ZIKS-1, kot predpis, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, podvržen spremembam, ki so posledica sprememb drugih predpisov na področju kaznovalnega prava. Pričakovano je, da primeroma s spremembami predpisov, ki urejajo sankcije za prekrške in predpisa, ki predpisuje vrste kazni za kazniva dejanja, nastane tudi potreba po spreminjanju predpisa, ki ureja izvrševanje sankcij. Od zadnje spremembe ZIKS-1 je bile uveljavljene spremembe in dopolnitve zakona, ki ureja prekrške¹⁰, uveljavljene so bile spremembe Kazenskega zakonika (KZ-1C¹¹ in KZ-1D¹²) ter sprejeti so bili predlogi KZ-1E¹³, zakona o probaciji¹⁴ in ZKP-N¹⁵. S tem povezano so potrebne nekatere dopolnitve in spremembe veljavnega ZIKS-1.

Po zadnji spremembi ZIKS-1 sta bila v letu 2016 uveljavljena tudi dva podzakonska predpisa, ki urejata nekatere poglobitve vidike izvrševanja kazni zapora: Pravilnik o izvrševanju kazni zapora¹⁶ (prej veljavni je bil zadnjič dopolnjen in spremenjen leta 2013) in Pravilnik o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov¹⁷ (prej veljavni je bil zadnjič dopolnjen in spremenjen leta 2009). V letu 2017 se pripravlja tudi predlog sprememb in dopolnitev pravilnika, ki podrobneje ureja kazensko evidenco. Ob pripravi navedenih pravilnikov so bile ugotovljene nekatere pomanjkljivosti ZIKS-1, zlasti pa podnormiranosti nekaterih institutov, ki so namesto v zakonu urejeni v podzakonskem predpisu, ter na nekaterih mestih notranja delna neusklajenost zakona.

Razlogi za predlagane spremembe in dopolnitve ZIKS-1 so naslednji:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J)

ZP-1J, ki je začel veljati 7. 11. 2016, je med drugim uvedel institut nadomestnega zapora, pri čemer glede izvrševanja te sankcije napotuje na uporabo določb ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni zapora. Nekaterih določb ZIKS-1 ni mogoče (niti smiselno) uporabljati za izvrševanje nadomestnega zapora, zato je za izvrševanje nadomestnega zapora potrebno urejanje posebnih določb. Dodatno je potrebno nekatere določbe glede nadomestnega zapora, ki jih določbe o izvrševanju kazni zapora ne morejo urejati, v ZIKS-1 dodatno urediti.

⁹ Uradni list RS, št. 54/15.

¹⁰ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J), Uradni list RS, št. 32/16.

¹¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1C), Uradni list RS, št. 54/15.

¹² Zakon o spremembi Kazenskega zakonika (KZ-1D), Uradni list RS, št. 38/16.

¹³ Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, EPA: 1850-VII.

¹⁴ Predlog zakona o probaciji, EPA 1849-VII.

¹⁵ Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, EPA: 1855-VII.

¹⁶ Uradni list RS, št. 42/16.

¹⁷ Uradni list RS, št. 73/16.

Sporazum med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča

Republika Slovenija je v letu 2001 ratificirala Rimski statut Mednarodnega kazenskega sodišča¹⁸, ki je začel veljati leta 2002¹⁹. Slednji države pogodbenice zavezuje k sodelovanju z Mednarodnim kazenskim sodiščem pri preiskovanju in pregonu kaznivih dejanj, določa pa tudi, da se kazni zapora, ki jih izreče Mednarodno kazensko sodišče, izvršujejo v državah, ki so med drugim predhodno izrazile pripravljenost izvrševati te kazni. Za ta namen je Ministrstvo za pravosodje v letu 2016 pristopilo k pripravam za usklajevanje besedila sporazuma, s katerim bi Republika Slovenija izrazila načelno pripravljenost izvrševati kazni zapora Mednarodnega kazenskega sodišča ter uredila medsebojne dogovore o načinu določitve Republike Slovenije kot države izvršitve kazni in način izvrševanja kazni v Republiki Sloveniji. Ministrstvo za pravosodje je dne 16. 2. 2017²⁰ Vladi Republike Slovenije podalo pobudo za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča (v nadaljevanju: sporazum). Vlada je dne 16. 2. 2017 s sklepom št. 56100-1/2017/3 navedeno pobudo sprejela. Ob pripravi predloga predvidenega besedila sporazuma je Ministrstvo za pravosodje ugotavljalo, da so nekatere določbe veljavnega ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni, ki jo izreče MKS, neusklajene z določbami Rimskega statuta MKS, ki urejajo izvrševanje kazni zapora – za odpravo teh nedoslednosti so zato potrebne spremembe nekaterih določb ZIKS-1 in nekatere nove določbe ZIKS-1. Nadalje je glede na besedilo Sporazuma med RS in MKS Ministrstvo za pravosodje ugotavljalo tudi, da so za ratifikacijo sporazuma potrebne tudi nekatere predhodne spremembe in dopolnitve veljavnih določb ZIKS-1, ki urejajo izvrševanje kazni zapora, ki jo izreče MKS, na način, da bodo dosledno usklajene z besedilom sporazuma. Dodatno je Ministrstvo za pravosodje ob tem ugotavljalo, da so potrebne tudi nekatere nove določbe, ki bodo, glede na besedilo Sporazuma med RS in MKS, na novo urejale posebnosti glede izvrševanja teh kazni.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1E), EPA: 1850-VII.

Predlog KZ-1E med drugim v skladu s pravili pravnega reda Evropske unije predvideva ponovno uvedbo stranske kazni izгона tujca iz države, ki je bil črtan z uveljavitvijo KZ-1 v letu 2008. Zaradi predvidene ponovne uvedbe te stranske kazni so potrebne spremembe določb ZIKS-1, ki urejajo njeno izvršitev.

Opozorila in priporočila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije (VČP)

Priporočilo št. 25 in priporočilo št. 26 iz Letnega poročila VČP za leto 2014:

VČP je v svojem Letnem poročilu za leto 2014 priporočil jasno opredelitev pogojev, v katerih lahko zavodi za prestajanje kazni zapora uporabijo ukrep posebne namestitve obsojencev, pri čemer se priporočilo nanaša na razjasnitev razlik med načinom izvrševanja disciplinskega ukrepa oddaje v samico (88. člen ZIKS-1) in načinom izvrševanja ukrepa namestitve obsojenca v strožji režim (98.a člen ZIKS-1). VČP je namreč ugotavljal, da obstajajo nezanemarljive razlike v pravnih vidikih položaja obsojenca, če se namestitev disciplinsko procesira (89. – 95. člen ZIKS-1) ali pa, če se ga namesti na podlagi 98.a člena ZIKS-1 – na drugi strani pa je v dejanskem prestajanju v obeh primerih bistveno več podobnosti kot razlik. VČP je obenem opozarjal da je tudi sicer širše gledano pristop k izvrševanju "posebnih namestitev" v slovenskih zavodih bolj kot ne različen. Oboje po mnenju VČP kliče k bolj jasni opredelitvi pogojev, v katerih naj bi zavodi uporabljali t.i. posebne namestitve obenem pa priporoča posebno skrbno

¹⁸ Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 29/01).

¹⁹ Republika Slovenija je leta 2013 ratificirala tudi Spremembe Rimskega statuta iz Kampale (Zakon o ratifikaciji Sprememb Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča, Kampala, 10. in 11. junij 2010 (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/13), ki pa še ne veljajo.

²⁰ Dopis št. 56100-1/2017/3, zadeva: Pobuda za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča.

obravnavo vseh primerov namestitev v prostore s strožjim režimom (priporočilo št. 26). V letnem poročilu VČP za leto 2015 je VČP opomnil na ti dve priporočili iz preteklega leta, zato je Ministrstvo za pravosodje v okviru pripravi podzakonskih predpisov s področja izvrševanja kazni zapora, k temu področju s ciljem podrobnejše ureditve izvrševanja posebnih namestitev posebej skrbno pristopilo. Ob proučevanju možnih načinov za podrobnejšo urejanje izvrševanja posebnih namestitev, s podrobnejšimi določbami v podzakonskem predpisu – je Ministrstvo za pravosodje ugotavljalo, da ZIKS-1 določa (pre)več oblik "posebnih namestitev" obsojencev, med katerimi pa že z zakonom razmejitve niso dovolj jasno urejene – tako z vidika pogojev za namestitev, terminološkim poimenovanjem posamezne namestitve in tudi z vidika načina izvrševanja teh namestitev. "Posebne oblike namestitev" kot jih določa do sedaj veljavni ZIKS-1, so namreč:

- oddaja v samico kot oblika disciplinske kazni za disciplinski prestop (88. člen ZIKS-1);
- začasna ločitev od ostalih obsojencev v primeru suma, da je obsojenec v zavodu storil kaznivo dejanje oziroma v primerih zahteve sodišča zaradi interesov preiskave (drugi odstavek 89. člena ZIKS-1);
- prestanje kazni, ločeno od drugih, če obsojenec ogroža življenje ali zdravje drugih (prvi odstavek 98. člena ZIKS-1);
- osamitev v prostih urah, če obsojenec v tolikšni meri oviro delo in življenje v zavodu, da so redni disciplinski postopki zoper njega neuspešni (drugi odstavek 98. člena ZIKS-1);
- namestitev v posebej varovan oddelek oziroma režim, če je obsojenec nevaren (tretji odstavek 206. člena ZIKS-1);
- odstranitev iz skupnih prostorov in namestitev v poseben prostor, če je podan sum, da je obsojenec storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti; resno grozi, da bo storil tako kaznivo dejanje; se pripravlja na beg ali upor; ogroža sebe ali druge; huje ovira druge pri delu, počitku ali razvedrilu ali, če obsojenec namerno uničuje zavodski inventar (prvi odstavek 236. člena ZIKS-1);
- namestitev v samsko sobo s posebno opremo (četrti odstavek 236. člena ZIKS-1)

Glede na priporočila VČP in zlasti glede na ugotovitev, da zaradi zakonsko neustrezne ureditve niti s podzakonskimi predpisi ni bilo mogoče podrobneje in bolj sistematično urediti pogojev in načinov izvrševanja posebnih namestitev obsojencev – je Ministrstvo za pravosodje k ureditvi tega področja pristopilo ob pripravi predloga sprememb in dopolnitev zakona.

Druga priporočila in predlogi VČP:

V sklopu strokovnega usklajevanja podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi ZIKS-1, je VČP v letu 2016 podalo več predlogov, ki so bili pri pripravi predpisov upoštevani, s tem predlogom pa se zaradi njihovega pomena in vsebine prenašajo iz podzakonskih predpisov v zakon. Primeroma se posebej ureja sodelovanje zdravnika pri namestitvah obsojencev ločeno od ostalih obsojencev (»posebne namestitve«), obveznost in rok za opravljanje razgovora z zdravnikom in zdravstvenega pregleda obsojencev ob nastopu kazni ter določbe glede nadzorovanih in nenadzorovanih obiskov obsojencev.

VČP je v svojem letnem poročilu za leto 2015 opozoril tudi na potrebno posebno urejanje določb glede izvrševanja nadomestnega zapora – opozorila so v tem predlogu prav tako upoštevana.

Prenos določb iz podzakonskih predpisov v zakon

Ministrstvo za pravosodje je v letu 2016 pripravljalo več podzakonskih predpisov, ki sistemsko urejajo nekatere poglavitne vidike izvrševanja kazni zapora (Pravilnik o izvrševanju kazni zapora²¹, Pravilnik o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov²², Pravilnik o plačilu

²¹ Uradni list RS, št. 42/16.

²² Uradni list RS, št. 73/16.

za delo obsojencev²³, trenutno pa je v pripravi tudi predlog novega Pravilnika o kazenski evidenci). Ob pripravi navedenih podzakonskih predpisov je Ministrstvo za pravosodje ugotavljalo, da je določena področja, ki so urejena s podzakonskimi predpisi – glede na njihovo vsebino ustrežneje urejati v zakonu. Na takšne ugotovitve sta v sklopu medresorskega usklajevanja navedenih podzakonskih predpisov opozorila tudi SVZ in MNZ. Identificirana področja se s predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZIKS-1 prenašajo iz podzakonskih predpisov v zakon, pri čemer gre zlasti za področje pooblastil pravosodnih policistov in za časovne opredelitve rokov za z zakonom določena ravnanja organov v zvezi z izvrševanjem kazni zapora.

Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 10. 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ²⁴ (v nadaljevanju: Direktiva 2012/29/EU)
Direktiva 2012/29/EU, katere namen je zagotoviti, da se žrtvam kaznivih dejanj zagotovijo ustrezne informacije, podpora in zaščita ter sodelovanje v kazenskem postopku (1. člen Direktive 2012/29/EU) - članicam med drugim nalaga tudi uresničevanje pravice do prejema informacij o kazenski zadevi (6. člen Direktive 2012/29/EU), kar naj se udeje tudi z možnostjo žrtve, da je na njeno zaprosilo, brez nepotrebne odlašanja obveščena, kadar je storilec, ki je priprt, kazensko preganjan ali obsojen za kaznivo dejanje – izpuščen ali je pobegnil in sicer vsaj v primerih, ko za žrtev obstaja nevarnost ali obstaja tveganje, da bi ji bila lahko povzročena škoda (peti in šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU). Direktiva slednjo možnost do obveščanja žrtve zamejuje s primeri, ko bi bila s takšnim obveščanjem lahko povzročena škoda storilcu (šesti odstavek 6. člena Direktive 2012/29/EU). Navedene usmeritve Direktive 2012/29/EU se s predlogom spremembami in dopolnitvami ZIKS-1 vnašajo v besedilo ZIKS-1 v zvezi s pobegi in odpusti obsojencev iz zavodov za prestajanje kazni zapora.

Predlog Zakona o probaciji (EPA: 1849-VII)

Predlog Zakona o probaciji predvideva urejanje izvrševanje nekaterih kazenskih sankcij in določa pristojnosti probacijske službe v zvezi s tem. Glede na določbe predloga Zakona o probaciji so tako potrebne uskladitve določb ZIKS-1 zlasti v delih, ki se nanašajo na izvrševanje hišnega zapora, dela v splošno korist in varstvenega nadzorstva.

Ureditev statusa in obsega pojma »pooblaščenih uradnih oseb« v Upravi Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS)

URSIKS je v postopku priprave tega predloga opozorilo na določbe ZIKS-1, ki se nanašajo na status pooblaščenih uradnih oseb, to so osebe s posebnimi zadolžitvami, za katere ZIKS-1 predvideva posebne zadolžitve in iz tega izhajajoč tudi posebne bonitete. URSIKS je opozorila, da nekatere skupine pooblaščenih uradnih oseb, kot jih našteva ZIKS-1, po naravi svojih nalog in tudi po strukturi določb ZIKS-1, ne opravljajo posebnih zadolžitvev – zato tudi ni ustrezno določati iz tega izhajajoče posebne bonitete. Glede na ta opozorila, je Ministrstvo za pravosodje podrobneje preučilo določbe, ki se nanašajo na pooblaščenih uradnih oseb in oblikovalo predloge, s katerimi se izpostavljenе nedoslednosti predpisa opravljajo.

Glede na vse navedeno, so cilji tega predloga:

- zagotovitev specialnih določb za ustrezno izvrševanje nadomestnega zapora;
- ureditev postopka za izvršitev stranske kazni izgona tujca iz države;
- uskladitev predpisa z določbami predloga Zakona o probaciji, ki se nanašajo pristojnosti probacijske službe;

²³ Uradni list RS, št. 27/16.

²⁴ UL L 315 z dne 14. 11. 2012.

- določbe, ki morajo po svoji naravi in vsebini biti zajete v zakonu, pa so zajete v podzakonskih predpisih, prenesti na ustrezna mesta zakona (zlasti pa v zakon ustrezno sistematično vključiti poglavje, ki bo urejalo naloge in pooblastila pravosodnih policistov);
- zagotoviti možnost oškodovanca, da je obveščen o odpustu ali pobegu obsojenca;
- zagotoviti določbe, ki bodo omogočale ustrezno izvrševanje kazni MKS;
- odpraviti nedoslednosti glede statusa pooblaščenih uradnih oseb;
- uresničiti nekatera priporočila in predloge VČP.
- urediti nekatere nujne redakcijske pomanjkljivosti predpisa.

Načela, ki se s predlogom uresničujejo pa so:

- načelo pravne varnosti, ki se uresničuje preko uskladitve besedil z izrecnimi priporočili VČP, uskladitve z novelo ZP-1J in predlogi KZ-1E, ZKP-N in Zakona o probaciji ter prenosom določb iz podzakonskih predpisov v zakon;
- načelo enake obravnave obsojencev se uresničuje preko jasnejših določb o posebnih namestitvah obsojencev;
- načelo humanosti, ki se upošteva pri opredelitvi namenskega izhoda obsojenca;
- načelo sorazmernosti, ki se uresničuje z določbami glede obveščanja oškodovancev o pobegu ali izpustu obsojenca.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

(1) V Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15) se tretji odstavek 1. člena spremeni tako, da se glasi:

» Po določbah tega zakona se izvršuje tudi kazen zapora, ki jo je izreklo Mednarodno kazensko sodišče in za katero je Republika Slovenija sprejela imenovanje za državo izvršitve kazni zapora.«.

(2) Četrti in peti odstavek se črtata.

2. člen

V prvem odstavku 8. člena se:

- besedilo »tretjega odstavka 56.« nadomesti z besedilom »četrtga odstavka 56.«;
- črta besedilo », drugega odstavka 89.,«;
- za vejica besedilom »193.« nadomesti z besedo »in«;
- črta besedilo », 206. in petega odstavka 236;
- besedilo »drugega odstavka 74.« nadomesti z besedilom »šestega odstavka 74.«.

V šestem odstavku se za besedilom »zadevah iz« doda besedilo »98. in«.

3. člen

(1) V 4. alineji 10. člena se besedilo »ali registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti« nadomesti z besedilom »oziroma oseba, s katero je v sklenjeni ali nesklenjeni partnerski zvezi po zakonu, ki ureja partnerske zveze« in se pika na koncu stavka nadomesti s podpičjem.

(2) Za 4. alinejo dodajo nove 5., 6. in 7. alineja, ki se glasijo:

»- varovani objekti so: zavodi za prestajanje kazni zapora, oddelki za forenzično psihiatrijo zdravstvenih zavodov, v katerih se izvaja varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva, lahko pa tudi sodišča in druge stavbe ministrstva, pristojnega za pravosodje.

- varovano območje je območje varovanega objekta, kjer je prepovedano ali omejeno gibanje.
- varovane osebe so zaprte osebe: obsojenci, osebe, ki jim je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, osebe, za katere je sodišče odredilo pridržanje (sodno pridržane osebe), priporniki, osebe na prestajanju nadomestnega zapora in mladoletniki v prevzgojnem domu.«.

4. člen

V 11. členu se besedilo »kazni zapora, izrečene« nadomesti z besedilom »zapor, odrejen«.

5. člen

- (1) V prvem odstavku 12. člena se besedilo »izvršitev kazni zapora lahko« nadomesti z besedilom »kazen zapora lahko izvrši«.
- (2) Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:
»(7) Pritožba zoper odločbo iz petega odstavka tega člena ne zadrži izvršitve.«
- (3) Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.
- (4) V 4. alineji dosedanjega osmega odstavka, ki postane deveti odstavek, se beseda »četrtega« nadomesti z besedo »petega«.
- (5) Dosedanji deveti odstavek postane deseti odstavek.
- (6) V dosedanjem desetem odstavku, ki postane enajsti odstavek, se beseda »osmega« nadomesti z besedo »devetega«.
- (7) V dosedanjem enajstem odstavku, ki postane dvanajsti odstavek, se beseda »osmega« nadomesti z besedo »devetega«.
- (8) Dosedanji dvanajsti odstavek postane trinajsti odstavek.

6. člen

- (1) V prvem odstavku 12.a člena se:
 - v 3. alineji črta besedilo »in način izvajanja izjem, z navedbo njihovega namena, časa, trajanja in načina nadziranja«;
 - črta 4. alineja;
 - dosedanji 5. in 6. alineja postaneta 4. in 5. alineja.
- (2) V drugem odstavku se besedilo »policijski postaji, na območju katere se izvršuje hišni zapor« nadomesti z besedilom »probacijski enoti, pristojni po zakonu, ki ureja probacijo (v nadaljnjem besedilu: pristojna probacijska enota)«.
- (3) Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:
»(3) Izvajanje hišnega zapora nadzoruje pristojna probacijska enota. Pristojna probacijska enota o morebitnih kršitvah hišnega zapora brez odlašanja obvesti sodišče in zavod, v katerega bi bil obsojenec sicer napoten na prestajanje kazni zapora.«.
- (4) Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:
»(4) Pristojna probacijska enota določi način izvajanja izjem iz 3. alineje prvega odstavka tega člena in način, po katerem osebe, ki jih obsojenec obiskuje v okviru dovoljenega oddaljevanja od stavbe, obveščajo pristojno probacijsko enoto o obiskih obsojenca, o izvajanju delovne obveznosti in drugih okoliščinah, povezanih z dovoljenim oddaljevanjem obsojenca.«.

7. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13.člen

Izvrševanje dela v splošno korist za obsojenca pripravi, vodi in nadzoruje pristojna probacijska enota v skladu z zakonom, ki ureja probacijo.«.

8. člen

Za 16. členom se doda nov 16.a člen, ki se glasi:

»16.a člen

(1) Obsojencu, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, kazni zapora ni mogoče prekiniti. V primerih, ko pri obsojencu nastanejo razlogi iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 82. člena tega zakona, se obsojencu potrebno zdravstveno oskrbo oziroma pomoč zagotovi z dodatnimi začasnimi ukrepi do zaključka postopkov, ki jih glede okoliščin, v katerih Republika Slovenija ni zmožna izvrševati kazni, določa sporazum med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem, ki ureja izvrševanje kazni Mednarodnega kazenskega sodišča.

(2) Obsojenca, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča, ni mogoče predčasno ali pogojno odpustiti.

(3) O odločitvi, da se obsojencu, ki kazen prestaja po sodbi Mednarodnega kazenskega sodišča odobri oziroma podeli:

- delo iz drugega odstavka 52. člena,
 - namestitev v zavodu za rehabilitacijo v skladu z 68. členom,
 - zunajzavodsko ugodnost v skladu s prvim odstavkom 77. člena,
 - premestitev v skladu s prvim odstavkom 81. člena,
 - izobraževanje zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 102. člena ali
 - usposabljanje iz drugega odstavka 103. člena tega zakona,
- se obvesti Mednarodno kazensko sodišče. To sodišče se obvesti tudi o drugih pomembnih dogodkih v zvezi z izvrševanjem kazni, zlasti pa o:
- namestitvi obsojenca v zdravstveni ustanovi zunaj zavoda v skladu s tretjim odstavkom 59. člena,
 - odločitvi, da se obsojenca namesti v drugi specializirani organizaciji v skladu s tretjim odstavkom 30. člena,
 - premestitvi obsojenca v skladu s prvim ali drugim odstavkom 79. člena in
 - premestitvi v drug zavod ali v oddelek drugega zavoda skladu z 81. členom tega zakona.«.

9. člen

(1) Na koncu prvega odstavka 18. člena se doda besedilo »Osebo, ki ji je odrejen nadomestni zapor, pozove na prestajanje nadomestnega zapora sodišče, ki je po določbah zakona, ki ureja prekrške, pristojno za odreditev nadomestnega zapora.«.

(2) Za prvim odstavkom se dodata nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Hkrati s pozivom na prestajanje kazni, posreduje sodišče iz prejšnjega odstavka, izvod poziva zavodu, v katerega je obsojenec napoten. Izvodu poziva sodišče priloži kopijo odločbe, ki naj se izvrši; obsojenčev izpisek iz kazenske evidence; psihološko ali psihiatrično izvedeniško mnenje, če sodišče z njim razpolaga ter socialno poročilo o obsojencu, če sodišče z njim razpolaga.

(3) Izvodu poziva iz prejšnjega odstavka sodišče priloži tudi kontaktne podatke oškodovanca iz 36.a člena tega zakona in podatke o zahtevi oškodovanca, da se ga obvesti o pobegu in izpustitvi pripornika, če je oškodovanec v predkazenskem ali kazenskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, takšno zahtevo podal in zahteva ni bila zavrnjena ter oškodovanec odločitve o obveščanju ni spremenil.«.

(3) V dosedanem drugem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »prvega odstavka tega člena«.

(4) Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta peti in šesti odstavek.

10. člen

V drugem odstavku 19. člena se beseda »petega« nadomesti z besedo »šestega«.

11. člen

- (1) V drugem odstavku 20. člena se za besedo »zavod« doda besedilo »v treh dneh«.
- (2) Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:
»(5) Ko policija izvršuje odredbo sodišča o privedbi osebe v nadomestni zapor, se ji med privedbo lahko omogoči plačilo globe, če varnostne okoliščine to dopuščajo in lahko izvrši plačilo brez odlašanja ter o tem predloži potrdilo o plačilu. Policija o plačilu globe brez odlašanja obvestijo sodišče, ki je odredilo nadomestni zapor in zavod, ki je v odredbi določen za izvršitev nadomestnega zapora.«.
- (3) V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedo »četrtega«.
- (4) Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

12. člen

- (1) V 21. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:
»(1) Zavod o nastopu kazni obsojenca v osmih dneh obvesti sodišče, ki je obsojenca pozvalo na prestajanje kazni.«.
- (2) Dosedanji prvi odstavek, ki postane drugi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:
»(1) Zavod o nastopu kazni obsojenca v 15 dneh obvesti center za socialno delo, pristojen po predpisih s področja socialnega varstva (v nadaljnjem besedilu: pristojni center).«.
- (3) V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se za besedilom »državljanstva, zavod« doda besedilo »v 15 dneh po nastopu kazni«.

13. člen

- (1) Na koncu prvega odstavka 26. člena se doda besedilo: »O vloženi pritožbi, ki zadrži izvršitev kazni, višje sodišče v roku tri dni obvesti zavod, v katerega je bil obsojenec napoten.«.
- (2) V četrtem odstavku se pred besedama »sodišče« doda beseda »višje«. Za prvim stavkom se doda besedilo »Datum nastopa se določi tako, da ostane obsojencu od prejema poziva do nastopa kazni največ osem dni.«.

14. člen

- (1) Prvi odstavek 29. člena se spremeni tako, da se glasi:
»(1) Ko obsojenec nastopi kazen, je treba ugotoviti njegovo istovetnost, ga fotografirati ter nemudoma, najkasneje pa naslednji dan po nastopu, opraviti razgovor z zdravnikom in zdravniški pregled. Razgovora z zdravnikom in zdravniškega pregleda se ne opravi, če je obsojenec v okviru istega zavoda kazen nastopil iz pripora. Obsojencu se v primeru dvoma o njegovi istovetnosti oziroma za izvrševanje čezmejnega ali mednarodnega sodelovanja odvzamejo tudi njegovi prstni odtisi obeh rok, kar odredi direktor zavoda oziroma od njega pooblaščen oseba.«.
- (2) Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:
»(3) Ob sprejemu v zavod se obsojencu odvzamejo stvari oziroma predmeti, ki jih med prestajanjem kazni ne sme imeti pri sebi (v nadaljnjem besedilu: nedovoljene stvari) in se z njimi ravna v skladu z 236.h členom tega zakona. Minister, pristojen za pravosodje, določi katere stvari so nedovoljene stvari.«.
- (3) Dosedanji tretji in četrty odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

15. člen

- (1) V drugem odstavku 29.a člena se besedilo »policijsko postajo« nadomesti z besedilom »probacijsko enoto«.
- (2) V četrtem odstavku se za besedilom »35.,« doda besedilo »36.a,«.

16. člen

- (1) Za prvim odstavkom 30. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:
»(2) Zavod pošlje pristojnemu centru zaprosilo za podatke o obsojencu, če oceni, da je to potrebno za sestavo obsojenčevega osebnega načrta. Pristojni center pošlje zavodu podatke v 30 dneh od prejema zaprosila.«.
- (2) V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »prejšnjem odstavku« nadomesti z besedilom »prvem odstavku tega člena«.

17. člen

Za 30.a členom se doda nov 30.b člen, ki se glasi:

»30.b člen

- (1) Zavod, v katerem obsojenec prestaja kazen, oškodovanca na njegovo zahtevo obvešča o odpustu oziroma pobegu obsojenca, če je to pomembno za zagotavljanje osebne varnosti oškodovanca. Oškodovanec zahtevo za obveščanje o odpustu in pobegu obsojenca vloži pri Generalnem uradu. Obveščanje se ne opravi, če bi bil obsojenec zaradi tega lahko ogrožen. O opustitvi obveščanja odloči direktor zavoda.
- (2) Šteje se, da je oškodovanec vložil zahtevo za obveščanje iz prejšnjega odstavka, če je možnost obveščanja o izpustitvi in pobegu pripornika koristil v predkazenskem ali kazenskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, in njegova zahteva ni bila zavrnjena ter oškodovanec odločitve o obveščanju ni spremenil.
- (3) Sodišče v roku osmih dni po prejemu obvestila, da je obsojenec nastopil kazen zapora, posebej obvesti oškodovanca, ki ni vložil zahteve za obveščanje po prejšnjem odstavku, o možnosti obveščanja iz prvega odstavka tega člena.
- (4) O pobegu oziroma odpustu obsojenca zavod oškodovanca obvesti takoj, ko je to mogoče, najkasneje pa v roku 24 ur od nastanka razloga za obvestilo.
- (5) Na zahtevo oškodovanca se po tem členu obvešča tudi center za socialno delo.
- (6) Za pobeg po tem členu se štejejo tudi druge okoliščine, ko je za obsojenca izdana tiralica.
- (7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za obveščanje o odpustu in pobegu mladoletnika ali osebe na prestajanju varnostnega ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu.
- (8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za obveščanje o odpustu in pobegu obsojenca iz hišnega zapora.«.

18. člen

V 31. členu se za besedo »sankcij« doda besedilo »in obveščanja oškodovancev o pobegu in odpustu obsojencev« in se besedo »zbirko« nadomesti z besedo »zbirki« ter se za besedo »zapora« doda besedilo »in o osebah na prestajanju nadomestnega zapora«.

19. člen

V 32. členu se:

- besedilo »iz prejšnjega člena« nadomesti z besedilom »o obsojencih«;
- na koncu 4. alineje pika nadomesti s podpičjem;
- za 4. alinejo doda nova 5. alineja, ki se glasi: »- podatke o oškodovancu, ki koristi možnost obveščanja o pobegu in odpustu obsojenca.«.

20. člen

Za 36. členom se doda nov 36.a člen, ki se glasi:

»36.a člen

Podatki o oškodovancu, ki koristi možnost obveščanja o pobegu in odpustu obsojenca, obsegajo:

- podatke o zahtevi za obveščanje;
- ime in priimek, poštni naslov, elektronski naslov, telefonska številka, številka telefaksa oziroma drugi kontaktni podatki.«.

21. člen

V četrtem odstavku 40. člena se besedilo »36.« nadomesti z besedilom »36.a«.

22. člen

Za 41. členom se doda nov 41.a člen, ki se glasi:

»41.a člen

- (1) Določbe 32. do 41. člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za zbirko podatkov o osebah na prestajanju nadomestnega zopora.
- (2) Upravljaec zbirke podatkov oziroma oseba, ki jo upravljaec pooblasti, zbira podatke iz tega člena neposredno od oškodovanca, kadar je to mogoče pa od pravosodnih organov, policije in drugih državnih organov, javnih zavodov, pristojnih centrov ter organov lokalne samouprave.«.

23. člen

V drugem odstavku 55. člena se beseda »počitkom« nadomesti z besedo »dopustom«.

24. člen

(1) Za prvim odstavkom 56. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

- »(2) Obsojenec, ki se med prestajanjem kazni zopora v skladu z osebnim načrtom izobražuje, ima za vsak mesec uspešno opravljenega izobraževanja pravico do dveh dni letnega počitka. Obsojenec lahko dobi do šest dni dodatnega letnega počitka v enem letu, pri čemer se upoštevajo učna uspešnost, prizadevnost in prisotnost pri pouku. Odločitev o odmeri in izrabi letnega počitka se zabeleži v osebnem načrtu obsojenca. Za izrabo letnega počitka se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo izrabo letnega dopusta.«.
- (2) Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo tretji, četrti in peti odstavek.

25. člen

(1) V prvem odstavku 57.a člena se pika na koncu 3. alineje nadomesti s podpičjem in se za 3. alinejo dodajo nove 4., 5., 6. in 7. alineja, ki se glasijo:

- »- ne izpolnjuje pogojev zaradi zdravstvenih omejitev, ki se ugotovijo po razporeditvi na delo;
- ne dosega pričakovanih delovnih rezultatov iz krivdnih razlogov;
 - ponavlja kršitve navodil inštruktorja, ki pomenijo motnje v delovnem procesu;
 - iz objektivnih razlogov preneha potreba po delu.«.

(2) Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je dovoljena pritožba, ki ne zadrži izvršitve.«.

26. člen

(1) Na koncu drugega odstavka 58. člena se pika nadomesti z vejico in se doda besedilo »razen otroka, ki skupaj z obsojenko biva v zavodu in nima drugače urejenega zavarovanja.«.

(2) Za drugim odstavkom 58. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za zdravstveno zavarovanje oseb, ki prestajajo nadomestni zapor, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki urejajo zdravstveno zavarovanje obsojencev na prestajanju kazni zopora.«.

27. člen

- (1) Prvi odstavek 72. člena se spremeni tako, da se glasi: »Pregled pisemskih pošilk je dopusten le, kadar gre za sum vnašanja ali iznašanja nedovoljenih stvari.«.
- (2) V drugem odstavku se beseda »nadzor« nadomesti z besedo »pregled«.
- (3) V tretjem odstavku se beseda »nadzor« nadomesti z besedo »pregled« ter se črta besedilo »in določi, katerih predmetov obsojenec ne sme imeti pri sebi«.

28. člen

- (1) Prvi odstavek 74. člena se spremeni tako, da se glasi:
»(1) Obiski obsojenca so glede na varnostno oceno obsojenca nadzorovani ali nenadzorovani.«.
- (2) Za prvim odstavkom se dodajo novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:
»(2) Nadzorovani obiski so obiski, ki se izvajajo z nadzorom pravosodnih policistov s stalno prisotnostjo v prostoru, kjer poteka obisk, z uporabo videonadzornega sistema ali kombinacije obeh načinov. Način nadzora obiska se določi v varnostni oceni obsojenca. Nadzorovani obiski trajajo do dve uri.
- (3) Nadzorovani obiski se lahko opravljajo tudi za stekleno pregrado, če iz varnostne ocene obsojenca izhaja, da je to potrebno za zagotovitev varnosti, ali je to potrebno za onemogočanje izmenjave stvari med obsojencem in obiskovalcem. Uporabo steklene pregrade pri nadzorovanih obiskih se določi v varnostni oceni obsojenca.
- (4) Nenadzorovani obiski trajajo do tri ure. Če nenadzorovan obisk poteka zunaj zavoda, lahko traja do pet ur. Če ima zavod ločen namenski prostor, ki omogoča zasebnost in bivanje čez noč, lahko nenadzorovan obisk traja do 24 ur.«.
- (3) V dosedanjem drugem odstavku, ki postane peti odstavek, se besedilo »neprimerno vedeta« nadomesti z besedilom »kljub opozorilu pravosodnega policista«.
- (4) Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

29. člen

- (1) V prvem odstavku 75. člena se za prvim stavkom doda stavek: »Zavod s hišnim redom določi življenje v zavodu tako, da je vsak dan zagotovljeno uresničevanje pravice do telefonskih pogovorov in obenem niso moteni red, varnost in disciplina v zavodu.«.
- (2) V drugem odstavku se na koncu odstavka doda besedilo »Telefonske pogovore iz tega odstavka se obsojencem omogoči najmanj dvakrat tedensko.«.

30. člen

- (1) Prvi in drugi odstavek 76. člena se spremenita tako, da se glasita:
»(1) Obsojenec v zaprtem režimu lahko štirikrat letno sprejme pošiljko s hrano, enkrat mesečno pošiljko s perilom in z osebnimi predmeti ter neomejeno pošiljke s časopisi, z revijami oziroma s knjigami.
- (2) Obsojenci v polodprtem režimu lahko štirikrat letno sprejmejo pošiljko s hrano, enkrat tedensko pošiljko s perilom in z osebnimi predmeti ter neomejeno pošiljke s časopisi, z revijami oziroma s knjigami.«.
- (2) Šesti odstavek se črta.
- (3) V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane šesti odstavek, se beseda »paketov« nadomesti z besedo »pošilk«.

31. člen

- (1) V prvem odstavku 77. člena se:
 - 1., 2. in 3. alineja spremenijo tako, da se glasijo:
»- trajanje obiska dlje od časa, določenega v 74. členu tega zakona;

- obisk zunaj zavoda;
- prosti izhod iz zavoda s spremstvom pravosodnega policista ali druge uradne osebe zavoda;«.
- 6. in 7. alineja se spremenita tako, da se glasita:
 - »- delna ali popolna izraba letnega dopusta ali letnega počitka zunaj zavoda;
 - do sedem dni neplačanega letnega dopusta ali letnega počitka letno;«.
- (2) V drugem odstavku se besedilo »minister, pristojen za pravosodje« nadomesti z besedilom »generalni direktor«.
- (3) Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:
 - » (4) Če se v času od podelitve ugodnosti do njene izrabe ugotovijo razlogi, zaradi katerih ugodnost ne bi bila podeljena, se obsojencu že podeljena ugodnost lahko odvzame.«.
- (4) V petem odstavku se pred besedo »izhoda« doda beseda »prostega« in se črta besedilo »pooblašene uradne osebe«.
- (5) Sedmi odstavek se črta.

32. člen

- (1) V prvem odstavku 79. člena se besedilo »iz enega v drug zavod ali oddelek zavoda v Republiki Sloveniji« nadomesti z besedilom »v drug oddelek zavoda ali v oddelek drugega zavoda«.
- (2) Tretji odstavek se črta.

33. člen

- (1) V drugem odstavku 80. člena se pika za besedilom »obsojenec premeščen« nadomesti z vejico in se doda besedilo »ki mnenje posreduje v osmih dneh od prejema zaprosila.«.
- (2) Četrty odstavek se črta.
- (3) Dosedanji peti odstavek postane četrty odstavek.

34. člen

- (1) V prvem odstavku 81. člena se črta besedilo »lahko«.
- (2) V tretjem odstavku se na koncu stavka doda besedilo »po uradni dolžnosti«.
- (3) Peti odstavek se črta.

35. člen

- (1) V tretjem odstavku 82. člena se za besedo »pripor« doda besedilo »ali mu je izrečen varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu«.
- (2) V četrtem odstavku se beseda »pripor« nadomesti z besedilom »razlog za prekinitev«.
- (3) V petem odstavku se na koncu odstavka doda besedilo »Direktor zavoda v treh dneh od ugotovitve, da so prenehali razlogi za prekinitev, izda odločbo o nadaljevanju prestajanja kazni.«.
- (4) V šestem odstavku se za besedo »drugega« doda vejica in beseda »tretjega«.
- (5) Osmi odstavek se črta.
- (6) Dosedanji deveti odstavek postane osmi odstavek.

36. člen

- (1) V prvem odstavku 85. člena se na koncu odstavka doda besedilo »Zavod v roku osem dni od prejema zaprosila generalnemu direktorju posreduje poročilo in osebni spis obsojenca.«.
- (2) V drugem odstavku se na koncu odstavka doda besedilo: »Zavod v roku tri dni od prejema zaprosila posreduje poročilo in osebni spis obsojenca ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, in o tem seznaniti generalni urad.«.

37. člen

V prvem odstavku 87. člena se na koncu odstavka doda besedilo »Kadar je glede na okoliščine mogoče, se namesto podaje predloga za uvedbo disciplinskega postopka uporabijo druge strokovne metode dela, ki vsebujejo tehnike nekonfliktnega in pomirjujočega postopanja.«.

38. člen

Drugi in tretji odstavek 89. člena se črtata.

39. člen

Prvi odstavek 95. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Predmeti ali denar, ki so nastali, bili uporabljeni, namenjeni ali pridobljeni v zvezi z disciplinskimi prestopki, se lahko obsojencu vzamejo. O odvzemu odloči direktor zavoda. Z odvzetimi stvarmi iz tega odstavka se ravna kot se ravna z nedovoljenimi stvarmi.«.

40. člen

98. člen se spremeni tako, da se glasi:

»98. člen

- (1) Če se sumi, da obsojenec v telesu skriva ali prenaša nedovoljene psihoaktivne snovi ali druge nedovoljene stvari, direktor zavoda odloči, da se obsojenca namesti v samsko sobo s posebno opremo, kjer prebiva ločeno od drugih obsojencev. Takšna namestitev traja največ 7 dni.
- (2) Namestitev se ne izvrši oziroma se preneha izvrševati, če zdravnik ugotovi, da obsojenec zdravstveno ni sposoben na takšen način prestajati kazen.
- (3) Obsojenca, ki biva v samski sobi iz prejšnjega odstavka mora dnevno obiskati zdravnik ali zdravstveni delavec zavoda.

41. člen

98.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»98.a člen

- (1) Direktor zavoda lahko določi namestitev v poseben strožji režim za obsojence, ki:
 - so izrazito begosumni,
 - s svojim vedenjem huje motijo druge obsojence ali delavce zavoda,
 - so nevarni, ker ogrožajo življenje ali zdravje drugih
- (2) O namestitvi iz tega člena odloči direktor zavoda. Zoper odločbo direktorja je dovoljena pritožba, ki ne zadrži njene izvršitve.
- (3) Preden se obsojenca namesti v poseben strožji režim, direktor zavoda preveri, ali gre pri obsojencu za storitev disciplinskega prestopka. Če je bil storjen disciplinski prestopok, se namestitev ne izvrši in se poda predlog za uvedbo disciplinskega postopka.
- (4) Namestitev v poseben strožji režim, ki je bila določena zaradi razloga iz prve ali druge alineje prvega odstavka tega člena, traja največ en mesec in se lahko podaljša še za en mesec, če še obstajajo razlogi za takšno namestitev.
- (5) Namestitev v poseben strožji režim, ki je bila določena zaradi razloga iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, traja največ tri mesece in se lahko podaljša še za tri mesece, če še obstajajo razlogi za takšno namestitev.
- (6) V poseben strožji režim se namesti tudi obsojenca, ki ga ogrožajo ali mu grozijo drugi obsojenci, če varnosti obsojenca ni mogoče zagotoviti z drugimi ukrepi. Takšna namestitev traja dokler je obsojenec ogrožen in mu zavod na drug način ne more zagotoviti varnega prestajanja kazni, vendar največ en mesec. Zavod si prizadeva, da se takšna namestitev čimprej preneha in se varnost obsojenca zagotovi z drugimi ukrepi.
- (7) Direktor zavoda najmanj tri dni pred iztekom izrečene oziroma podaljšanje namestitve v poseben strožji režim preveri, ali še obstajajo razlogi za takšno namestitev.

- (8) Obsojenca, ki je nameščen v poseben strožji režim spremlja strokovni tim, ki enkrat na teden oceni, ali še obstajajo razlogi za takšno namestitev.
- (9) Direktor zavoda odloči, da se namestitev v poseben strožji režim predčasno preneha, če prenehajo razlogi za namestitev v poseben strožji režim.
- (10) Namestitev v poseben strožji režim se izvrši na način, da se obsojenca pogosteje nadzoruje pri njegovem bivanju in gibanju znotraj zavoda.
- (11) Namestitev obsojenca v poseben strožji režim se lahko izvrši na način, da se obsojencu omejujejo stiki z drugimi obsojenci in udeleževanje skupinskih oblik aktivnosti. Namestitev se lahko izvrši tudi na način, da obsojenec biva ločeno od drugih obsojencev. Omejitve stikov in ločeno bivanje iz tega odstavka se določijo, če je glede na razlog za določitev strožjega režima to nujno potrebno za preprečitev pobega, hujšega motenja drugih ali ogrožanja življenja ali zdravja drugih. Namestitev na način, da obsojenec biva ločeno od drugih, se ne izvrši oziroma se preneha, če zdravnik ugotovi, da obsojenec ni sposoben prestajati kazni v takšni namestitvi, razen, če je ločena namestitev nujno potrebna za zavarovanje življenja ali zdravja drugih.
- (12) Obsojenca, ki je nameščen v poseben strožji režim, in biva ločeno od drugih mora dnevno obiskati zdravnik ali zdravstveni delavec zavoda.
- (13) Za obsojence, nameščene v poseben strožji režim, se lahko v zavodu določijo ločeni bivalni in drugi prostori (prostori s posebnim strožjim režimom) ali oddelek zavoda (oddelek s posebnim strožjim režimom).
- (14) Minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom podrobneje uredi izvrševanje namestitve v poseben strožji režim.«.

42. člen

- (1) Za drugim odstavkom 99. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:
- »(3) Obsojencu se za urejanje zadev, ki so potrebne za uresničevanje aktivnosti in dejavnosti, opredeljenih v njegovem osebem načrtu, omogoči namenski izhod iz zavoda, če za to ni zadržkov glede na obsojenčevo varnostno oceno. O namenskem izhodu na prošnjo obsojenca in po pridobitvi mnenja strokovnih delavcev odloči direktor zavoda. Namenski izhod traja toliko časa, kolikor je potrebno, da obsojenec odide iz zavoda, uredi zadeve in se vrne v zavod, praviloma pa največ 12 ur. Obsojenec opravi namenski izhod v spremstvu pravosodnega policista, če je glede na obsojenčevo varnostno oceno takšno spremstvo potrebno. Obsojenca na namenskem izhodu spremlja strokovni delavec zavoda, če se oceni, da je takšno spremljanje potrebno, ker obsojenec pri urejanju zadev potrebuje pomoč in vodenje.«.
- (2) Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti in šesti odstavek.

43. člen

- (1) V četrtem odstavku 105. člena se beseda »tretjega« nadomesti z besedo »drugega«.
- (2) Šesti odstavek se črta.

44. člen

- Peti in šesti odstavek 106. člena se spremenita tako, da se glasita:
- »(5) Če komisija odredi pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom izvod odločbe nemudoma, najpozneje pa v roku osem dni od pravomočnosti, posreduje pristojni probacijski enoti, da določi svetovalca, ki bo opravljal varstveno nadzorstvo.
- (6) Pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom se izvršuje v skladu z zakonom, ki ureja probacijo.«.

45. člen

- (1) V prvem odstavku 106.a člena se črta besedilo »drugega in«.
- (2) V drugem odstavku se za besedilom »rejnika« doda vejica in se besedilo »in skrbnika« nadomesti z besedilom »skrbnika ali pristojne probacijske enote.«.
- (3) Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Prošnja za pogojni odpust obsojenca v hišnem zaporu se vložijo pri pristojni probacijski enoti.«.

(4) Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

46. člen

(1) Drugi odstavek 108. člena se črta.

(2) Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

47. člen

Na koncu prvega odstavka 109. člena se doda besedilo, ki se glasi:

»Osebo, ki prestaja nadomestni zapor, se v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, odpusti na dan, ko izteče višina izrečenega nadomestnega zapora, na dan, ki ga sodišče določi s sklepom o ustavitvi izvrševanja nadomestnega zapora oziroma na dan, ki ga sodišče določi s sklepom o zmanjšanju višine nadomestnega zapora.«.

48. člen

V drugem odstavku 109. a člena se besedilo »policijsko postajo« nadomesti z besedilom »probacijsko enoto«.

49. člen

127. člen se spremeni tako, da se glasi:

»127. člen

(1) Policija tujca, ki mu je izrečena stranska kazen izgonu tujca iz države, odstrani iz države po pravnomočnosti sodbe oziroma po odpustu iz zavoda.

(2) Zavod za prestajanje kazni zapora najmanj 60 dni pred predvidenim odpustom obsojenca, ki mu je bil izrečen izgon tujca iz države in bo od pravnomočnosti sodbe, s katero je bil izrečen, na dan predvidenega odpusta obsojenca minilo več kot dve leti, o predvidenem odpustu obvesti sodišče, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji, da po uradni dolžnosti oceni, ali so še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitev o izgonu.

(3) Sodišče od zavoda za prestajanje kazni zapora pridobi podatke o vedenju obsojenca v zavodu, če so ti podatki potrebni za oceno iz prejšnjega odstavka. Zavod za prestajanje kazni zapora posreduje podatke v roku petih dni od prejema zahteve sodišča.

(4) Sodišče v 15 dneh od prejema obvestila o predvidenem odpustu obsojenca opravi oceno in s sklepom odloči, ali naj se izgon tujca iz države izvrši. Zoper sklep sodišča je v treh dneh od vročitve sklepa dovoljena pritožba. O pritožbi višje sodišče odloči v treh dneh od prejema pritožbe. Sodišče posreduje izvod sklepa zavodu.

(5) Zavod najmanj osem dni pred predvidenim odpustom obsojenca, za katerega je potrebno izvršiti izgon tujca iz države, o tem obvesti policijo, ki izgon izvrši v skladu z zakonom, ki ureja tujce.«.

50. člen

(1) V prvem odstavku 130. člena se besedilo »pristojni center s smiselno uporabo določb 13. člena tega zakona« nadomesti z besedilom »pristojna probacijska enota v skladu z zakonom, ki ureja probacijo«.

(2) Drugi odstavek se črta.

51. člen

Za 137. členom se doda nov 137.a člen, ki se glasi:

»137. a člen

Za izvrševanje nadomestnega zapora, odrejenega na podlagi zakona, ki ureja prekrške, se uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo izvrševanje kazni zapora, če ni z zakonom drugače določeno.«.

52. člen

Za 139. členom se doda nov 139.a člen, ki se glasi:

»139.a člen

Za izvršitev sankcije izгона tujca iz države, izrečene v postopku za prekršek, se smiselno uporabljata prvi in peti odstavek 127. člena tega zakona.«.

53. člen

143. člen se spremeni tako, da se glasi:

»143. člen

Varstveno nadzorstvo, izrečeno s pogojno obsodbo, se izvršuje po določbah zakona, ki ureja probacijo.«.

54. člen

144., 145. in 146. člen se črtajo.

55. člen

165. člen se črta.

56. člen

V tretjem odstavku 174. člena se besedilo »členov od 109. do 111.« nadomesti z besedilom »109., 110. in 111. člena«.

57. člen

Za 176. členom se doda nov 176.a člen, ki se glasi:

»176.a člen

(1) Izvrševanje dela v splošno korist, ki je izrečeno kot navodilo mladoletniku v kazenskem postopku, pripravi, vodi in nadzoruje pristojni center.

(2) Kot delo v splošno korist se šteje vsakršna oblika opravljanja dela mladoletnika v javnem interesu, ki ni namenjena pridobivanju dobička. Izvajalska organizacija, v kateri mladoletnik opravlja delo v splošno korist, je lahko vsaka pravna oseba v Republiki Sloveniji, ki opravlja dejavnosti v javnem interesu, če teh dejavnosti ne izvaja izključno zaradi pridobivanja dobička.

(3) Samoupravne lokalne skupnosti so dolžne zagotavljati delo v splošno korist za mladoletnike v okviru nalog iz svojih pristojnosti in zagotavljati izvajalske organizacije za njegovo izvrševanje. Pristojni center mladoletniku delo in izvajalsko organizacijo izbere s seznama del in izvajalskih organizacij, ki ga za izvrševanje dela v splošno korist v skladu z zakonom, ki ureja probacijo, vodi Urad za probacijo. Urad za probacijo posreduje seznam iz tega odstavka v treh dneh od prejema zahteve za posredovanje seznama pristojnega centra.

(4) Mladoletnik, pristojni center in izvajalska organizacija sklenejo dogovor o opravljanju dela v splošno korist. Pristojni center obvesti sodišče, če mladoletnik ne izpolnjuje obveznosti iz dogovora iz drugega odstavka tega člena. Če mladoletnik izpolnjuje naloge, določene z dogovorom iz drugega odstavka tega člena, se v času od sklenitve dogovora do poteka roka za opravo obveznosti vzgojni ukrep ne nadomesti z drugim ukrepom.

(5) Stroški zdravstvenega pregleda, usposabljanja za varno opravljanje dela in stroški zavarovanja za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni ali primer smrti kot posledice poškodbe pri delu ali poklicne bolezni se krijejo iz proračuna. Iz proračuna se krijejo tudi stroški prevoza, malice in drugi stroški, povezani z izvršitvijo dela v splošno korist.

(6) Izvrševanja dela v splošno korist za mladoletnike po tem členu s pravilnikom podrobneje določi minister, pristojen za socialne zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za pravosodje.

(7) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje dela v splošno korist, ki je mladoletniku odrejeno s sklepom v postopku o prekršku.«.

58. člen

V 197. členu se:

- za besedilom »75. člena,« doda besedilo »77. člena, 78.a člena,«;
- besedilo »90.a člena, 91. člena, 93. člena, 95. in« nadomesti z besedilom »90. do«;
- pred besedilom »uporabljajo« doda besedilo »smiselno«.

59. člen

V 1. točki tretjega odstavka 202. člena se za besedilom »mladoletniškega zapora,« doda besedilo »zapora, odrejenega v postopku o prekršku,«.

60. člen

- (1) V prvem odstavku 206. člena se beseda »zavarovanja« nadomesti z besedo »varovanja«.
- (2) V drugem odstavku se beseda »zavarovanja« nadomesti z besedo »varovanja«.
- (3) Tretji odstavek se črta.
- (4) Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

61. člen

V prvem odstavku 207. člena se za besedo »polnoletnih« doda besedilo »ter osebe na prestajanju nadomestnega zapora od ostalih varovanih oseb.«.

62. člen

V četrtem odstavku 209. člena se besedilo »njegovem jeziku« nadomesti z besedilom »jeziku, ki ga obsojenec razume,«.

63. člen

Za 212. členom se naslov 2. oddelka »Delavci zavodov« spremeni tako, da se glasi »Delavci uprave«.

64. člen

214. člen se spremeni tako, da se glasi:

»214.člen

- (1) Pravosodni policisti, ki opravljajo naloge varovanja in nadzora, so delavci s posebnimi dolžnostmi in posebnimi pooblastili (v nadaljnjem besedilu: pooblaščne uradne osebe).
- (2) Delovna mesta, na katerih pravosodni policisti opravljajo naloge varovanja in nadzora, se določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.«.

65. člen

Za 214. členom se doda nov 214.a člen, ki se glasi:

»214.a člen

Pooblaščne uradne osebe uprava obvezno dodatno pokojninsko zavaruje v skladu s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

66. člen

Za 218. členom se črta podnaslov »Pooblaščne uradne osebe«.

67. člen

221. člen se spremeni tako, da se glasi:

»221. člen

- (1) Pooblaščenim uradni osebi pripada dodatek za stalnost za vsako začeto leto delovne dobe nad pet let v upravi.
- (2) V delovno dobo iz prejšnjega odstavka se všteje tudi delovna doba, ko je bila pooblaščen uradna oseba upravičena do dodatna na stalnost pri drugem organu.«.

68. člen

V 226. členu se za besedilom »Pooblaščenim uradnim osebam« doda besedilo », delavcem uprave, ki delajo neposredno z varovanimi osebami, in delavcem uprave, ki vodijo postopke ali odločajo v postopkih glede pravic, obveznosti ali pravnih koristi varovanih oseb po tem zakonu,« in se besedilo »en dan« nadomesti z besedilom »dva dneva«.

69. člen

- (1) Prvi odstavek 229. člena se spremeni tako, da se glasi:
 - »(1) Pooblaščen uradna oseba, strokovni delavec, inštruktor, generalni direktor in njegov namestnik, delavec uprave, ki opravlja nadzor, direktor zavoda, vodja oddelka obsojencev, vodja dislociranega oddelka zavoda in direktor prevzgojnega doma ne smejo opravljati del, ki bi jih ovirala pri opravljanju nalog uprave, ali del, ki bi škodovala ugledu uprave, oziroma del, ki niso združljiva z naravo dejavnosti uprave.«.
- (2) V drugem odstavku se besedilo », ki jih pooblaščen uradna oseba ne sme opravljati« nadomestita z besedilom »iz prejšnjega odstavka«.
- (3) V tretjem odstavku se črta besedilo »pooblaščenih uradnih oseb«.

70. člen

230. člen se spremeni tako, da se glasi:

»230.člen

- (1) Uprava zagotavlja pravno pomoč delavcu uprave, zoper katerega je uveden kazenski postopek ali odškodninski postopek zaradi opravljanja uradnih nalog, ki jih je po oceni uprave opravljal skladno s predpisi.
- (2) Oceno poda komisija, ki jo imenuje generalni direktor.«.

71. člen

Za 230. členom se črta naslov »Pravosodna varnostna policija«.

72. člen

- (1) Prvi, drugi, tretji, četrti in peti odstavek 231. člena se spremenijo tako, da se glasijo:
 - »(1) Delovno razmerje pravosodnega policista lahko sklene, kdor izpolnjuje poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, še naslednje posebne pogoje:
 - je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Evropski uniji,
 - ima končano najmanj srednjo splošno oziroma srednjo strokovno izobrazbo;
 - ima ustrezne psihofizične sposobnosti za delo v zavodu in ne uživa prepovedanih drog,
 - je bil varnostno preverjen in da zanj ne obstaja varnostni zadržek.
- (2) Psihofizične sposobnosti se določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.
- (3) Pred sklenitvijo delovnega razmerja se preverijo psihofizične sposobnosti pravosodnega policista za delo.

(4) Uprava zbere o osebi, s katero želi skleniti delovno razmerje za opravljanje nalog pravosodnega policista, z njeno pisno privolitvijo podatke, na podlagi katerih se ugotavlja varnostne zadržke za opravljanje nalog v upravi (varnostno preverjanje).

(5) Varnostno preverjanje iz prejšnjega odstavka obsega preveritev podatkov, določenih s predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev orožne listine. Uprava pri varnostnem preverjanju pridobiva podatke neposredno od osebe, na katero se podatki nanašajo, od drugih oseb, organov in organizacij iz že obstoječih zbirk podatkov.«

(2) Šesti odstavek se črta.

(3) Dosedanji sedmi in osmi odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

73. člen

Za 231. členom se dodata nova 231.a in 231.b člen, ki se glasita:

»231.a člen

(1) Varnostni zadržki so:

1. lažne navedbe preverjane osebe v vprašalniku za varnostno preverjanje,
2. pravnomočna obsodba za naklepno kaznivo dejanje z elementi nasilja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti;
3. pravnomočna odločba o prekršku zoper javni red in mir z elementi nasilja ter prekrškov s področja proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami ter orožja;
4. odvisnost od alkohola, prepovedanih drog oziroma druga odvisnost;
5. bolezen ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno opravljanje nalog;
6. utemeljen dvom o zanesljivosti ali verodostojnost osebe za sklenitev delovnega razmerja;
7. odvzeta poslovna sposobnost;
8. ugovor vesti.

(2) Če se z varnostnim preverjanjem ugotovi sum o obstoju varnostnega zadržka iz 4. ali 5. alineje prejšnjega odstavka, uprava sum preveri z napotitvijo osebe na zdravniški pregled v zdravstveno organizacijo. Če se oseba pregleda iz neupravičenih razlogov ne udeleži, se šteje, da obstaja varnostni zadržek.

(3) Utemeljen dvom iz 6. točke prvega odstavka tega člena obstaja, če se na podlagi dejstev, ugotovljenih z varnostnim preverjanjem, lahko sklepa, da bo oseba nezakonito ali nestrokovno opravljala naloge. Pri presoji se upoštevajo okoliščine in teža storjenih kaznivih dejanj in prekrškov, vrsta in višina sankcije, čas, ki je od dejanja oziroma prekrška pretekkel, vpliv na varnost ljudi in premoženja, starost osebe v času storitve ter povezava med dejanjem in nalogami, ki jih opravljajo pravosodni policisti.

231.b člen

(1) Podatki, ki se smejo pridobivati v postopku varnostnega preverjanja, so:

1. osebno ime, vključno s prejšnjimi,
2. davčna številka,
3. datum in kraj rojstva,
4. državljanstvo, vključno s prejšnjimi,
5. naslov prebivališča (stalnega in začasnega),
6. zakonski stan ali z njim izenačena skupnost in število otrok,
7. poklic in delo, ki ga opravlja ali je opravljal,
8. znanje o ravnanju z orožjem,

9. sedanji in prejšnji delodajalci ter njihovi naslovi,
10. pravnomočne sodbe zaradi kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, in sodbe in odločbe o prekrških,
11. kazenski postopki za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, in postopki o prekrških,
12. odvisnost od alkohola, drog oziroma druge odvisnosti,
13. bolezen ali duševne motnje, ki bi lahko ogrozile varno opravljanje nalog,
14. disciplinske sankcije v zvezi z delom,
15. prejšnja varnostna preverjanja po tem zakonu,
16. lastnosti in okoliščine iz življenja preverjene osebe zaradi katerih bi lahko bila izpostavljena izsiljevanju ali drugim oblikam pritiska.

(2) Med varnostnim preverjanjem se smejo zbirati le tisti podatki iz prejšnjega odstavka, ki so pomembni za odločitev o varnostnem zadržku.

(3) Samostojni podjetniki posamezniki, posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnosti, pravne osebe in državni organi, od katerih uprava med varnostnim preverjanjem zbira podatke iz prvega odstavka tega člena, morajo upravi podatke brezplačno posredovati najkasneje v 15 dneh od prejetja zahteve.

(4) Subjekti iz prejšnjega odstavka morajo obdelovati podatke skladno z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in z drugimi predpisi, ki urejajo zaupnost ali tajnost podatkov, preverjeni osebi pa niso dolžni sporočiti ali potrditi, da so bili podatki posredovani upravi. Preverjena oseba je s tem lahko seznanjena pet let po varnostnem preverjanju oziroma dve leti po prenehanju zaposlitve.«.

74. člen

Za 234. členom se dodata nov 234.a člen in podnaslov, ki se glasita:

»234.a člen

- (1) Če je bil pravosodni policist obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, mora sodišče pravnomočno sodbo poslati generalnemu direktorju.
- (2) Če je zoper pravosodnega policista uveden kazenski postopek zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in za katerega je zagrožena kazen zapora daljša od šestih mesecev, lahko generalni direktor odloči, da se pravosodnega policista začasno odstrani z dela (suspens).
- (3) Pravosodnemu policistu preneha delovno razmerje z dnem, ko uprava na podlagi pravnomočne sodbe izda ugotovitveni sklep o prenehanju delovnega razmerja.

1. Naloge pravosodnih policistov«.

75. člen

(1) Prvi odstavek 235. člena se spremeni tako, da se glasi:

- »(1) Pravosodni policisti varujejo varovane osebe, varovane objekte in varovana območja; skrbijo za varnost, red in disciplino v varovanih objektih in varovanih območjih, spremljajo in varujejo varovane osebe zunaj varovanih objektov, zagotavljajo, da življenje in delo varovanih oseb poteka po hišnem redu varovanega objekta, nadzirajo in organizirajo delo v delavnicah, skrbijo za poklicno in delovno usposabljanje obsojencev, sodelujejo v izvajanju programov obravnave in nadzirajo obsojence na zunanjih deloviščih.«.
- (2) Drugi, tretji, četrti, peti, šesti in sedmi odstavek se črtajo.
 - (3) Dosedanji osmi odstavek postane drugi odstavek.

76. člen

Za 235. členom se dodajo nov 235.a člen, podnaslov in novi 235.b, 235.c, 235.č 235.d, 235.e in 235.f člen, ki se glasijo:

»235.a člen

- (1) Za varovanje varovanih objektov in varovanih območij ter preprečevanje pobegov obsojencev se lahko namestijo in uporabljajo videonadzorni sistemi.
- (2) Obvestilo o izvajanju ukrepa uporabe videonadzornega sistema mora biti jasno in vidno objavljeno.
- (3) Če želi posameznik pogledati posnetke, ki se nanašajo nanj, se njegov zahtevek rešuje na način, določen z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.
- (4) Način uporabe videonadzornega sistema, odrejanja snemanja, ravnanje s posnetki ter nadzor podrobneje predpiše minister, pristojen za pravosodje.

235.b člen

Določbe tega zakona, ki urejajo izvrševanje nalog pravosodnih policistov v zavodih za prestajanje kazni zapora, se smiselno uporabljajo tudi za izvrševanje nalog pravosodnih policistov v drugih varovanih objektih in v varovanih območjih.

2. Pooblastila pravosodnih policistov

235.c člen

- (1) Pooblastila pravosodnih policistov so z zakonom določeni ukrepi, ki jih pravosodni policist pod pogoji, ki jih določa zakon, uporablja za izvrševanje svojih nalog.
- (2) Pravosodni policist sme pri opravljanju svojih nalog uporabiti naslednja pooblastila:
 1. izdajanje ukazov,
 2. ugotavljanje identitete in odvzem prstnih odtisov,
 3. opravljanje preizkusov alkoholiziranosti in sodelovanje pri preizkusu prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi,
 4. odstranitev in namestitvev obsojenca v poseben prostor,
 5. pregled osebnih stvari in prtljage,
 6. pregled pošiljk,
 7. pregled prostorov,
 8. varnostni pregled osebe,
 9. osebni pregled osebe,
 10. odvzem nedovoljenih stvari,
 11. zasledovanje pobeglih varovanih oseb,
 12. odvzem prostosti,
 13. prisilna sredstva.

235.č člen

- (1) Za izvršitev naloge pravosodni policist uporabi tisto pooblastilo, ki osebo, zoper katero je pooblastilo uporabljeno, najmanj prizadene.
- (2) Pravosodni policist uporablja pooblastilo samo tako dolgo, da je namen dosežen, ali dokler se izkaže, da namena ni mogoče doseči.
- (3) Uporaba pooblastila ne sme povzročiti škode, ki ni v sorazmerju z namenom uporabe pooblastila.
- (4) Posamezno pooblastilo nikoli ne sme biti uporabljeno kot kazen.
- (5) Določbe tega zakona, ki urejajo uporabo pooblastil pravosodnih policistov zoper obsojenca, se smiselno uporabljajo tudi za uporabo pooblastil zoper druge varovane osebe.
- (6) Določbe tega zakona, ki urejajo uporabo pooblastil pravosodnih policistov v zavodu, se smiselno uporabljajo tudi za uporabo pooblastil na varovanem območju zavoda, v drugih varovanih objektih in varovanih območjih drugih varovanih objektov.

235.d člen

Z ukazom pravosodni policist odredi, da varovana ali druga oseba nekaj stori ali opusti, se odmakne z določenega mesta ali odide na določen kraj ali prostor, kadar je to potrebno za izvršitev naloge pravosodnega policista.

235.e člen

(1) Pravosodni policist ugotovi identiteto obsojenca, ko se ta zglasi v zavodu zaradi prestajanja kazni zapora.

(2) Pravosodni policist ugotovi tudi identiteto osebe, ki pride do varovanega objekta z namenom vstopa v varovani objekt; se nahaja na varovanem območju; ovira pravosodnega policista pri izvrševanju njegovih nalog.

(3) Pravosodni policist v primeru dvoma o identiteti obsojenca oziroma za izvrševanje čezmejnega ali mednarodnega sodelovanja po odredbi direktorja zavoda ali osebe, ki jo on pooblasti, obsojencu odvzame prstne odtise obeh rok.

235.f člen

(1) Pravosodni policist opravi preizkus alkoholiziranosti iz prvega odstavka 63. člena tega zakona. Pravosodni policist preizkusa ne opravi, če obsojenec to odkloni ali če prizna, da je zaužil alkohol.

(2) Pravosodni policist sodeluje pri opravljanju preizkusa prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi iz prvega odstavka 63. člena tega odstavka in sicer na način, da nadzoruje in zagotavlja varnost v postopku oddaje telesnih tekočin za preizkus. Nadzor in zagotavljanje varnosti iz tega odstavka opravlja oseba istega spola kot oseba, ki oddaja telesno tekočino. Oddaja tekočin za preizkus se ne izvede, če obsojenec to odkloni ali, če prizna, da je zaužil nedovoljeno psihoaktivno snov.«.

77. člen

Četrty, peti in šesti odstavek 236. člena se črtajo.

78. člen

Za 236. členom se dodajo novi 236.a, 236.b, 236.c, 236.č, 236.d, 236.e, 236.f, 236.g in 236.h člen, ki se glasijo:

»236. a člen

(1) Pravosodni policist opravi pregled osebnih stvari obsojenec in pregled prtljage, ki jo obsojenec prinese v zavod:

1. ob varnostnem pregledu obsojenca;
 2. ob pregledu prostora, v katerem biva ali ga uporablja obsojenec in
 3. kadar obstaja sum, da obsojenec med osebnimi stvarmi ali v prtljagi skriva nedovoljeno stvar.
- (2) Pravosodni policist opravi pregled osebnih stvari oziroma prtljage obsojenca tako, da obsojencu ukaže, naj mu izroči osebne stvari oziroma prtljago in jih v njegovi prisotnosti pregleda.

(3) Pravosodni policist opravi tudi pregled stvari, ki jih ima pri sebi druga oseba, ki pride do zavoda z namenom vstopa v zavod ali odhaja iz zavoda. Osebi, ki ne soglaša s pregledom iz tega odstavka, se vnos stvari v ali iz zavoda ne dovoli.

(5) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za pregled vozila, s katerim oseba vstopi ali izstopi iz zavoda.

(6) Pregled iz tega člena opravi pravosodni policist v prisotnosti osebe, katere stvari, prtljago oziroma vozilo pregleda.

236.b člen

Pravosodni policist opravi pregled pisemske pošiljke iz prvega odstavka 72. člena in pošiljke iz 76. člena tega zakona v navzočnosti obsojenca. Pri pregledu pisemske pošiljke pravosodni policist pregleda vsebino ovojnice in ne bere vsebine pisanja.

236.c člen

(1) Pravosodni policist opravi pregled prostora, v katerem obsojenec biva, če obstaja sum, da se v prostoru nahaja nedovoljena stvar.

(2) Pregled se opravi v navzočnosti obsojenca. Če obsojenec ni dosegljiv ali je v takem psihofizičnem stanju, da bi lahko ogrozil varno izvedbo pregleda, lahko pravosodni policist pregleda prostor brez njegove navzočnosti, pri čemer je kot priča navzoč eden od drugih obsojencev.

236.č člen

(1) Pravosodni policist kot pripomoček za pregled osebnih stvari ali prtljage obsojenca, pregled pošiljk in pregled prostorov po pisni odredbi poveljnika uporabi službenega psa, če po opravljenem pregledu brez uporabe službenega psa obstaja sum, da se v osebnih stvareh obsojenca, njegovi prtljagi, pošiljki oziroma prostoru nahaja nedovoljena stvar, ki se jo lahko odkrije s službenim psom.

(2) Službeni pes je pri opravljanju pregleda iz prejšnjega odstavka na povodcu in nosi nagobčnik.

236.d člen

(1) Pravosodni policist opravi varnostni pregled obsojenca:

ob nastopu kazni zapora v dislociranih polodprtih in odprtih oddelkih;

ob odhodu ali prihodu z zunajzavodske ugodnosti ali druge oblike odsotnosti obsojenca iz zavoda, razen če obsojenec kazen prestaja v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku; pred in po zaključku obiska, razen če obsojenec kazen v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku;

pred in po spremljanju obsojenca izven zavoda;

vselej, ko obstaja sum, da obsojenec pri sebi skriva nedovoljeno stvar.

(2) Pred začetkom varnostnega pregleda pravosodni policist obsojenca pozove, naj odda predmete oziroma stvari, ki jih ima obsojenec pri sebi, ga seznanj s potekom pregleda in navede razlog za opravljanje pregleda.

(3) Pravosodni policist opravi varnostni pregled tako, da z napravo, ki zaznava kovinske dele, pri obsojencu preveri prisotnost kovinskih predmetov (prvi del varnostnega pregleda).

Pravosodni policist pretipa vidno površino oblačil, ki jih ima obsojenec na sebi, obuvala, podplate, vrhnja oblačila, pokrivala, hlačni pas in hlačne zavihke (drugi del varnostnega pregleda).

(4) Pravosodni policist opravi varnostni pregled obsojenca v celoti, razen če je z načrtom varovanja zavoda določeno, da se v določenih okoliščinah opravi le prvi ali le drugi del varnostnega pregleda.

(5) Drugi del varnostnega pregleda obsojenca sme opraviti le oseba istega spola.

236.e člen

(1) Pravosodni policist opravi varnostni pregled osebe, ki ni obsojenec, in pride do zavoda oziroma varovanega območja z namenom vstopa v zavod ali varovano območje zavoda. Pred pregledom oseba v hrambo odda nedovoljene stvari in druge stvari, ki jih ne bo vnesla v zavod oziroma varovano območje zavoda. Pred pregledom pravosodni policist osebo opozori na pregled in jo seznanj s potekom pregleda. Če oseba pregleda ne dovoli, ji pravosodni policist ne dovoli vstopa v zavod oziroma zadrževanja na varovanem območju.

- (2) Pravosodni policist opravi pregled iz prejšnjega odstavka tako, da z uporabo tehničnih sredstev preveri prisotnost nedovoljenih stvari na osebi. Če pravosodni policist pri pregledu zazna kovinske ali druge stvari, ki bi lahko bile nedovoljene, osebo pozove, naj mu jih pokaže.
- (3) Direktor zavoda lahko izjemoma dovoli vnos nedovoljene stvari osebi iz tega člena, če oceni, da se s tem ne ogrožajo varnost, red in disciplina.
- (4) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za pregled oseb, ki se nahajajo na varovanem območju zavoda.
- (5) Določbe tega člena se ne uporabljajo zoper delavce uprave ter druge uradne osebe državnih organov, sodišč in nadzornih organov, ki prihajajo v zavod v zvezi z opravljanjem nadzora.

236.f člen

- (1) Pravosodni policist opravi osebni pregled obsojenca: ob sprejemu obsojenca na prestajanje kazni, razen ob sprejemu v dislociranem polodprtem ali odprtem oddelku, pred namestitvijo obsojenca v poseben prostor in kadar obstaja sum, da oseba pri sebi skriva nedovoljene stvari in teh stvari z varnostnim pregledom ni mogoče ugotoviti.
- (2) Pred začetkom osebnega pregleda se obsojenca seznanijo z razlogi za pregled in s potekom pregleda. Pravosodni policist opravi osebni pregled obsojenca tako, da pretipa stvari, ki jih ima obsojenec na sebi in jih izroči v pregled. Obsojenec sleče vsa oblačila, ki jih ima na sebi. Pravosodni policist pregleda površino obsojenčevega telesa in obsojenčevo lasišče. Obsojencu se za čas osebnega pregleda zagotovijo nadomestna oblačila.
- (3) Osebni pregled obsojenca opravita dva pravosodna policista brez navzočnosti drugih oseb. Če je izvedba osebnega pregleda nujna, ker bi bilo odlašanje do prihoda drugega pravosodnega policista nevarno, izjemoma opravi osebni pregled en pravosodni policist.
- (4) Osebni pregled opravi oseba istega spola in brez navzočnosti drugih oseb.
- (5) Pregled iz 3. točke prvega odstavka tega člena opravi pravosodni policist po pisni odredbi, ki jo izda poveljnik. Če je poveljnik odsoten in bi bilo odlašanje z osebnim pregledom do izdaje pisne odredbe poveljnika nevarno, pravosodni policist opravi pregled po ustni odredbi operativnega vodje.
- (6) O osebnem pregledu, ki ga je v skladu s tretjim odstavkom tega člena opravil en pravosodni policist in o osebnem pregledu, opravljenem po ustni odredbi iz prejšnjega odstavka, pravosodni policist in operativni vodja pisno poročata poveljniku in direktorju zavoda. V poročilu se utemljuje razlog za opravljanje pregleda brez navzočnosti drugega pravosodnega policista oziroma za izdajo ustne odredbe.
- (7) O osebnih pregledih iz 3. točke prvega odstavka tega člena, pri katerih niso bile najdene nedovoljene stvari, poveljnik pisno poroča direktorju zavoda in v poročilu opiše okoliščine suma, ki je bil podlaga za opravljen osebni pregled.

236.g člen

- (1) Pravosodni policist opravi osebni pregled obiskovalca obsojenca, če po opravljenem varnostnem pregledu obstaja sum, da ima obiskovalec pri sebi nedovoljene stvari, ki jih ne izroči, in še nadalje izraža, da želi obiskati obsojenca.
- (2) Osebni pregled iz tega člena opravi pravosodni policist po pisni odredbi direktorja zavoda, v njegovi odsotnosti pa poveljnika. Če je poveljnik odsoten in je izvedba pregleda za zagotovitev varnostni nujna, ker bi bilo odlašanje do izdaje pisne odredbe poveljnika nevarno, opravi pravosodni policist pregled po pisni odredbi operativne vodje.
- (3) Pregled iz tega člena opravita dva pravosodna policista brez navzočnosti drugih oseb.
- (4) Pregled opravi oseba istega spola.
- (5) Pred začetkom pregleda pravosodni policist obiskovalca seznanijo z razlogom za pregled in s potekom pregleda.

(6) Pravosodni policist opravi osebni pregled obiskovalca tako, da pretipa vidno površino oblačil, ki jih ima oseba na sebi, in obuvala, vrhnja oblačila in pokrivala, ki jih obiskovalec izroči v pregled. Pravosodni policist pregleda tudi hlačni pas in hlačne zavihke obiskovalca.

(7) Direktor zavoda lahko izjemoma dovoli vnos nedovoljene stvari osebi iz tega člena, če oceni, da se s tem ne ogrožajo varnost, red in disciplina.

(8) Določbe tega člena se ne uporabljajo zoper delavce uprave ter druge uradne osebe državnih organov, sodišč in nadzornih organov, ki prihajajo v zavod v zvezi z opravljanjem nadzora.

236.h člen

(1) Pravosodni policist odvzame nedovoljene stvari, ki jih najde v zavodu ali varovanem območju, jih ugotovi pri varnostnem ali osebnem pregledu obsojenca, pri pregledu osebnih stvari ali prtljage obsojenca, pregledu prostorov in pri pregledu pisemskih in drugih pošiljk.

(2) Odvzete nedovoljene stvari, katerih uporaba ali posest ni predmet kaznivega dejanja, in so obsojenčeva lastnina, obsojenec lahko pošlje ali izroči osebi, ki jo sam določi, ali pa se hranijo v zavodu in se vrnejo obsojencu ob odpustu. Do odpošiljanja ali izročitve nedovoljenih stvari osebi, ki jo je obsojenec določil, so stvari obsojencu odvzete.

(3) O najdbi in odvzemu nedovoljenih stvari, katerih uporaba ali posest bi lahko pomenila kaznivo dejanje, se o tem takoj obvesti policijo. Če gre za sum storitve kaznivega dejanja, pravosodni policist stvari zavaruje kot dokaze.

(4) Nedovoljene stvari, katerih lastnik je neznan in niso stvari iz prejšnjega odstavka, se v roku 30 dni po najdbi komisijsko uničijo.

(5) Odvzete nedovoljene stvari in druge hranjene obsojenčeve stvari, ki jih obsojenec v roku 30 dni po odpustu ne prevzame, se komisijsko uničijo.

(6) Stvari, ki jih obsojenec v roku 30 dni po odpustu ne prevzame odvzetih in hranjenih stvari in najdene nedovoljene stvari, katerih lastnik je neznan in se jih v skladu z drugimi predpisi ne posreduje drugim organom, se

(7) Minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom določi, katere stvari so nedovoljene stvari in podrobneje določi ravnanje z odvzetimi nedovoljenimi stvarmi.«.

79. člen

237. člen se spremeni tako, da se glasi:

»237. člen

(1) Pravosodni policist zasleduje pobeglega obsojenca dokler obstaja možnost, da bo prijet.

(2) Med zasledovanjem pravosodni policist brez odločbe sodišča vstopi v tuje stanovanje in druge prostore.«.

80. člen

238. člen se spremeni tako, da se glasi:

»238. člen

(1) Pravosodni policist osebi, ki je zasačena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru, odvzame prostost in jo zadrži do prihoda policije.

(2) Pravosodni policist odvzame prostost in do prihoda policije zadrži tudi osebo, pri kateri so bile z varnostnim ali osebnim pregledom najdene stvari, katerih posest ali uporaba bi pomenila kaznivo dejanje. O takšni najdbi pravosodni policist takoj obvesti policijo.

81. člen

239. člen se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pravosodni policist zoper obsojenca uporabi prisilna sredstva, če z drugimi pooblastili ne more preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode.

(2) Pravosodni policisti uporabi prisilna sredstva tudi zoper osebo, ki ni varovana oseba, če:

1. oseba ovira njegovo delo in s tem ogroža varno izvedbo spremstva oziroma varovanja obsojenca zunaj zavoda, ogroža obsojenca, varnost zavoda ali oseb v njem;
 2. je oseba zalotena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru ter je uporaba prisilnega sredstva nujno potrebna za preprečitev ali odvrnitev nevarnosti ali odvzem prostosti osebi.
- (3) Za uporabo prisilnega sredstva v primerih iz prejšnjega odstavka, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov, ki urejajo pogoje in način uporabe prisilnih sredstev zoper obsojenca.
- (4) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena pravosodni policist prisilnega sredstva ne uporabi zoper vidno bolno, ostarelo ali onemoglo osebo, vidno težkega invalida, vidno nosečo žensko ali žensko, za katero je ugotovljeno, da je noseča, razen če neposredno ogroža človeško življenje.
- (5) Za prisilna sredstva se štejejo:
1. sredstva za vklepanje in vezanje;
 2. telesna sila;
 3. plinski razpršilec;
 4. palica;
 5. strelno orožje;
 6. službeni psi.«.

82. člen

Za 239. členom se dodajo novi 239.a, 239.b, 239.c, 239.č in 239.d člen, ki se glasijo:

»239.a člen

- (1) Pravosodni policist obsojenca, zoper katerega uporabi prisilno sredstvo, predhodno na to opozori, razen če bi to onemogočilo izvršitev naloge.
- (2) Pravosodni policist uporabi tisto prisilno sredstvo, s katerim lahko glede na varnostne okoliščine z najmanjšimi škodljivimi posledicami za obsojenca opravi uradno nalogo.
- (3) Prisilno sredstvo se uporablja samo dokler trajajo razlogi za njegovo uporabo, dokler namen ni dosežen ali dokler se ne izkaže, da namena ni mogoče doseči.
- (3) Pravosodni policist uporabi tisto prisilno sredstvo, ki je sorazmerno moči odpora obsojenca.
- (4) Pravosodni policist vselej uporabi najmilejše prisilno sredstvo, s katerim je še mogoče izvršiti nalogo.
- (5) Če se obsojenec skriva, ne izpolni ukaza ali se spravi v položaj, ki onemogoča izvršitev naloge (pasivni odpor) sme pravosodni policist uporabiti milejša prisilna sredstva.
- (6) Milejša prisilna sredstva so sredstva za vklepanje in vezanje ter milejše oblike telesne sile.
- (7) Če obsojenec napade ali se upira z orožjem ali drugim predmetom, s katerim ogroža človeško življenje, z uporabo sile ali grožnje poskuša onemogočiti izvršitev naloge pravosodnega policista, spodbuja ali poziva druge k upiranju ali beži (aktivni odpor) in uporaba milejšega prisilnega sredstva ni mogoča, sme pravosodni policist uporabiti tudi hujša prisilna sredstva.
- (8) Hujša prisilna sredstva so hujše oblike telesne sile, plinski razpršilec, palica, strelno orožje in službeni psi.

239.b člen

- (1) Vklepanje obsojenca se pisno odredi, če iz njegove varnostne ocene izhaja, da v določenih okoliščinah (zlasti spremljanje obsojenca izven zavoda) z milejšim ukrepom ni mogoče preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode. Vklepanje brez odredbe opravi pravosodni policist le, če ob trenutnem vedenju obsojenca z milejšim ukrepom ne more preprečiti bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škode.
- (2) Sredstvo za vklepanje so lisice.
- (3) Sredstva za vezanje so plastična zatega, vrv, pas, lepilni trak ali drugo sredstvo, ki je glede na pričakovane posledice uporabe primerljivo s sredstvom za vklepanje. Sredstvo za vezanje se

uporabi, če sredstvo za vklepanje ni dosegljivo in se z uporabo preneha takoj, ko je dosegljivo sredstvo za vklepanje. Sredstvo za vezanje se uporabi na način, določen za uporabo sredstev za vklepanje.

(4) Ne glede na četrty odstavek 239. člena tega zakona, pravosodni policist sme uporabiti sredstvo za vklepanje ali sredstvo za vezanje zoper osebe iz četrtega odstavka 239. člena tega zakona, če je to nujno za preprečitev bega ali napada nevarne osebe ali samopoškodbe.

239.c člen

(1) Vrste telesne sile so: strokovni meti in strokovni udarci (hujše oblike uporabe telesne sile) ter strokovni prijemi, strokovni pritiski in druge oblike uporabe telesne sile kot so prenašanje, potiskanje, odvrnanje, razdvajanje skupine in podobno (mileyše oblike uporabe telesne sile).

(2) Pri uporabi telesne sile pravosodni policist uporabi tehnični pripomoček, če je za zagotovitev njegove varnosti potrebno onemogočiti neposreden stik z obsojencem ali, če je uporaba telesne sile s tehničnim pripomočkom učinkovitejša in za obsojenca milejša. Tehnični pripomoček iz tega odstavka je ščit ali palica.

239.č člen

Pravosodni policist uporabi plinski razpršilec s substanco na naravni osnovi, ki ima krajši čas delovanja in vsebuje plinsko sredstvo, ki s pritiskom na sprožilec sproži raztopino, ki draži kožo, sluznico ali dihalne poti.

239.d člen

(1) Pravosodni policist sme uporabiti gumijasto palico, palico z ročajem ali teleskopsko palico.

(2) Pravosodni policist uporabi palico, da obsojencu, ki ogroža človeško življenje, iz rok izbije nevarni predmet ali stvar in z milejšimi oblikami uporabe telesne sile tega ni mogoče doseči.«.

83. člen

(1) Prvi odstavek 240. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pri opravljanju uradnih nalog sme pravosodni policist uporabiti strelno orožje z življenjsko manj nevarnim strelivom, če z drugimi pooblastili ne more:

- zavarovati človeškega življenja;
- odvrniti od sebe neposrednega napada, s katerim je ogroženo človeško življenje;
- odvrniti napada na objekt, ki ga varuje, če je pri tem ogroženo človeško življenje;
- odvrniti napada na osebo, ki jo varuje, če je pri tem ogroženo človeško življenje.
- preprečiti pobega nevarnega obsojenca.«.

(2) Črta se drugi odstavek.

(3) V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane drugi odstavek, se črta prvi stavek.

(4) V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane tretji odstavek, se črta besedilo »in drugega«.

84. člen

241. člen se spremeni tako, da se glasi:

»241. člen

Službenega psa se kot prisilno sredstvo zoper obsojenca sme uporabiti med zasledovanjem pobeglega nevarnega obsojenca in v primerih iz prvega odstavka 240. člena tega zakona.«.

85. člen

Za 241. členom se dodata nov 241.a in 241.b člen, ki se glasita:

»241.a člen

(1) Za pravosodnega policista, ki je bil ali bi lahko bil poškodovan pri uporabi prisilnega sredstva, poveljnik odredi zdravstveni pregled.

(2) Obsojencu, ki je bil ali bi lahko bil z uporabo prisilnega sredstva poškodovan, pravosodni policist takoj, ko varnostni razlogi to dopuščajo, nudi prvo pomoč in mu zagotovi potrebno zdravstveno oskrbo.

(3) Po vsaki uporabi prisilnega sredstva se obsojencu takoj, najpozneje pa v 24 urah od uporabe prisilnih sredstev, zagotovi možnost zdravstvenega pregleda, da se ugotovijo morebitne poškodbe in se mu zagotovi potrebna zdravstvena oskrba.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se obsojencu, zoper katerega so bila po odredbi uporabljena sredstva za vklepanje, zagotovi zdravstveni pregled, če obsojenec to sam zahteva.

(5) O uporabi prisilnega sredstva je treba takoj obvestiti upravo.

(6) V primeru suma o neupravičeni, nestrokovni ali neprimerni uporabi prisilnega sredstva generalni direktor imenuje komisijo, ki oceni uporabo prisilnega sredstva.

241.b člen

Določbe 235. do 241.a člena tega zakona se smiselno uporabljajo tudi za druge varovane osebe.

86. člen

242. člen se spremeni tako, da se glasi:

»242. člen

Minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom podrobneje uredi izvrševanje nalog in pooblastil pravosodnih policistov.«.

87. člen

Za 242. členom se črta podnaslov »Vzgojna služba«.

88. člen

V 243. členu se besedilo »učitelji, učitelji praktičnega pouka« nadomesti z besedilom »inštruktorji, delovni inštruktorji«.

89. člen

(1) V tretjem odstavku 250.a člena:

- se v 3. točki črta besedilo », občina in upravna enota«;
- se za 7. točko doda nova 8. točka, ki se glasi: »8. čas izvršitve kaznivega dejanja«;
- v dosedanji 8., ki postane 9. točka se za besedo »vrsta« doda besedilo »in višina izrečene« ter se črta besedilo », vzgojnega ukrepa in varnostnega ukrepa«;
- dosedanji 9. in 10. točka postaneta 10. in 11. točka.

(2) V četrtem odstavku se za besedilom »Za vzgojne ukrepe se« doda besedilo »v kazenski evidenci«.

(3) V šestem odstavku se za besedilom »posredujejo državnim organom,« doda besedilo »organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem javnih pooblastil,« in se besedilo »in izvajalcem« nadomesti z besedilom », organom samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcem«.

(4) Osmi odstavek se črta.

(5) Dosedanji deveti odstavek, ki postane osmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi: »(8) Obsodbe za kazniva dejanja, za katere se v skladu s Kazenskim zakonikom podatki smejo posredovati tudi po izbrisu obsodbe, se po izbrisu prestavijo v posebno ločeno evidenco, s področnimi zakoni pa se predpišejo pogoji in omejitve za dajanje podatkov o takih obsodbah. Te obsodbe se kljub ohranitvi v posebni evidenci štejejo za izbrisane.«.

(6) Dosedanji deseti in enajsti odstavek postaneta deveti in deseti odstavek.

- (7) V dosedanjem dvanajstem odstavku, ki postane enajsti odstavek, se za besedilom »Republike Slovenije« doda besedilo »in pravnim osebam s sedežem v Republiki Sloveniji«.

90. člen

- (1) V prvem odstavku 251. člena se črta 2. točka.
(2) Dosedanji 3. in 4. točka postaneta 2. in 3. točka.

91. člen

V 256. členu se črta besedilo »nad izvrševanjem tretjega odstavka 146. člena tega zakona inšpektorat, pristojen za delo, vsak v okviru svoje pristojnosti,«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

92. člen

Pred uveljavitvijo tega zakona začetni postopki se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 40/09, 9/11 – ZP-1G, 96/12 – ZPIZ-2, 109/12 in 54/15).

93. člen

- (1) Zavodi v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona pozovejo pristojne centre, da glede obsojencev, ki prestajajo kazen in so kazen nastopili do uveljavitve tega zakona, oškodovance obvestijo o možnosti obveščanja o odpustu in pobegu obsojenca v skladu s 16. členom tega zakona.
(2) Po prejemu zahteve oškodovanca, da želi biti obveščen o pobegu in odpustu obsojenca, pristojni center o tem obvesti zavod in obenem zavodu posreduje podatke iz 19. člena tega zakona.

94. člen

- (1) Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (Uradni list RS, št. 42/16), Pravilnik o izvrševanju pooblastil in nalog pravosodnih policistov (Uradni list RS, št. 73/16) in Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/08 in 46/12) se uskladijo z določbami tega zakona najkasneje v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.
(2) Do izdaje podzakonskih predpisov z določbami tega zakona se uporabljajo dosedanji podzakonski predpisi, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

95. člen

Določbe 6., 7., prvega odstavka 15., 44., drugega do četrtega odstavka 45., 48., 50., 53., 54., 56., 57., 90. in 91. člena tega zakona se začnejo uporabljati, ko se začne uporabljati zakon, ki ureja probacijo.

96. člen

Delavci uprave, ki so že pridobili status pooblaščenih uradnih oseb do uveljavitve tega zakona in niso pooblaščene uradne osebe iz 64. člena tega zakona tega zakona, ohranijo status pooblaščenih uradnih oseb, dokler se jim s spremembo Kolektivne pogodbe za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14 in 91/15) ne zagotovi pravica do dodatka za nevarnost in posebne obremenitve.

97. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (1. člen ZIKS-1)

Kazen zapora, ki jo izreče MKS in se izvršuje v Republiki Sloveniji, se izvršuje v skladu z določbami Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča²⁵ (v nadaljevanju MKS), ki urejajo izvrševanje kazni (zlasti 103. do 112. člen) in v skladu z določbami predvidenega Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča²⁶ (v nadaljnjem besedilu: Sporazum). S predlagano spremembo tretjega odstavka se besedilo usklajuje z določbami Rimskega statuta MKS, ki urejajo vlogo posamezne države pri določanju države izvršitve kazni po sodbi MKS. Iz prvega odstavka 103. člena Rimskega statuta MKS in povezano iz četrtega odstavka 2. člena Sporazuma izhaja, da je postopek določanja države izvršitve kazni zaključen z odločitvijo države o tem, ali sprejme imenovanje za državo izvršitve kazni. Postopek določanja države izvršitve kazni se torej ne zaključi z enostransko odločitvijo MKS, da se obsojenca napoti na prestajanje kazni zapora v določeno državo, kot to izhaja iz besedila veljavnega tretjega odstavka 1. člena ZIKS-1. Dodatno se s predlaganim členom opušča nepotrebno sklicevanje na določbo zakona, ki ureja ratifikacijo Rimskega statuta MKS.

Četrti in peti odstavek se črtata, saj nista usklajena z določbami Rimskega statuta MKS, niti z določbami Sporazuma. Dosedanji četrti odstavek 1. člena je določal, da obsojenec kazen po sodbi MKS prestaja tako, kot jo je izreklo MKS, kar je nejasna določba, saj MKS s sodbo ne določi načina izvrševanja, temveč se glede tega uporabljajo določbe Rimskega statuta, določbe sporazuma in določbe ZIKS-1. Rimski statut MKS med drugim določa tudi, da je komunikacija med obsojencem in MKS neovirana in zaupna, iz česar izhaja, da bi bilo avtomatizirano pošiljanje pošilk obsojenca na MKS preko ministrstva neustrezno in tudi po nepotrebem zamudno – zato se s predlagano spremembo petega odstavka črta določba o takšnem ravnanju.

K 2. členu (8. člen ZIKS-1)

Besedilo prvega odstavka 8. člena se usklajuje s predlaganimi spremembami 56., 74., 89., 206 in 236. člena ZIKS-1. Spremembi besedila, ki se nanašata na 56. in 74. člen ZIKS-1 sta redakcijski uskladitvi glede na predlagane spremembe v navedenih dveh členih. Nadalje veljavni drugi odstavek 89. člena ZIKS-1 ureja dve vrsti okoliščin, na podlagi katerih direktor zavoda lahko obsojenca namesti ločeno od ostalih obsojencev. Namestitev iz drugega odstavka 89. člena ZIKS-1, ki se nanaša na ločeno namestitev obsojenca v primeru suma, da je obsojenec storil kaznivo dejanje, se s predlagano spremembo 89. člena ZIKS-1 črta. S predlagano spremembo se črta tudi namestitev ločeno od ostalih obsojencev na podlagi zahteve sodišča zaradi interesov preiskave. S črtanjem besedila » 206. in petega odstavka 236.« se besedilo usklajuje s predlaganim črtanjem instituta »posebej varovan oddelek ali posebej varovan režim« (primerljivo vsebino pa se ureja v predlaganem spremenjenem 98.a členu ZIKS-1) in predlagano predstavitev določbe o namestitvi v sobo s posebno opremo (glede na sistematiko predpisa se predlaga premestitev določbe iz 236. v 98. člen ZIKS-1).

Predlagana sprememba v šestem odstavku je redakcijska uskladitev s predlaganimi spremembami 98. člena ZIKS-1.

²⁵ Zakon o ratifikaciji Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 29/01).

²⁶ Predvideno besedilo sporazuma je priloga pobude za sklenitev Sporazuma med Republiko Slovenijo in Mednarodnim kazenskim sodiščem o izvrševanju kazni Mednarodnega kazenskega sodišča, ki jo je Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 56100-1/2017/3 z dne 16. 2. 2017 sprejela.

K 3. členu (10. člen ZIKS-1)

Pred zadnjo novelo ZIKS-1 (ZIKS-1F) se je glede opredelitev partnerjev, ki niso zakonci, v okviru pojma »ožji družinski člani« uporabljala zgolj opredelitev, da gre za osebo, s katero obsojenec ali obsojenka živi v življenjski skupnosti. Z novelo ZIKS-1F se je takšni opredelitvi dodala nadaljnja opredelitev, da gre za življenjske skupnosti, ki so v skladu z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR) izenačene z zakonsko zvezo (12. člen ZZZDR) ali so registrirane istospolne partnerske zveze v skladu z Zakonom o registraciji istospolne partnerske skupnosti. S predlagano spremembo besedila v četrti alineji 10. člena ZIKS-1 se v zvezi s pravicami obsojencev, ki se nanašajo na njihove ožje družinske člane, zagotavlja jasna protidiskriminacijska izenačitev sklenjene istospolne partnerske zveze z zakonsko zvezo ter neskljenjene istospolne partnerske zveze z zunajzakonsko zvezo, ter se hkrati besedilo usklajuje z Zakonom o partnerski zvezi²⁷ in s tem povezanimi spremembami Zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti²⁸.

S predlagano spremembo se v besedilo 10. člena vnašajo določbe glede varovanih objektov in glede varovanih oseb, ki so urejene v veljavnem 235. členu ZIKS-1, in se jih zaradi drugih predlaganih sprememb prenaša v ustreznejši del predpisa. Med varovane osebe (predlagana nova 7. alineja) se na novo umešča tudi osebe na prestajanju nadomestnega zopora, kar pomeni uskladitev z institutom nadomestnega zopora, ki je bil uveljavljen z novelo ZP-1J. Med varovane osebe se na novo umešča tudi osebe, ki so sodno pridržane. Sodno pridržanje (četrti odstavek 203. člena Zakona o kazenskem postopku - ZKP²⁹ in šesti odstavek 199.a člena ZKP) se izvršuje v zavodih za prestajanje kazni zopora (peti odstavek 203. člena v zvezi s prvim odstavkom 212. člena ZKP), glede izvrševanja pa se za sodno pridržane osebe uporabljajo določbe Pravilnika o izvrševanju pripora³⁰ (2. člen); zato takšna uvrstitev pomeni natančnejšo uskladitev besedila zakona z veljavnimi določbami glede izvrševanja pridržanja, ki ga izreče sodišče. Glede na veljavne določbe se med varovane objekte (predlagana nova 5. alineja) na novo dodaja tudi sodišča, s čimer se jasneje ureja do sedaj uporabljeno besedilo »stavbe ministrstva, pristojnega za pravosodje«. Dodatno se s predlagano dopolnitvijo 10. člena ZIKS-1 na novo ureja tudi pomen pojma »varovano območje« (predlagana nova 6. alineja), ki je v predpisu že uporabljen na več mestih in pomembno vpliva na obseg določb v predpisu (na primer na določbe, ki urejajo dopustnost uporabe pooblastil zoper osebe, ki se nahajajo na varovanem območju).

K 4. členu (11. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se termin »kazen zopora« ustrezno nadomešča s terminom »zapor«, saj se določba nanaša na nadomestni zapor, odrejen v postopku o prekršku, za kar poimenovanje »kazen zopora« ni ustrezno.

K 5. členu (12. člen ZIKS-1)

Pri predlagani spremembi v prvem in osmem odstavku gre za popravek redakcijske nedoslednosti. Predlagan nov sedmi odstavek pomeni, da se obsojencu, kljub njegovi morebitni pritožbi zoper odločbo o načinu prestajanja kazni ob koncu tedna, omogoči odhajanje na delo oziroma izobraževanja v času od izdaje odločbe do njene pravnomočnosti. S tem se obsojenca, ki se pritoži zoper odločbo, ne zadržuje nadalje v zavodu – s čimer se zasleduje namen takšne oblike izvršitve kazni zopora (da obsojenec še naprej dela oziroma se izobražuje). Predlagane

²⁷ Uradni list RS, št. 33/16.

²⁸ Uradni list RS, št. 65/05, 55/09 – odl. US, 18/16 – odl. US, 33/16 – ZPZ in 68/16 – ZPND-A.

²⁹ Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13, 87/14, 8/16 – odl. US, 64/16 – odl. US in 65/16 – odl. US.

³⁰ Uradni list RS, št. 36/99, 39/02, 114/04, 127/06, 7/07, 112/07, 62/08 in 16/09.

spremembe dosedanjega sedmega do dvanajstega odstavka so redakcijske uskladitve glede na predlagan nov sedmi odstavek.

K 6. členu (12.a člen ZIKS-1)

Predlagani spremembi prvega odstavka (črtanje besedila v 3. alineji in črtanje 4. alineje) sta povezani s predlaganim novim četrtim odstavkom, s katerim se pristojnost za določanje načina izvajanja izjem od prepovedi oddaljevanja stavbe in pristojnost za določanje načina obveščanja o okoliščinah, povezanih z dovoljenim oddaljevanjem obsojenca v hišnem zaporu – prenaša s sodišča na pristojno probacijsko enoto. Pri tem gre za prenos pristojnosti glede tistih vidikov izvrševanja hišnega zapora, ki so po svoji naravi podvrženi spremembam, ki jih ob pripravi sodbe oziroma posebnega sklepa ni mogoče predvideti. Primeroma sodišče po veljavni ureditvi obsojencu določi izjeme od prepovedi oddaljevanja stavbe, obenem pa določi tudi način izvajanja teh izjem – pri čemer pa ne more predvideti na primer poslabšanja obsojenčevega zdravja in s tem povezanega nastanka potrebe, da obsojenec pogosteje išče zdravstveno oskrbo. S prenosom pristojnosti za določitev načina izvajanja izjem se probacijski enoti omogoči, da sama določi obseg, trajanje in druge okoliščine izvajanja izjem, ki jih predhodno določi sodišče. Glede na določbe predloga Zakona o probaciji³¹ bo probacijska enota obsojenca nadzorovala, spremljala in ga redno obravnavala, zato bo seznanjena z morebitnimi večjimi spremembami v življenjskem poteku obsojenca. S primerljivim vsebinskim izhodiščem se predlaga tudi prenos pristojnosti za določitev načina, po katerem osebe obveščajo probacijsko enoto o obiskih obsojenca. S spremembo drugega in tretjega odstavka se besedilo usklajuje z besedilom predloga Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zapora prenaša s policije na probacijske enote.

K 7. členu (13. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 13. člena se besedilo usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje dela v splošno korist za obsojence in odrasle storilce prekrškov s centrov za socialno delo prenaša na probacijske enote. Zaradi urejanja načina izvrševanja v predlaganem Zakonu o probaciji se določbe, ki urejajo način izvrševanja dela v splošno korist črtajo.

K 8. členu (16.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 16.a členom se ureja posebnosti glede izvrševanja kazni zapora za obsojenca, ki kazen prestaja po sodbi MKS. Prvi in drugi odstavek predlaganega člena natančneje določata posebnosti glede izvrševanja kazni zapora, ki izhajajo iz 105. in 110. člena Rimskega statuta MKS (in povezano iz 7. člena sporazuma). Iz besedila prvega odstavka 105. člena Rimskega statuta MKS, da »je kazen zapora zavezujoča za države pogodbenice, ki je nikakor ne smejo spreminjati« ter prvega odstavka 110. člena Rimskega statuta MKS, ki določa, da »država izvrševanja ne sme izpustiti zapornika pred iztekom kazni, ki jo je izreklo Sodišče« - izhaja nedopustnost prekinitve kazni zapora, predčasnega odpusta ali pogojnega odpusta obsojenca na način, da o takšni spremembi kazni odloči direktor zavoda oziroma komisija za pogojni odpust po ZIKS-1. Pristojnost za sprejemanje primerljivih odločitev ima glede obsojenca, ki kazen zapora prestaja po sodbi MKS, sodišče, ki je kazen izreklo (drugi odstavek 110. člena Rimskega statuta MKS in povezano tudi tretji, četrti in peti odstavek 110. člena Rimskega statuta MKS). Upoštevajoč, da je prekinitve kazni v nekaterih primerih tudi institut, s katerim se zagotavlja uresničevanje pravice obsojenca do ustreznega zdravstvenega varstva, se s predlaganim prvim odstavkom dodatno ureja ravnanje, v katerih bi bila obsojencu z vidika zagotavljanja zdravstvenega varstva potrebna prekinitve kazni zapora. V primerih, ko bi obstajali razlogi iz 1. ali 2. točke prvega odstavka 82. člena ZIKS-1 in se obsojencu kazen zaradi nedopustnosti prekinitve kazni slednja ne bi prekinila z odločbo direktorja zavoda – Republika Slovenija ugotovi, da nadaljnje izvrševanje kazni zaradi razlogov, ki so onkraj vpliva

³¹ EPA 1849-VII.

pristojnih državnih organov, ni več možno, MKS pa je dolžno urediti transfer obsojenca v drugo državo (četrty odstavek 9. člena sporazuma). S predlaganim prvim odstavkom se za čas do transferja osebe v izogib nejasnosti o dolžnem ravnanju določi dolžnost zavoda, da z dodatnimi začasnimi ukrepi zagotovi ustrezno zdravstveno oskrbo oziroma pomoč za obsojenca. V primeru, da MKS v razumnem roku ne bi zagotovilo premestitve obsojenca v drugo državo, bi zaradi neizpolnitve dolžnosti MKS, ki izhajajo iz sporazuma, Republiki Sloveniji prenehala dolžnost izvrševanja kazni in bi se obsojencu lahko ustavilo prestajanje kazni v Republiki Sloveniji.

Tretji odstavek predlaganega 16.a člena ureja posebnosti glede izvrševanja kazni zapora, ki izhajajo iz tretjega in osmega odstavka 4. člena sporazuma. Tretji odstavek 4. člena sporazuma namreč določa, da Slovenija obvesti MKS glede vsakega pomembnega dogodka v zvezi z obsojencem, zlasti pa o zdravljenju (namestitve v zunanjih ustanovah zaradi zdravljenja obsojenca v skladu s tretjim odstavkom 59. člena ZIKS-1 ter namestitve v posebni instituciji izven zavoda v skladu s 30. členom ZIKS-1) in varnostnih dogodkih (tudi premestitev v drug zavod ali oddelek drugega zavoda po 79. členu ali 81. členu ZIKS-1). Nadalje osmi odstavek 4. člena sporazuma določa, da se MKS obvesti o programih ali ugodnostih, ki se jih podeli obsojencu in se bo obsojenec na podlagi tega prosto gibal zunaj zavoda za prestajanje kazni zapora. Za takšne programe se štejejo delo zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 52. člena, namestitve v zavodu za poklicno rehabilitacijo v skladu z 68. členom, obiskovanje izobraževalnega programa zunaj zavoda v skladu z drugim odstavkom 102. člena in poklicno usposabljanje zunaj zavoda iz drugega odstavka 103. člena ZIKS-1. Za podelitev ugodnosti, o katerih je v skladu z osmim odstavkom 4. člena sporazuma potrebno obvestiti MKS, se štejejo odločitve o premestitvi v svobodnejši režim v skladu z 81. členom in podelitev zunajzavodske ugodnosti v skladu s 77. členom ZIKS-1. Določbe, ki se nanašajo na podobna ali enaka področja izvrševanja kazni MKS, se povezano s tem členom na posamezni delih predpisa črtajo.

K 9. členu (18. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 18. člena se posebej ureja pozivanje oseb na prestajanje nadomestnega zapora. Sodišče, pristojno za pozivanje obsojencev na prestajanje kazni zapora je okrožno sodišče, na območju katerega je sodišče izdalo sodbo na prvi stopnji – takšna določba pa za uporabo v primerih nadomestnega zapora ne bi bila smiselna. Zaradi ekonomičnosti postopka se predlaga, da osebe, ki jim je v postopku za prekršek sodišče odredilo nadomestni zapor, na prestajanje te sankcije pozove isto sodišče.

Predlagan drugi odstavek ureja krogotok obveščanja o pozivu obsojenca na prestajanje kazni. Določbe v zvezi s tem so razpršeno urejena v različnih predpisih. Sodni red³² (294. člen), ki je veljal do 1. 1. 2017 je določal, da se en izvod poziva za nastop kazni zapora pošlje obsojencu, drug izvod pa se pošlje zavodu za prestajanje kazni zapora. Naveden Sodni red je dne 1. 1. 2017 prenehal veljati, nov Sodni red³³ pa določb glede obveščanja o pozivu za nastop kazni ne vsebuje več, primerljiva vsebina pa se je uredila v pravilniku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, ki ureja obliko in vsebino sodnih vpisnikov³⁴ (88. člen). Podobno določbo vsebuje tudi Pravilnik o izvrševanju kazni zapora³⁵, ki določa, da pristojno okrožno sodišče posreduje izvod poziva za nastop kazni zavodu, v katerem bo obsojenec prestajal kazen (prvi odstavek 4. člena). Prvi odstavek 18. člena ZIKS-1 določa, da se obsojenca, ki je na prostosti, pozove na

³² Uradni list RS, št. 17/95, 35/98, 91/98, 22/00, 113/00, 62/01, 88/01, 102/01, 22/02, 15/03, 75/04, 138/04, 74/05, 5/07, 82/07, 16/08, 93/08, 110/08, 117/08, 22/10, 48/11 in 15/15.

³³ Uradni list RS, št. 87/16.

³⁴ Pravilnik o obliki in vsebini posameznih sodnih vpisnikov, imenikov, pomožnih knjig in tipiziranih obrazcev, http://www.sodisce.si/mma_bin.php?id=2016122908493814&set=obrazci.

³⁵ Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (Uradni list RS, št. 42/16).

prestajanje kazni zapora takoj, najpozneje pa v osmih dneh po prejemu izvršljive odločbe. S predlaganim novim drugim odstavkom se določbe glede obveščanja o pozivu za nastop kazni ureja smiselno na enem mestu, obenem pa na način, da se določi tudi obvezno posredovanje izvoda poziva za nastop zavodu (in posredno tudi rok za to), v katerem naj obsojenec nastopi kazni zapora. Zavod za prestajanje kazni zapora mora biti seznanjen s pozivom za nastop, saj slednji vsebuje tudi informacijo o dnevu, na katerega naj se obsojenec zgloži v zavodu – zavod pa je dolžan v primeru, da obsojenec na ta dan kazni ne nastopi, obvestiti sodišče (drugi odstavek 20. člena). Rok za posredovanje poziva za nastop kazni zavodom ni nikjer izrecno določen – je pa potreben, saj lahko nastane situacija, ko zavod izvoda poziva ne prejme v ustreznem času, obsojenec pa se že zgloži v zavodu. S predlaganim novim odstavkom se določa, da se izvod poziva zavodu posreduje hkrati s posredovanjem poziva obsojencu – za kar pa prvi odstavek 18. člena ZIKS-1 določa osemdnevni rok od prejema izvršljive odločbe. Predlagan nov drugi odstavek vsebuje tudi določbe glede podatkov o obsojencu, ki naj jih sodišče posreduje zavodu za prestajanje kazni zapora. Zavod za prestajanje kazni zapora mora po nastopu kazni obsojencu nameniti posebno pozornost in v sprejemnem obdobju opravljati vse aktivnosti in postopke, ki so potrebni za ustrezno vključitev obsojenca v življenje v zavodu in izdelavo osebnega načrta (drugi odstavek 29. člena ZIKS-1). Slednji je individualiziran program prestajanja kazni zapora, ki se ga pripravi s ciljem, da se obsojenca usposobi za življenje na prostosti v skladu z družbenimi normami in se odpravlja tveganja ponavljanja kaznivih dejanj (10. člen ZIKS-1). Za izvrševanje kazni (in torej tudi za sestavo osebnega načrta obsojenca) zavod sme zbirati podatke o obsojencu, podatke o njegovih ožjih družinskih članih, podatke o sodni odločbi, ki jo treba izvršiti (32. člen ZIKS-1). Kopijo odločbe, ki naj se izvrši zavod potrebuje zlasti za pridobitev podatkov o izrečeni kazni in kaznivem dejanju, izpisek iz kazenske evidence potrebuje zlasti zaradi ugotavljanja predkaznovanosti (ki je lahko pomemben dejavnik primeroma pri načrtovanju režima in koriščenja ugodnosti), izvedeniško mnenje zavod potrebuje zlasti za načrtovanje programa obravnave obsojenca, socialno poročilo pa zavod potrebuje zlasti zaradi pridobitve podatkov o ožjih družinskih članih obsojenca ter podatkov o socialno ekonomskih razmerah, v katerih je obsojenec živel na prostosti. S predlagano določbo se ureja posredovanje podatkov, s katerim sodišče že razpolaga in jih zato zavodu ni potrebno dodatno pridobivati. Primerljivo vsebino že ureja Pravilnik o izvrševanju kazni zapora (prvi odstavek 4. člena)³⁶, zato gre pri predlagani spremembi tudi za prenos določb, ki urejajo posredovanje osebnih podatkov, iz podzakonskega predpisa v zakon.

S predlaganim novim tretjim odstavkom 18. člena ZIKS-1 se dopolnjuje predlagan nov 30.b člen ZIKS-1, ki med drugim določa, da se za vloženo zahtevo za obveščanje oškodovanca o pobegu ali odpustu obsojenca šteje tudi primerljiva zahteva, ki jo je oškodovanec vložil že med predkazenskim oziroma kazenskim postopkom. Za izvrševanje te možnosti oškodovanca zavod potrebuje podatke oškodovanca – s slednjimi pa sodišče že razpolaga, zato se predlaga posredovanje podatkov med njima.

Predlagane spremembe dosedanjega drugega, tretjega in četrtega odstavka so redakcijski popravki glede na predlagan nov drugi odstavek tega člena.

K 10. členu (19. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijsko uskladitev s predlagano spremembo 20. člena ZIKS-1.

K 11. členu (20. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo drugega odstavka se v zakon prenaša določba iz podzakonskega predpisa, saj gre za določanje roka za ravnanje, ki v nadaljevanju vpliva na druge postopke v zvezi z nastopom kazni obsojenca (primeroma sodišče ob ugotovitvi, da obsojenec ni nastopil kazni lahko izda odredbo za njegovo privedbo na prestajanje kazni). Rok za takšno obvestilo

mora biti kratek, da se lahko časovno hitro ukrepa v primerih, ko obsojenec ne nastopi kazni na predviden dan, zato se predlaga rok tri dni – takšen rok je enak roku, ki ga po trenutni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in sodišč ni povzročal težav.

S predlaganim novim odstavkom se izrecno ureja možnost uveljavljanja plačila globe pred začetkom izvrševanja nadomestnega zapora tudi v primeru, ko se zoper osebo že izvršuje odredba za privedbo na prestajanje nadomestnega zapora. V skladu z določbami drugega odstavka 192.c člena ZP-1, se nadomestni zapor namreč e izvrši, če storilec pred začetkom izvrševanja nadomestnega zapora plača globo v celoti. S predlaganim besedilom se zagotavlja možnost plačila neposredno pred začetkom prestajanja nadomestnega zapora.

K 12. členu (21. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim prvim odstavkom 21. člena se v zakon prenaša določba podzakonskega predpisa, saj gre za določanje roka za ravnanje, ki v nadaljevanju lahko vpliva na druge postopke (po nastopu kazni primeroma obsojencu ni več možno odložiti izvrševanja kazni zapora). Ker se na obvestilo o nastopu kazni ne vežejo nobeni nujni postopki, zaradi katerih bi bilo potrebno hitro ukrepanje, se predlaga rok osem dni – takšen rok je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in sodišč ni povzročal težav. S spremembo prvega odstavka 21. člena se obenem tudi redakcijsko usklajuje predlagano črtanje besedila v 13. členu ZIKS-1, kjer je bil do sedaj pojasnjen pojem »pristojni center«. Dodatno se pristojnost centra za socialno delo definira na način, da predpis napotuje na predpise s področja socialnega varstva, saj je dosedanje besedilo specialno urejalo pristojnost centra za socialno delo – kar pa ni usklajeno s splošnimi predpisi, ki določajo pristojnosti centrov.

S predlagano spremembo dosedanjega prvega odstavka se v zakon prenaša določba prvega odstavka 8. člena Pravilnika o izvrševanju kazni zapora, saj gre za določanje roka za ravnanje, ki v nadaljevanju lahko vpliva na druge postopke (obsojenci na prestajanju kazni primeroma niso upravičeni do vseh socialnovarstvenih prejemkov). Ker se na obvestilo o nastopu kazni praviloma ne vežejo nobeni nujni postopki pri centru za socialno delo, zaradi katerih bi bilo potrebno hitro ukrepanje, in ker se obvestilu centru, da je obsojenec nastopil kazen zapora za namen priprave osebnega načrta lahko doda tudi zaprosilo za podatke o obsojencu – se predlaga rok 15 dni. Takšen rok je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis, in pri delovanju zavodov in centrov za socialno delo ni povzročal težav.

S predlagano dopolnitvijo drugega odstavka se v zakon prav tako prenaša določba podzakonskega predpisa, saj gre prav tako za določanje roka za dolžno ravnanje zavoda za prestajanje kazni zapora. Predlagan rok je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določa podzakonski predpis, in ni povzročal težav.

K 13. členu (26. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo prvega odstavka se ureja obveščanje zavoda o tem, da je bila obsojencu izvršitev kazni zadržana. Zavod za prestajanje kazni zapora namreč predhodno od sodišča prejme podatek o tem, da je bil obsojenec pozvan na prestajanje kazni ter o tem, na kateri dan se mora zglasiti v zavodu. V primeru, da se obsojenec ne zgloži na prestajanje kazni, mora zavod o tem obvestiti sodišče, ki je obsojenca pozvalo na prestajanje kazni (20. člen ZIKS-1), sodišče pa v nadaljevanju lahko odredi privedbo obsojenca na prestajanje kazni. Za ustrežnejši krogotok posredovanja in prejemanja informacij v zvezi z nastopom kazni, se predlaga, da sodišče v primerih, ko je obsojencu izvršitev zadržana (in se mu zato ni potrebno zglasiti v zavodu na prej določen dan) – o tem obvesti zavod (temu primerljiva je določba četrtega odstavka, ki določa obveščanje zavoda o novem datumu nastopa v primeru zavržene ali zavrnjene vloge za odložitev izvršitve kazni zapora).

Predlagana dopolnitev besedila četrtega odstavka s konkretizacijo, da gre za »višje« sodišče izhaja iz ugotovljene morebitne nejasnosti določb tega odstavka, na katero je opozorilo tudi Okrožno sodišče v Kopru – iz besedila namreč nedvomno ne izhaja, za katero sodišče gre in torej katero sodišče mora v primeru zavržene oziroma zavrnjene vloge za odlog izvršitve kazni obsojencu določiti nov datum nastopa ter o tem datumu obvestiti zavod za prestajanje kazni zapora.

Predlagana dopolnitev četrtega odstavka z besedilom, ki se nanaša na način določitve datuma novega nastopa v primeru zavrnjene oziroma zavržene vloge za odložitev izvršitve kazni zapora, pomeni zagotovitev, da se datum nastopa kazni ne more določiti tako, da bi obsojenec podatek o tem, kdaj se mora zglasiti na prestajanju kazni, prejel šele po poteku datuma, na katerega bi se moral že zglasiti v zavodu.

K 14. členu (29. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se ohranja nekatere vsebine veljavne določbe glede ravnanja ob nastopu kazni obsojenca in se dodatno opredeljuje rok za opravljanje zdravniškega pregleda obsojenca, ki je nastopil kazen zapora. Predlaga se opravljanje pregleda najkasneje naslednji dan po sprejemu, kar je skladno z usmeritvami CPT in VČP. Primerljiva vsebina je sicer že urejena v podzakonskem predpisu, vendar se jo zaradi njenega pomena s predlagano spremembo umešča v zakon. Dodatno se s spremenjenim besedilom prvega odstavka določa izjemo glede opravljanja zdravniškega pregleda v primerih, ko obsojenec kazni nastopa iz pripora, ki se je izvrševal v istem zavodu. V tem primeru opravljanje zdravniškega pregleda namreč ne more zasledovati svojega namena, saj gre v praktičnem smislu zgolj za premestitev obsojenca iz enega dela zavoda v drug del.

S predlaganim tretjim odstavkom se v zakon dodaja neposredna podlaga za odvzem nedovoljenih stvari obsojencu, saj zakon takšne določbe nima, obenem pa je nujno potrebna za omejevanje nedovoljenih stvari v zavodu, ki je eden od osnovnih načinov zagotavljanja varnosti, reda in discipline. Zakon obenem na več mestih posredno predvideva takšen ukrep – primeroma tretji odstavek 72. člena ZIKS-1 določa, da minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom določi, katerih stvari obsojenec ne sme imeti pri sebi. ZIKS-1 določa tudi možnost opravljanja pregledov prostorov, oseb in pošiljk – katerih namen je ugotavljanje nevarnih in drugih nedovoljenih stvari in preprečevanje vnosa teh stvari v zavod.

K 15. členu (29.a člen ZIKS-1)

S spremembo besedila drugega odstavka 29.a člena se besedilo usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zapora prenaša s policije na probacijske enote. Predlagana dopolnitev četrtega odstavka predstavlja redakcijsko uskladitev s predlaganim novim 36.a členom ZIKS-1.

K 16. členu (30. člen ZIKS-1)

Predlagan rok za posredovanje podatkov zavodu je enak roku, ki ga po veljavni ureditvi določana podzakonski predpis in je z namenom, da dopušča centru možnost, da po potrebi zbere še dodatne podatke o obsojencu, dolg 30 dni. Sprememba dosedanjega drugega odstavka je redakcijska uskladitev glede na predlagan nov drugi odstavek.

K 17. členu (30.b člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 30.b členom se oškodovancu kaznivega dejanja zagotavlja možnost obveščanja o odpustu ali pobegu obsojenca, s čimer se vpeljuje usmeritev iz petega odstavka

6. člena Direktive 2012/29/EU³⁷ (v nadaljevanju: direktiva), ki določa, naj države članice zagotovijo, da se žrtvam kaznivih dejanj ponudi možnost obvestitve o izpustitvi ali pobegu osebe, ki je obsojena za kaznivo dejanje, ki to žrtev zadeva. Primerljiva možnost obveščanja o odpustu in pobegu v času izvrševanja pripora je bila predlagana s predlogom novele Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N³⁸) – predlagan nov 65.a člen. Dodatno s šestim odstavkom 6. člena navedena direktiva določa, da žrtve prejmejo takšna obvestila, če zanje zaprosijo in sicer vsaj v primerih, ko zanje obstaja nevarnost ali je ugotovljeno tveganje, da bi jim lahko bila povzročena škoda. Namen predlaganega prvega odstavka je podoben – zagotoviti oškodovancu možnost, da je na njegovo zahtevo obveščen o pobegu in odpustu obsojenca, obenem pa takšno možnost zamejiti na primere, ko je takšno obvestilo pomembno za zagotavljanje oškodovančeve osebne varnosti. Besedilo »če je to pomembno za zagotavljanje osebne varnosti oškodovanca« se nanaša zlasti na okoliščine, ko ogroženost oškodovanca izhaja iz presoje narave in resnosti kaznivega dejanja ter nevarnosti maščevanja. Možnost obveščanja zato ni smiselna v primerih, ko gre za lažja kazniva dejanja in je torej tveganje, da bi bila oškodovancu povzročena škoda, zelo majhno³⁹.

Direktiva kot dopustno odstopanje od uresničevanja možnosti obveščanja določa tudi primere, ko je ugotovljeno tveganje, da bi bila zaradi obvestitve lahko povzročena škoda storilcu. Primerljivo odstopanje je glede obveščanja oškodovanca določeno s predlaganim prvim odstavkom 30.b člena, ki določa, da se obvestitev ne opravi, če bi to lahko ogrozilo obsojenca.

Z drugim odstavkom predlaganega novega člena se zagotavlja, da se zahteva oškodovanca, da se ga obvešča o pobegu ali odpustu osebe iz pripora, ki jo je oškodovanec vložil v skladu z ZKP, »prenese« tudi na čas, ko storilec prestaja kazen zapora – na ta način se oškodovanca razbremeni ponovnega izjavljanja glede zelenega obveščanja. Obenem se s predlaganim tretjim odstavkom posebej ureja obvestilo o možnosti za obveščanje glede pobega ali odpusta tistim oškodovancem, ki takšnega obveščanja niso koristili v času predkazenskega oziroma kazenskega postopka – namen tega obvestila je, da se oškodovanca seznanijo z možnostjo obveščanja o pobegu ali odpustu s prestajanja kazni zagotovi zlasti v primerih, ko oškodovanec možnosti obveščanja ni mogel koristiti, ker storilec ni bil v priporu.

Glede na zamejenost obveščanja na okoliščine, ko je to pomembno za zagotavljanje osebne varnosti oškodovanca - je s predlaganim četrtem odstavkom določeno, da se oškodovanca obvesti takoj, ko je to mogoče, ter se obenem določa najdaljši čas, v katerem se obvestilo opravi (24 ur).

S predlaganim šestim odstavkom se termin »pobeg« razširja tudi na druge okoliščine, ko je za obsojenca izdana tiralica, saj so to okoliščine, ki so z vidika nedovoljenega in nepredvidenega gibanja obsojenca izven zavoda podobne pobegu in je, glede na namen obveščanja oškodovanca, smotrno ga obvestiti tudi o takšnih dogodkih. Slednji so določeni v četrtem odstavku 20. člena ZIKS-1 (ko se niti s privedbo ne uspe zagotoviti, da bi obsojenec začel prestajati kazen); 79. členom Pravilnika o izvrševanju kazni zapora⁴⁰ (ne-vrnitev obsojenca z zunaj-zavodske ugodnosti) in 85. členom Pravilnika o izvrševanju kazni zapora (ne-vrnitev obsojenca s prekinitve kazni zapora).

V predlaganem besedilu novega 30.b člena se namesto termina »žrtev«, kot ga uporablja direktiva, katere usmeritve se vpeljuje, uporablja termin »oškodovanec«, saj se enak izraz tudi sicer uporablja v predpisu. Namen takšne zamenjave terminologije v predlaganem novem

³⁷ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ.

³⁸ EPA 1855-VII.

³⁹ 32. točka uvodnega besedila direktive.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 42/16.

institutu glede obveščanja o pobegu in odpustu obsojenca pa ni širitev pomena pojma žrtve, od pomena ki ga določa direktiva, zato se tudi v kontekstu predlaganega 30.b člena uporablja v smislu fizične osebe⁴¹.

K 18. členu (31. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo besedila 31. člena ZIKS-1 se dodaja nova zbirka podatkov, v kateri se ločeno zbirajo podatki o osebah na prestajanju nadomestnega zapora. Namen takšne ločitve je zagotovitev, da se podatki o izvrševanju sankcije za prekršek zbirajo ločeno od podatkov o izvrševanju kazni zapora.

Glede na predlagani nov 30.b člen ZIKS-1 bo oškodovanca, če bo to zahteval, zavod za prestajanje kazni zapora obveščal o odpustu oziroma pobegu obsojenca. Zavod bo z zahtevo oškodovanca in njegovimi kontaktnimi podatki seznanjen s strani sodišča oziroma neposredno od oškodovanca. Ker gre za osebne podatke oškodovanca, mora Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij oziroma zavod za prestajanje kazni zapora imeti pravno podlago za zbiranje le-teh. S predlaganimi dopolnitvami 31. člena ZIKS-1 (in povezano tudi dopolnitvami 32., in novega 36.a člena) se dopolnjuje zbirka podatkov o obsojencih na prestajanju kazni zapora tako, da bo lahko vsebovala tudi potrebne podatke o oškodovancih. S predlaganim besedilom se opredeljuje tudi namen zbiranja osebnih podatkov o oškodovancih.

K 19. členu (32. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 32. člena ZIKS-1 pomeni redakcijsko uskladitev s predlagano spremembo 31. člena ZIKS-1.

K 20. členu (36.a člen ZIKS-1)

Predlagan nov člen pomeni opredelitev podatkov, ki se v skladu s predlagano spremembo 31. in 32. člena ZIKS-1 zbirajo o oškodovancih. Obseg podatkov je omejen na kontaktne podatke in podatke o zahtevi za obveščanje. Z drugim odstavkom se določa osebe oziroma organe, od katerih se sme zbirati podatke o oškodovancu za namen obveščanja.

K 21. členu (40. člen ZIKS-1)

Dopolnitev četrtega odstavka pomeni redakcijsko uskladitev glede na predlagan nov 36.a člen ZIKS-1.

K 22. členu (41.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 41.a členom se ureja vsebina zbirke podatkov o osebah na prestajanju nadomestnega zapora, za katero se smiselno uporabljajo določbe členov, ki urejajo zbirko podatkov za obsojence. Glede na podobne potrebe izvrševanja obeh oblik odvzema svobode, se glede oseb na prestajanju nadomestnega predlaga smiselna uporaba določb, ki urejajo vsebino zbirke podatkov o osebah na prestajanju kazni zapora.

K 23. členu (55. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba je redakcijski popravek neustrezne terminologije. Takšen popravek je pomemben zlasti v zvezi s predlagano dopolnitvijo 56. člena ZIKS-1 (nov drugi odstavek), ki na novo uvaja termin »letni počitek«. Slednji se nanaša na proste dni, ki izhajajo iz izobraževanja obsojenca. Določba 55. člena ZIKS-1 pa se nanaša na dopust, do katerega je upravičen obsojenec, ki dela. Jasna razmejitev in dosledna uporaba pojmov sta zaradi novo uvedenega pojma »letni počitek« toliko bolj potrebni.

K 24. členu (56. člen ZIKS-1)

⁴¹ Prvi odstavek 2. člena direktive.

Prvi odstavek 16. člena ZIKS-1 določa, da ima izobraževanje obsojenca, opredeljeno v njegovem osebnem načrtu, enak status kot delo. S predlaganim novim drugim odstavkom se glede prostih dni in dostopa do ugodnosti izrecno ureja takšno enakost tudi glede motivacijskih elementov. Ena od motivacij obsojencev pri njihovem vključevanju v delo je tudi dostop do dopusta, ki ga lahko, glede na režim, koristijo tudi zunaj zavoda. Obsojenec, ki bi se sicer morda izobraževal v zavodu, se zaradi dostopa do takšne ugodnosti (ki lahko omogoča tudi več bivanja doma in več druženja z družinskimi člani) raje odloči za delo. Ustrezno je, da se vsebinsko primerljivo spodbudo omogoči tudi obsojencem, ki se izobražujejo.

K 25. členu (57.a člen ZIKS-1)

Veljavne določbe 57.a člena ZIKS-1 specialno določajo razloge, na podlagi katerih je mogoče obsojencu, ki ga je direktor zavoda razporedil na delo, dopustno prekiniti pravice iz dela. Izvrševanje teh določb je pokazalo, da se pojavljajo tudi okoliščine, ko bi bilo obsojencu smiselno prekiniti pravice iz dela, vendar jih določbe glede razlogov za prenehanje pravic iz dela ne zajemajo. Z nezadostnim prizadevanjem pri delu sta povezani veljavni 1. in 2. alineja prvega odstavka 57.a člena ZIKS-1 (neupravičena odklonitev dela in neupravičena odsotnost z dela). To področje se dopolnjuje s predlaganima novima 5. in 6. alinejo, ki zajemata oblike vedenja, ki so za delovni proces moteče, ne pomenita pa odsotnosti ali odklanjanja dela. Predlagani novi 4. in 7. alineja predvidevata možnost prekinitve pravic iz dela zaradi nepredvidenih okoliščin, zaradi katerih opravljanje dela pravzaprav sploh ni mogoče (zdravstvene omejitve pri obsojencu in prenehanje potreb po delu).

K 26. členu (58. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo drugega odstavka se zagotavlja zdravstveno zavarovanje otroka, ki na podlagi 62. člena ZIKS-1 biva skupaj z mamo v zavodu in na drugačen način nima urejenega zavarovanja. Na ta način se preprečuje morebitne situacije, ko bi otrok iz drugih naslovov lahko bil brez zdravstvenega zavarovanja (na primer otrok obsojenke, ki je tujka, ali otrok, ki ni zavarovan po očetu ipd.).

Glede zdravstvenega varstva ZIKS-1 določa (prvi odstavek 58. člena), da imajo obsojenci na prestajanju kazni zapora, ki so obvezno zavarovani po splošnih predpisih o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, pravico do zdravstvenih storitev po teh predpisih⁴². Ob upoštevanju določbe ZP-1, da se za osebe na prestajanju nadomestnega zapora uporabljajo pravila, ki jih za izvrševanje kazni zapora določa ZIKS-1 (deveti odstavek 202. člena ZP-1), iz tega izhaja, da imajo osebe na prestajanju nadomestnega zapora, ki so obvezno zavarovane po splošnih predpisih, pravico do zdravstvenih storitev po teh predpisih. Nadalje prvi odstavek 15. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju⁴³ določa kdo so zavarovanci in med drugim določa, da so zavarovanci tudi »obsojenci na prestajanju kazni zapora« (22. točka prvega odstavka 15. člena ZZVZZ). Ker osebe na prestajanju nadomestnega zapora niso izrecno našteje med osebami, ki so zavarovanci, se s predlaganim novim odstavkom zapolnjuje morebitna nejasnost glede uvrščenost oseb na prestajanju nadomestnega zapora med zavarovane osebe in sicer na način, da se za tudi za zdravstveno zavarovanje teh oseb napoti na smiselno uporabo določb predpisa, ki ureja zdravstveno zavarovanje obsojencev. Namen takšne ureditve je izenačitev pravic oseb na prestajanju nadomestnega zapora, ki izhajajo iz zdravstvenega zavarovanja – s pravicami, ki jih imajo obsojenci na prestajanju kazni zapora.

⁴² Razen nekaterih pravic, ki so izrecno omejene s prvim odstavkom 58. člena ZIKS-1.

⁴³ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT.

K 27. členu (72. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se redakcijsko spreminja terminologijo, na način, da je usklajena z drugimi določbami zakona. Namesto termina »nadzor pošiljk« se ustrezneje uporabi »pregled pošiljk«, namesto »predmetov, ki jih obsojenec ne sme posedovati« pa se glede na predlagano spremembo 29. člena ZIKS-1 predlaga uporaba izraza »nedovoljene stvari«. Dodatno se s predlagano spremembo prvega odstavka opušča določbo, ki ureja način pregleda pisemskih pošiljk, saj se ta vsebina ureja s predlaganim novim 236.b členom, s čimer se vsebina smiselno prestavi na ustreznejšo mesto v predpisu (poglavje o pooblastilih pravosodnih policistov). S spremembo tretjega odstavka se prav tako ureja uporabo ustrezne terminologije (izraz »pregled«) in se črta zadnji del odstavka, ki se glede na sistematiko predpisa ustrezne prestavlja v 29. člen ZIKS-1 (predlagan novi tretji odstavek).

K 28. členu (74. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 74. člena ZIKS-1 se jasneje ureja nadzorovane in nenadzorovane obiske obsojencev. Veljavno besedilo 74. člena ZIKS-1 namreč ne ureja načina nadzora pri nadzorovanih obiskih, niti ni jasno, od česa je odvisna presoja, ali naj bo obisk obsojenca nadzorovan. S predlaganim besedilom se presoja o nadzoru obiska navezuje na varnostno oceno obsojenca, saj varnostna ocena med drugim vsebuje tudi oceno dejavnikov za zagotavljanje varnosti, reda in discipline v zavodu (10. člen ZIKS-1). S predlaganim besedilom se določajo tudi načini nadzora pri nadzorovanih obiskih in trajanje posameznih oblik obiskov. Primerljive določbe trenutno urejene s podzakonskim predpisom, s predlagano spremembo pa se jih zaradi njihove značilnosti, da lahko določajo obseg in način izvrševanja obiskov, ki so pravica obsojenca (obiski ožjih družinskih članov) – prenaša v zakon.

K 29. členu (75. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega in drugega odstavka se natančneje ureja omejenost pravice obsojenca do telefonskih pogovorov. Veljavni prvi odstavek namreč določa, da ima obsojenec pravico do telefonskih pogovorov z določenimi osebami oziroma institucijami – te pravice pa smiselno ne omejuje z drugimi okoliščinami. S predlagano spremembo se pravica obsojenca do telefonskih pogovorov smiselno omejuje z redom, varnostjo in disciplino v zavodu – obenem pa se zagotavlja, da mora biti življenje v zavodu organizirano tako, da je pravica do telefonskih pogovorov lahko uresničena vsak dan oziroma možnost pogovora z drugimi osebami vsaj dvakrat na teden. Ob okoliščinah, ko bi uporaba telefonskih aparatov v zavodu primeroma onemogočala zagotavljanje nočnega počitka, se obsojencu lahko omeji uporabo telefonskih aparatov – vendar pa se mu jo obenem preko dneva mora zagotoviti. Primerljiva vsebina je trenutno urejena v podzakonskem predpisu.

K 30. členu (76. člen ZIKS-1)

Predlagane spremembe prvih dveh odstavkov so redakcijske. Množinska oblika besede »pošiljke« se na pojmovno smiselnih mestih besedila spreminja v edninsko »pošiljka« - saj je le na ta način besedilo logično prilagojen namenu določb. Omejevanje pogostosti prejemanja pošiljk je namreč smiselno le, če je omejena tudi količina pošiljk. Vsebinska črtanega šestega odstavka se smiselno prestavlja na ustreznejše mesto predpisa – v predlagan 236.b člen, ki ureja pregled pošiljk. Predlagana sprememba v sedmem odstavku je redakcijski popravek.

K 31. členu (77. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 77. člena se nenadzorovani obisk ne umešča več med ugodnosti (ampak postane »zgolj« varnostni ukrep, povezan z varnostno oceno obsojenca, kar jasneje izhaja iz predlagane spremembe 74. člena ZIKS-1). Na takšen način se ustrezno zasleduje cilj, da kvaliteta pogojev obiska ni odvisna od ali pogojevana z vedenjem obsojenca v zavodu – in s tem uporabljena kot ugodnost. Dodatno se v prvi alineji nejasen termin »podaljšan« obisk jasneje opredeli na način, da se trajanje obiska, ki se šteje kot ugodnost,

naveže na trajanje, ki ga sicer za obiske določa zakon. Predlagana sprememba besedila 3. alineje pomeni vsebinsko smiselno uskladitev s predlagano spremembo 214. člena ZIKS-1. Besedilo 6. in 7. alineje se usklajuje s predlagano spremembo 56. člena ZIKS-1.

S predlagano spremembo drugega odstavka se pristojnost za odločanje o odhodu obsojenca iz države prenaša z ministra za pravosodje na generalnega direktorja uprave. Odhod iz države je na podlagi veljavne ureditve možen samo v primeru, če je bil obsojencu predhodno podeljen prosti izhod – slednjega pa podeli direktor zavoda. Odločanje ministra za pravosodje tako zajema »zgolj« vprašanje o tem, ali obsojenec že podeljen izhod sme izkoristiti v tujini. Glede na to, da je za odločanje o tem potrebno poznavanje obsojenca, njegovih družinskih in drugih razmer (primeroma je najpogostejši razlog za odhod iz države je prisostvovanje na pogrebu ožjega družinskega člana) je smiselno, da o tem odloči generalni direktor. Pristojnost za odločanja o gibanju izven zavoda so v ZIKS-1 pretežno določena direktorju zavodov, tudi glede odločitev na primer o prekinitvi kazni, predčasnem odpusti, koriščenju dopusta izven zavoda in drugo. Prenos pristojnosti za odločanje o koriščenju ugodnosti zunaj zavoda je zato skladna s siceršnjim obsegom in dometom pristojnosti direktorja zavoda.

Predlagana sprememba sedmega odstavka je povezana s predlagano ureditvijo posebnosti glede izvrševanja sodb MKS v predlaganem novem 16.a členu, iz katerega v povezavi s predlaganim spremenjenim 1. členom ZIKS-1, izhaja, da se o vseh zadevah, razen izrecno naštetih (prekinitve, predčasni in pogojni odpust), za obsojence, ki kazni prestopajo po sodbi MKS, uporabljajo določbe ZIKS-1. Niti iz Rimskega statuta MKS, niti iz sporazuma ne izhaja, da o podelitvi zunajzavodske ugodnosti obsojencu odloča MKS, zato je dosedanja določba sedmega odstavka 77. člena ZIKS-1 neustrezna. O podelitvi ugodnosti obsojencu, ki kazni prestopa po sodbi MKS, odloča v skladu z ZIKS-1 direktor zavoda, v skladu s predlaganim 16.a členom pa se MKS »zgolj« obvesti, če je bilo določeno, da se obsojencu podeli zunajzavodsko ugodnost.

K 32. členu (79. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka pomeni redakcijski popravek na način, da iz besedila nedvomno izhaja, da se obsojenca lahko premesti v drug oddelek ali v oddelek drugega zavoda.

Predlagana sprememba tretjega odstavka je povezana s predlaganim novim 16.a členom, ki ureja izvrševanje sodb MKS. Veljavno besedilo tretjega odstavka 79. člena ZIKS-1 glede na besedilo predvidenega sporazuma ni ustrezno, saj določa takojšnje obveščanje MKS o premestitvi obsojenca v drug zavod ali drug oddelek. Obveščanje o premestitvi v drug zavod ali oddelek drugega zavoda se opravi v smislu obveščanja o pomembnih dogodkih glede obsojenca (tretji odstavek predlaganega 16.a člena), dosedanji odstavek pa se črta, saj so posebnosti glede obveščanja MKS urejene v predlaganem 16.a členu ZIKS-1.

K 33. členu (80. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka 80. člena ZIKS-1 se rok glede posredovanja mnenja zavoda glede premestitve obsojenca premešča iz podzakonskega predpisa v zakon. Predlagano besedilo določa osemdnevni rok, saj mora biti mnenje izdelano v dovolj kratkem roku, da zaradi neuresničene premestitve niso ovirani izvajanje osebnega načrta, varnost ali drugi elementi izvrševanja kazni (ki jih kot razlog za premestitev določa prvi odstavek 79. člena ZIKS-1), obenem pa dovolj dolg, da zavod, ki bi obsojenca sprejel, vsebinsko presodi ali bi bil razlog, zaradi katerega naj se obsojenca premesti, s premestitvijo v določen zavod uresničen.

Veljavno besedilo četrtega odstavka 80. člena ZIKS-1 je povezano s spremembami, ki so predlagane zaradi predvidenega podpisa sporazuma z MKS. Glede na določbe Rimskega

statuta MKS in tudi glede na besedilo predvidenega sporazuma določba četrtega odstavka 80. člena ZIKS-1 ni ustrezna, saj določa zaprosilo za mnenje glede premestitve obsojenca v drug oddelek ali zavod – takšna obveznost pa ne izhaja niti iz Rimskega statuta MKS, niti iz predvidenega sporazuma. Postopek glede premestitve obsojenca se opravi v skladu z določbami ZIKS-1, o premestitvi iz 79. člena ZIKS-1 pa se obvesti MKS v skladu s predlaganim novim 16.a členom ZIKS-1.

K 34. členu (81. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se črta beseda »lahko«, ki v besedilo odstavka vnaša nepotrebno nejasnost.

S predlagano spremembo tretjega odstavka se jasneje ureja začetek postopka za premestitev obsojenca iz strožjega v svobodnejši režim in obratno – ki naj se začnejo izključno po uradni dolžnosti. Takšen namen je bil zasledovan že z novelo ZIKS-1F, predlagana dopolnitev pa pomeni redakcijsko dopolnitev manjkajoče določbe, ki bi na nedvomen način urejala premestitve med režimi. Morebitno nejasnost določb zakona po veljavno ureditvi zapolnjujejo določbe podzakonskega predpisa, zato gre pri predlagani spremembi obenem tudi za prenos določbe iz podzakonskega predpisa v zakon.

Dosedanje besedilo petega odstavka 81. člena ZIKS-1 je neustrezno, saj niti iz Rimskega statuta MKS, niti iz predvidenega sporazuma ne izhaja dolžnost zavoda, da v zvezi z odločanjem o premestitvi obsojenca v svobodnejši oziroma strožji režim pridobiva mnenje MKS. Dolžnost MKS, da pripravi mnenje v zvezi s takšnimi premestitvami prav tako ne izhaja niti iz Rimskega statuta MKS, niti iz sporazuma. O premestitvi obsojenca mora zavod MKS »zgolj« obvestiti. O odločitvi, da se obsojenca premesti v svobodnejši režim, se MKS obvesti v smislu tretjega odstavka predlaganega 16.a člena v zvezi z osmim odstavkom 4. člena predvidenega sporazuma. Če gre za premestitev obsojenca v drug zavod ali drug oddelek (zaradi premestitve v strožji ali svobodnejši režim), pa se MKS obvesti v smislu tretjega odstavka predlaganega 16.a člena v zvezi s tretjim odstavkom 4. člena predvidenega sporazuma.

K 35. členu (82. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo tretjega odstavka se smiselno ureja prednost izvršitve varnostnega ukrepa v primerih, ko je obsojenec, ki mu je z drugo sodbo izrečen naveden varnostni ukrep – že na prestajanju kazni zapora. Glede na namen varnostnega ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja, je namreč edino smiselno, da se ukrep zdravljenja izvrši najprej, šele nato pa se nadaljuje izvrševanje kazni.

V petem odstavku se predlaga dopolnitev z določbo, ki ureja rok za izdajo odločbe o nadaljevanju prestajanja kazni, če se ugotovi, da okoliščine za prekinitev kazni ne obstajajo več. Primerljiva določba je urejena s podzakonskim predpisom in se jo zaradi njene vsebine s predlagano spremembo prenaša v zakon. Obenem se veljavni osemdnevni rok, glede na vsebino odločbe, bistveno skrajšuje – predlaga se tridnevni rok, saj gre po naravi stvari za izdajo odločbe o ugotovitvi, da se obsojenec neupravičeno nahaja na prostosti.

V petem odstavku se predlaga sprememba, s katero se določba, da pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve – določa tudi za primere, ko je obsojencu kazen prekinjena po uradni dolžnosti zaradi izvršitve druge sankcije oziroma ukrepa.

Osmi odstavek se črta zaradi uskladitve s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi MKS.

K 36. členu (85. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega in drugega odstavka se v zakon prenašajo določbe, ki so primerljivo urejene v veljavnem podzakonskem predpisu. Zaradi pomena hitre obravnave pritožb, ki se lahko nanašajo na kršitve pravic ali na druge nepravilnosti, so predlagani razmeroma kratki roki za odziv zavoda.

K 37. členu (87. člen ZIKS-1)

Predlagano besedilo določa uporabo drugih metod, ki namesto disciplinskega kaznovanja obsojenca v določenih okoliščinah lahko dosežejo enak namen. Primeroma se pri obsojencu, ki je storil disciplinski prestop, pa je takšno vedenje za obsojenca sicer »neznačilno«, lahko uporablja motivacijske razgovore ali druge oblike dela, ki lahko spodbujajo kritično razumevanje lastnega vedenja. Takšno ravnanje zasleduje tudi priporočila CPT in VČP, naj se disciplinsko kaznovanje uporablja le kot skrajno sredstvo.

K 38. členu (89. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«) na način, da se odvečne institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi institutu v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. S predlagano spremembo se črtata dve podlagi, ki urejata ločene oziroma »posebne namestitve« obsojencev. Veljaven drugi odstavek ureja namestitev obsojenca ločeno od drugih iz razlogov varnosti, povezanih s sumom, da je obsojenec med prestajanjem v zavodu storil kaznivo dejanje. Takšna okoliščina (zagotavljanje varnosti) pa je kot dopusten razlog za ločeno namestitev obsojenca določena že v drugih delih predpisa, ki urejajo »posebne namestitve« obsojencev (primeroma v veljavnih 98., 98.a, 206. in 236. členu ZIKS-1 oziroma v predlaganih spremenjenih 98.a in 236. členu ZIKS-1). Dosedanji drugi odstavek je urejal tudi ločitev obsojenca zaradi interesov preiskave. Slednje je bila do sedaj neuporabljena določba, saj sodišča takšnih zahtev niso izdajala. Predlagano črtanje tretjega odstavka pomeni redakcijsko uskladitev s spremembo v drugem odstavku.

K 39. členu (95. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba prvega odstavka 95. člena ZIKS-1 pomeni redakcijsko uskladitev z novo predlaganim terminom »nedovoljene stvari« (predlagan nov tretji odstavek 29. člena ZIKS-1) in pomeni tudi smiselno uskladitev besedila s predlaganim novim 236.h členom ZIKS-1, ki enovito ureja ravnanje z nedovoljenimi stvarmi.

K 40. členu (98. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo drugega odstavka se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev« na način, da se odvečne institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi institutu v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. Veljavna določba prvega odstavka 98. člena ZIKS-1 ureja dopustnost ločene namestitve obsojenca, v primerih, ko je obsojenec ogrožal življenje ali zdravje drugih. Podobna okoliščina je urejena tudi v 206. členu ZIKS-1, ki določa, da se obsojenca, ki je nevaren, ker ogroža druge lahko določi posebej varovan oddelek ali posebej varovan režim. Takšna ureditev je neustrezna, saj dopušča različna postopanja v enakih okoliščinah, pri čemer pa razlika med ločeno namestitvijo in posebej varovanim režimom (ali oddelkom) z zakonom ni jasno opredeljena. S predlaganimi spremembami se črtata obe določbi (prvi odstavek 98. člena in tretji odstavek 206. člena ZIKS-1) ter se posebna namestitev v primerih, da je obsojenec nevaren, ker ogroža druge, enovito ureja v predlagani spremembi 98.a člena ZIKS-1 v sklopu enovitega instituta »poseben strožji režim«. Veljavna določba drugega odstavka 98. člena ZIKS-1 ureja možnost osamitve obsojenca v prostih urah, če obsojenec ovira delo in življenje v zavodu in so zoper njega disciplinski ukrepi neuspešni. Primerljiva vsebina je predstavljena v

predlagan spremenjen 98.a člen ZIKS-1, kjer se enovito ureja »posebne namestitve« obsojencev. Veljavni drugi odstavek 98. člena ureja namestitve, ki je primerljiva namestitvi v »poseben strožji režim« z omejitvijo stikov z drugimi obsojenci, kot to omogoča predlagan spremenjen 98.a člen ZIKS-1.

Črtanje dosedanjih določb tretjega do šestega odstavka 98. člena ZIKS-1 pomeni redakcijsko usklajevanje s črtanjem določb prvega in drugega odstavka tega člena.

Predlagane nove določbe 98. člena so vsebinsko primerljive do sedaj veljavnim določbam četrtega, petega in šestega odstavka 236. člena ZIKS-1, ki se predstavljajo v drugo, glede na sistematiko predpisa, bolj ustrezno poglavje predpisa. S predlaganim prvim odstavkom se glede na veljavno določbo skrajšuje dopustno trajanje namestitve (s 30 na 7 dni), na način, da je trajanje sorazmerno razlogu oziroma namenu takšne namestitve (ugotovitev, ali obsojenec v telesu skriva ali prenaša nedovoljene stvari). Dodatno se s predlaganim drugim odstavkom določa omejitve izvrševanja takšnega ukrepa z zdravstvenim stanjem obsojenca, saj gre za osamitev obsojenca. S predlagano spremembo se obenem tudi dopolnjuje do sedaj veljavna ureditev takšne namestitve, saj se s predlaganim tretjim odstavkom dodatno določa dolžnost zdravnika oziroma drugega zdravstvenega delavca zavoda, da obsojenca v takšni namestitvi dnevno obiskuje. S predlaganimi spremembami instituta ločene namestitve obsojenca zaradi suma, da v telesu skriva ali prenaša nedovoljene stvari oziroma snovi, se zasleduje tudi priporočilo VČP št. 24 za leto 2014 naj obsojenca, ki je v sobi za osamitev, vedno in čimprej pregleda član zdravstvenega osebja – saj se s predlagano sprememba določa vsakodnevne obiske zdravstvenega osebja.

K 41. členu (98.a člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 98.a člena se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«) na način, da se odvečne institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi instituti v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. S predlagano spremembo se namreč enovito ureja poseben strožji režim za obsojence, kar je v do veljavnem predpisu z različno terminologijo in razpršeno urejeno po predpisu.

Veljavno besedilo 98.a člena ZIKS-1 določa, da se v zavodu lahko določijo prostori s »strožjim režimom«, v katere se lahko namešča obsojence – namen določbe pa je, da se v določenih posebnih okoliščinah nad obsojencem z namestitvijo v posebnem režimu izvaja večja stopnja nadzora in omejevanja gibanja. Uporaba izraza »strožji režim« ni ustrezna, saj se enak izraz v besedilu predpisa uporablja v smislu režima, ki je manj »svoboden« (zaprti režim). Primeroma 81. člen ZIKS-1 določa, da se obsojenca lahko iz strožjega premesti v svobodnejši režim, če se oceni, da ga ne bo zlorabil oziroma se ga premesti iz strožjega v svobodnejši režim, če zlorabi svobodnejši režim, povezano pa 206. člen ZIKS-1 določa, da so zavodi glede na svobodnejši oziroma strožji režim lahko odprti, polodprti ali zaprti. Namen različnih režimov je selektivno omejevanje osebne svobode obsojencev med prestajanjem kazni⁴⁴ - in ne določanje posebnih ukrepov v posebnih primerih, kot so izrazita begosumnost, nevarnost obsojenca ipd. V takšnih primerih gre za režim prestajanja kazni, ki je bolj omejujoč od strožjega (zaprtega) režima, zato je ustrezneje uporabljati izraz, ki odraža, da torej ne gre za "klasičen" zaprti režim, temveč za "izreden" varnostni ukrep.

Nadalje bistveni element takšnega posebnega ukrepa ni v posebnosti prostorov, v katere so nameščeni obsojenci, temveč je bistvo v določitvi posebej strogega režima obsojencu – zato se s predlagano spremembo ustrezneje ureja besedilo tudi v delu, ki določa, da se poseben strožji režim določi obsojencu in ne izbranemu prostoru v zavodu (kot to določa do sedaj veljavna

⁴⁴ Komentar ZIKS str 316

določba). Možnost oblikovanja oddelkov oziroma prostorov, v katerih se izvaja izključno poseben strožji režim pa se dopušča s predlaganim trinajstim odstavkom predlaganega 98.a člena., opušča pa se nepotreben dodaten termin »poseben varovan oddelek« oziroma »poseben varovan režim«, ki ga je do sedaj urejal 206. člen ZIKS-1 (predlaga se vsebinsko primerljiv termin »oddelek s posebnim strožjim režimom«).

Med dopustne razloge za namestitve v poseben strožji režim se s predlagano spremembo na novo dodaja tudi okoliščina, ko je obsojenec nevaren, ker ogroža druge, pri čemer gre za prenos primerljive določbe do sedaj veljavnega prvega odstavka 98. člena in tretjega odstavka 206. člena ZIKS-1. Predlagane dopolnitve dopustnih razlogov za namestitve v poseben strožji režim pomenijo enovito urejanje različnih »posebnih namestitvev« obsojencev, ki so v veljavnem besedilu predpisa razpršeno urejene na različnih mestih predpisa (98., 98.a in 206. člen) z različnimi terminološkimi oznakami (»prestajanje kazni ločeno od drugih«, »osamitev v prostih urah«, namestitve v prostor s strožjim režimom«, namestitve posebej varovan oddelek oziroma režim«) pri čemer pa niti ni jasna bistvena razlika med njimi, kar je bilo tudi izhodišče za različno uresničevanje določb o posebnih namestitvah obsojencev v zavodih za prestajanje kazni. Obenem pa je temeljna skupna lastnost navedenih različnih namestitvev povečan nadzor nad obsojencem in morebitno dodatno omejevanje stikov obsojenca z drugimi obsojenci oziroma omejevanje vključevanja obsojenca v skupinske oblike bivanja in aktivnosti v zavodu. V besedilu predlaganega spremenjenega 98.a člena se črtajo različne terminološke opredelitve posebnih namestitvev obsojencev in se jih ureja enovito na enem mestu v predpisu.

Med dopustnimi razlogi za namestitve v poseben strožji režim je s predlagano spremembo v prvem odstavku opuščen razlog »obsojence, ki jih ogrožajo ali jim grozijo drugi« in se takšen razlog za namestitve v poseben strožji režim ureja posebej s predlaganim šestim odstavkom 98.a člena, saj gre za vsebinsko bistveno drugačen namen namestitve (zagotavljanje varnosti obsojenca), s čimer je povezano tudi drugačno dolžno ravnanje zavoda. Predlagano besedilo člena je v tem delu primerljivo z do sedaj veljavnim besedilom 98.a člena, pri čemer pa veljavna določba posebej ne ureja dopustnega absolutnega časa trajanja takšne namestitve (temveč dopušča en mesec z vsakokratno možnostjo podaljšanja še za en mesec), dolžnosti zavoda, da si prizadeva iskati drugačne načine za zagotovitev varnosti obsojenca ter dopustnosti takšne namestitve niti ne pogojuje s predhodno izčrpano možnostjo, da se varnost obsojencu zagotovi na druge načine. Predlagan nov odstavek vsebuje vse naštetje elemente.

S predlaganim tretjim odstavkom se zagotavlja omejitev morebitne neustrezne obravnave vedenja obsojenca, ki je sicer disciplinski prestopok. Kolikor bi bila namestitve obsojenca v poseben strožji režim predlagana na podlagi ravnanja obsojenca, ki je obenem disciplinski prestopok – se s predlaganim tretjim odstavkom zagotavlja »varovalo« s katerim se takšno »prekrivanje« ugotovi ter se prepreči neustrezno »ne-disciplinsko« obravnavo vedenja oziroma ravnanja obsojenca. Na takšne primere je v preteklosti že opozarjal VČP ter tudi predlagal, da se zagotovi jasnejšo normativno podlago, s katero bi bilo »zaobidenje« disciplinskega postopka v primerih disciplinskih prestopkov nedvomno nedopustno.

S predlaganim četrtem in petim odstavkom se ureja časovno omejitev namestitve obsojenca v poseben strožji režim, pri čemer se trajanje razlikuje glede na razlog za namestitve v takšen režim, ki je primerljivo do sedaj veljavnim določbam glede obsojencev, ki v takšen režim niso nameščeni iz razloga nevarnosti (veljavni 98.a člen ZIKS-1 določa, da namestitve lahko traja en mesec in se vsakokrat podaljša še za en mesec). Glede na veljavno določbo se trajanje takšne namestitve zamejuje z absolutno zgornjo mejo, saj se predlaga »zgolj« enkratno možnost podaljšanja namestitve – veljavna določba pa dopušča »vsakokratno« podaljšanje. Na novo pa se ureja trajanje namestitve v poseben strožji režim obsojenca, ker je obsojenec nevaren, ker ogroža druge. Slednja se posebej ureja s predlaganim novim tretjim odstavkom. Namestitve iz

tega razloga lahko traja sorazmerno dlje – do tri mesece (zaradi drugačne narave razloga za odločitev o takšni namestitvi) in se lahko podaljša še za tri mesece. Do sedaj veljavne določbe so nejasno urejale dopustno ločevanje obsojencev, ki so nevarni, od ostalih obsojencev, saj je podobna vsebina na dveh mestih v predpisu različno urejena. Prestajanje ločeno od drugih je bilo obsojencu lahko določeno na podlagi 98. člena, ki je določal, da takšna namestitev obsojenca, ki ogroža življenje oziroma zdravje drugih, lahko traja, dokler trajajo razlogi – slednje pa se preverja na šest mesecev. Trajanje ločenega bivanja na tej podlagi je torej zakonsko »odprto«, jasneje pa ga zamejuje »šele« določba podzakonskega predpisa, ki določa, da takšen ukrep lahko traja do šest mesecev in se lahko ponovi še največ za šest mesecev (tretji odstavek Pravilnika o izvrševanju kazni zapora). Primerljiv ukrep je določen tudi v do sedaj veljavnem tretjem odstavku 206. člena ZIKS-1, ki določa, da se nevarnega obsojenca namesti v posebej varovan oddelek oziroma režim, pri čemer pa zakon ne omejuje trajanja takšne namestitve – temveč slednjo določa šele podzakonski predpis, ki določa, da takšna namestitev traja do tri mesece in se lahko vsakokrat podaljša še za tri mesece (prvi odstavek 103. člena Pravilnika o izvrševanju kazni zapora). S predlagano spremembo se ustrezneje določa zgornja meja namestitve v poseben strožji režim tudi v primerih, ko je obsojenec nevaren – predlaga se možnost »zgolj« enkratnega podaljšanja namestitve.

Določba predlaganega novega sedmega odstavka je primerljiva z veljavno določbo drugega odstavka 98.a člena, pri čemer se dolžnost preverjati, ali še obstajajo razlogi določa za vse namestitve v poseben strožji režim ne glede na razlog za takšno namestitev (do sedaj veljavne določbe takšnega preverjanja obstoja razlogov za nekatere oblike posebnih namestitev obsojencev niso določale).

Predlagana določba novega osmega odstavka določa obvezno spremljanje obsojencev, ki so nameščeni v posebnem strožjem režimu, s čimer se zagotavlja, da se takšna omejitev obsojencev aktivno spremlja.

Nove določbe predlaganega spremenjenega 98.a člena natančneje urejajo tudi značilnosti izvajanja posebnega strožjega režima, ki slednjega razlikujejo od sicer strožjega režima (zaprti režim), v katerih obsojenci prestajajo kazen. Predlagano besedilo desetega in enajstega odstavka določa, da se nad obsojenci v posebnem strožjem režimu izvršuje pogostejši nadzor in se mu lahko omejuje stike z drugimi obsojenci, udeleževanje skupinskih oblik aktivnosti in skupno bivanje z drugimi obsojenci.

Določba predlaganega enajstega odstavka 98.a člena, da se namestitev obsojenca na način, da biva ločeno od drugih, ne izvrši oziroma se preneha izvrševati, če zdravnik ugotovi, da obsojenec ni sposoben prestajati kazni v takšni namestitvi – je primerljiva z do sedaj veljavno določbo petega odstavka 98. člena in določbo prvega odstavka 91. člena ZIKS-1, ki primerljivo urejata nedopustnost izvrševanja ločene namestitve zaradi zdravja obsojenca. Dodatno se s predlaganim besedilom ureja dopustno odstopanje od tega pravila, v primerih, ko bi bilo bivanje obsojenca skupaj z drugimi obsojenci nevarno za zdravje ali življenje drugih obsojencev. Takšna izjema je povezana z dodatno določenim razlogom za namestitev v poseben strožji režim (nova tretja alineja prvega odstavka predlaganega 98.a člena) – nevarnost obsojenca. Predlagana določba dvanajstega odstavka ureja obveznost zdravnika oziroma zdravstvenega delavca zavoda, da vsakodnevno obiskuje obsojenca, s čimer se zasleduje priporočila VČP.

S predlaganimi spremembami instituta posebnega strožjega režima se zasleduje tudi priporočilo VČP št. 24 za leto 2014 naj obsojenca, ki je v sobi za osamitev, vedno in čimprej pregleda član zdravstvenega osebja – saj se s predlagano sprememba določa vsakodnevne obiske zdravstvenega osebja. S predlaganimi spremembami instituta strožjega režima se zasleduje tudi priporočilo VČP št. 26 za leto 2014 naj se primeri namestitev obsojencev posebno skrbno

obravnavajo – saj se s predlaganimi spremembami določa vsakotedensko spremljanje strokovnega tima, ki preverja stanje obsojenca.

K 42. členu (99. člen ZIKS-1)

S predlaganim novim tretjim odstavkom se ureja posebna oblika izhoda obsojenca iz zavoda, pri čemer pa glede na aktualne značilnosti izvrševanja kazni zaradi predlagane spremembe ne bo prišlo do povečanja odsotnosti obsojencev iz zavodov. Zavodi za prestajanje kazni zapora obsojencem dovoljujejo proste izhode iz zavoda, pri čemer pa so ti namenjeni opravljanju določenih obveznosti in aktivnosti, ki prispevajo k preprečevanju škode, ki nastane z odvzemanjem svobode in ki prispevajo k lažjemu vključevanju v družbo po prestani kazni. Predlagan institut t.i. »namenskega izhoda« je izhod iz zavoda, s katerim obsojenec na primer sam obišče center za socialno delo, zavod za zaposlovanje, zdravnika specialista, sodišče ali ureja druge zadeve, ki jih ne more opravljati znotraj zavoda. Predlagano besedilo takšen izhod iz zavoda povezuje z vsebino osebnega načrta obsojenca, ki vsebuje opredelitev aktivnosti in dejavnosti, ki bodo pripeljale do cilja, to je usposobitev obsojenca za življenje na prostosti in odprav tveganja za ponovitev kaznivega dejanja (10. člen ZIKS-1). Dodatno se s predlaganim besedilom namenski izhod sme dopustiti samo v primerih, da je to ustrezno tudi glede na obsojenčevo varnostno oceno, ki vsebuje oceno dejavnikov tveganj za morebitni pobeg, na podlagi te ocene pa se načrtujejo in izvajajo aktivnosti na področju varnosti v zavodu in izven njega (10. člen ZIKS-1).

K 43. členu (105. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba v četrtem odstavku je redakcijski popravek. Šesti odstavek se črta zaradi uskladitve s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi MKS.

K 44. členu (106. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se besedilo usklajuje z besedilom predloga Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom prenaša s centra za socialno delo na pristojno probacijsko enoto, ter določa način izvrševanja varstvenega nadzorstva.

K 45. členu (106.a člen ZIKS-1)

Sprememba v prvem odstavku pomeni redakcijsko uskladitev s predlagano spremembo 108. člena ZIKS-1. Z drugimi predlaganimi spremembami tega člena se besedilo usklajuje z vsebino predloga Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje hišnega zapora prenaša na probacijske enote. S predlagano spremembo se zato ureja podlaga, da probacijska enota (in ne več zavod, v katerega bi bil obsojenec sicer napoten) sama sprejema prošnje za pogojni odpust in lahko (poleg ostalih, z veljavnim predpisom že določenih upravičencev) sama predlaga pogojni odpust obsojenca v hišnem zaporu.

K 46. členu (108. člen ZIKS-1)

Predlagano črtanje drugega odstavka 108. člena ZIKS-1 pomeni uskladitev s predlaganim 16.a členom ZIKS-1, ki ureja posebnosti izvrševanja kazni po sodbi MKS. Po predlagani spremembi instituta prekinitve kazni glede obsojencev, ki prestajajo kazen MKS, se ustrezno spreminja tudi določba, ki ureja pristojnost glede odločanja o predčasnem odpustu – veljavna določba dopušča oziroma nalaga obveznost, da o institutu, ki ga določa ZIKS-1 (predčasni odpust) odloča MKS, kar je neustrezna ureditev, saj takšna pristojnost oziroma dolžnost MKS ne izhaja iz predpisov, ki urejajo izvrševanje kazni, ki jih izreče MKS, niti to ne iz sporazuma.

K 47. členu (109. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo besedila prvega odstavka 109. člena ZIKS-1 se, glede na splošno pravilo, ki ga določa ZP-1J, da se za izvrševanje nadomestnega zapora uporablja določbe, ki

urejajo prestajanje kazni zapora – ureja posebnost v zvezi z odpustom osebe s prestajanja nadomestnega zapora. Poleg odpusta na dan, ko se izteče višina izrečenega nadomestnega zapora, se osebo, ki prestaja takšno sankcijo za prekršek, odpusti tudi na podlagi sklepa sodišča o ustavitvi izvrševanja nadomestnega zapora (na primer v primeru, ko oseba del globe odplača) oziroma na podlagi sklepa sodišča, da se sankcija skrajša (drugi odstavek 192.c člena ZP-1).

K 48. členu (109.a člen ZIKS-1)

S spremembo drugega odstavka 109.a člena se besedilo usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki pristojnost za nadzorovanje hišnega zapora prenaša s policije na probacijske enote.

K 49. členu (127. člen ZIKS-1)

Cilj predlaganega novega besedila 127. člena ZIKS-1 je ureditev postopka v primerih, ko naj sodišče v skladu z določbami predloga KZ-1E⁴⁵ oceni, ali so pri osebi, ki ji je bila izrečena stranska kazen izgona tujca iz države, še podane osebne okoliščine, ki so bile podlaga za odločitve o izgonu. Predlagana novela KZ-1E namreč določa, da se določbe ZIKS-1 uskladijo z določbami KZ-1, ki po noveli KZ-1E ponovno uvajajo stransko kazen izgona tujca iz države. Predlagana vsebina 127. člena ZIKS-1 je primerljiva vsebini prehodne določbe KZ-1E, ki ureja izvrševanje stranske kazni izgona tujca iz države v obdobju do uskladitve določb ZIKS-1.

Cilj predlaganega novega besedila 127. člena je tudi uskladitev besedila z določbami, ki jih glede izvršitve odstranitve tujca določa zakon, ki ureja tujce, saj se s spremenjenim besedilom opušča določbe, ki urejajo ravnanje policije ob izvrševanju odstranitve tujca in se glede izvršitve izgona napoljuje na uporabo določb zakona, ki ureja tujce.

Dodatno se z zadnjim odstavkom predlaganega besedila dodaja tudi določba, ki določa rok za obvestilo policiji glede potrebne izvršitve izgona osebe, ki je bila nameščena v zavodu za prestajanje kazni zapora. Primerljiva določba je trenutno urejena v podzakonskem predpisu.

K 50. členu (130. člen ZIKS-1)

S spremembami 130. člena ZIKS-1 se besedilo usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki pristojnost za izvrševanje dela v splošno korist za odrasle osebe prenaša s centrov za socialno delo na probacijske enote. Drugi odstavek 130. člena se črta, saj se glede na spremembo prvega odstavka in glede na to, da predlog Zakon o probaciji ne ureja dela v splošno korist za mladoletnike – se primerljive določbe sistematično ureja v drugem poglavju predpisa (predlagan nov 176.a člen).

K 51. členu (137.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim členom se glede izvrševanja nadomestnega zapora določa uporaba določb, ki urejajo izvrševanje kazni zapora (upoštevajoč določbo devetega odstavka 202. člena ZP-1⁴⁶), obenem pa se dopušča drugačno ureditev posameznih področij, ki jih ne bi bilo ustrezno izvrševati po pravilih, ki veljajo za izvrševanje kazni zapora. S predlaganim predpisom se glede slednjega posebej urejajo tiste posebnosti, ki izhajajo iz značilnosti nadomestnega zapora, da gre za obliko zapora, ki ni kazenska sankcija (na primer urejanje ločene zbirke podatkov – predlagane spremembe 31. člena in predlagan nov 41.a člen ZIKS-1; pozivanje na prestajanje sankcije – predlog spremembe 18. člena ZIKS-1; ločeno prestajanje zapora – predlog spremembe 207. člena ZIKS-1) in tudi druge posebnosti, ki glede izvrševanja te sankcije za prekršek izhajajo iz določb ZP-1 (na primer datum odpusta osebe, ki prestaja nadomestni zapor – predlagana sprememba 109. člena ZIKS-1; možnost plačila globe

⁴⁵ EPA 1850-VII.

⁴⁶ Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US in 32/16.

neposredno med izvrševanjem privedbe osebe na prestajanje nadomestnega zapora – predlagana sprememba 20. člena ZIKS-1).

K 52. členu (člen ZIKS-1)

Upoštevna je obrazložitev k 53. členu (165. člen ZIKS-1)

K 53. členu (143. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 143. člena se besedilo usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki ureja izvrševanje varstvenega nadzorstva.

K 54. členu (144., 145. in 146. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se besedilo predpisa usklajuje s predlogom Zakona o probaciji, ki ureja izvrševanje varstvenega nadzorstva.

K 55. členu (165. člen ZIKS-1)

S predlaganim črtanjem 165. člena in predlaganim novim 139.a členom se ustrezneje ureja terminologija, ki se nanaša na postopke o prekršku. Predlagan nov 139.a člen uporablja terminologijo, ki je usklajena z ZP-1, in namesto »varstvenega ukrepa« ureja »sankcijo, izrečeno v postopku za prekršek«, obenem pa se, glede na sistematiko predpisa, določbo, ki ureja izvrševanja izgona tujca iz države kot sankcijo za prekršek, ureja v poglavju o sankcijah, izrečenih v postopku o prekršku.

K 56. členu (174. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se glede smiselne uporabe določb za mladoletnike, s spremenjenim besedilom izvzame uporabo določb 109.a člena ZIKS-1, ki se nanašajo na probacijo, s čimer se zakon usklajuje z drugimi povezanimi spremembami v skladu s predlogom Zakona o probaciji (ki ne predvideva izvrševanja sankcij za mladoletnike).

K 57. členu (176.a člen ZIKS-1)

Predlagan nov člen izhaja iz povezane spremembe 13. člena ZIKS-1, s katero se način izvrševanja dela v splošno korist za odrasle osebe črtajo, kar pomeni uskladitev z besedilom predloga Zakona o probaciji. Slednji ne ureja izvrševanja dela v splošno korist za mladoletnike, zato se s predlaganim novim členom v ZIKS-1 ločeno ureja izvrševanje dela v splošno korist za mladoletnike. Določbe predlaganega člena so primerljive določbam veljavnega 13. člena ZIKS-1, ki so se uporabljale tudi za mladoletnike, pri čemer pa se predlaga, da se stroški opravljanja dela v splošno, glede na to, da se predlagana določba nanaša izrecno na mladoletnike, krijejo iz proračuna.

K 58. členu (197. člen ZIKS-1)

Glede na pretekle spremembe predpisa, se s predlaganim redakcijsko dopolnjuje in spreminja 197. člen, ki ureja uporabo določb za izvrševanje sankcij zoper mladoletnike.

K 59. členu (202. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo tretjega odstavka se med naloge zavodov za prestajanje kazni zapora glede na spremembe ZP-1 dodaja tudi izvrševanje nadomestnega zapora.

K 60. členu (206. člen ZIKS-1)

V prvem in drugem odstavku gre za redakcijski popravek, saj se v zavodih za prestajanje kazni zapora izvaja varovanje (in ne »zavarovanje«).

S predlagano spremembo drugega odstavka se zasleduje priporočilo VČP št. 25 za leto 2014 (natančnejša opredelitev pogojev za uporabo »posebnih namestitev«) na način, da se odvečne

institute in institute, ki se v predpisu vsebinsko prekrivajo z drugimi institutu v predpisu – črta oziroma jasneje uredi. S predlagano spremembo se črta institut ločenega nameščanja nevarnih obsojencev in se ukrepe za »posebne« oblike namestitev obsojencev (tudi nevarnih obsojencev) enovito ureja s predlaganim spremenjenim 98.a členom ZIKS-1.

K 61. členu (207. člen ZIKS-1)

S predlagano dopolnitvijo člena, ki sicer ureja ločeno prestajanje kazni glede na vrsto kazni oziroma ukrepa, se ureja tudi ločeno prestajanje oseb, ki prestajajo sankcijo za prekršek od oseb, ki prestajajo druge kazni oziroma ukrepe.

K 62. členu (209. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se razširja pojem jezika, v katerem mora zavod obsojenca seznaniti z gradivom in svojim delom – dosedanja določba je takšno obveznost povezovala z jezikom obsojenca, s predlagano spremembo pa se jezik povezuje z razumevanjem obsojenca. Namen zagotavljanja, da se obsojenca seznanja v drugem jeziku, ki ni uradni jezik organa – je zagotoviti, da je obsojenec seznanjen z delom zavoda. Za slednje je torej pomembno "zgolj" da gre za jezik, ki ga obsojenec razume – od teh pa ni nujno, da je to »njegov jezik«. Predlagana sprememba je med drugim povezana tudi z drugimi predlaganimi spremembami, ki urejajo izvrševanje sodb MKS – pričakovano je, da bodo jeziki oseb, obsojenih na tem sodišču – jeziki, ki niso svetovni jeziki in pravico zagotavljati gradiva in seznanitve z delom zavoda v teh jezikih bi bilo zelo težko zagotavljati. Kolikor bi obsojenec razumel katerega od svetovnih jezikov, bi po predlagani spremembi seznanitev obsojenca lahko potekala tudi v katerem od teh jezikov.

K 63. členu (212. člen ZIKS-1)

Gre za redakcijski popravek glede na predlagane spremembe v členih, ki sledijo podnaslovu, ki se je do sedaj glasil »Delavci zavodov«.

K 64. členu (214. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se krči vsebina termina »pooblaščen uradna oseba« v okviru ZIKS-1. Do sedaj veljavna določba je med delavce, ki imajo posebna pooblastila, uvrščala tudi strokovne delavce, inštruktorje, itd. pri čemer pa ti uslužbenci niti po naravi dela, niti z določbami zakona nimajo predvidenih posebnih pooblastil. Določanje, da so ti uslužbenci osebe s posebnimi pooblastili je torej neustrezno. Pravosodni policisti, ki opravljajo naloge varovanja in nadzora, pa nasprotno – imajo posebna pooblastila, kot to izhaja iz njihove narave dela in tudi iz določb ZIKS-1.

K 65. členu (novi 214.a člen)

Drugi odstavek 201. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) določa, da se s posebnim zakonom lahko določijo delovna mesta, na katerih so izpolnjeni pogoji, ki jih ZPIZ-2 določa za vključitev v poklicno zavarovanje. S predlaganim novim 214.a členom se vključitev v takšno zavarovanje predlaga za pooblaščen uradne osebe, in sicer zaradi težavnosti oziroma škodljivosti njihovega dela. Zaradi posebnosti nalog, ki jih opravljajo pooblaščen uradne osebe (po predlagani spremembi 214. člena ZIKS-1 pravosodni policisti, ki opravljajo naloge varovanja in nadzora), narave pooblastil, ki jih pri svojem delu uporabljajo (tudi prisilna sredstva) ter posebnosti oseb nad katerimi se ta pooblastila izvršujejo (varovane osebe v zavodih za prestajanje kazni zapora) obstajajo pri opravljanju nalog na delovnem mestu pravosodnega policista, ne glede na uporabljene vse varstvene ukrepe s področja varnosti in zdravja pri delu in drugi ukrepi – škodljivi vplivi na njihovo zdravje in delovno zmožnost, delovne razmere pa so težke in zdravju škodljive. Ti vplivi in razmere izhajajo zlasti iz posebnosti delovnega okolja – to je zapor kot posebna institucija, za katero so značilni nje lastni notranjo pojavi. Z vidika dela pravosodnega policista gre v tem kontekstu zlasti za psihološke pritiske okoliščin (pa tudi izpostavljenost fizično nasilnim situacijam in okoliščinam),

saj pravosodni policisti svoje naloge opravljajo v okolju, kjer je pojavnost neugodnih in psihološko bolj obremenjujočih dogodkov bistveno večja kot na prostosti v splošni populaciji.

K 66. členu (218. člen ZIKS-1)

S črtanjem podnaslova se glede na ostale predlagane spremembe tega poglavja redakcijsko usklajuje vsebina poglavja.

K 67. členu (221. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se besedilo usklajuje z določbami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju⁴⁷, ki z drugim odstavkom 52. člena določa, da znaša dodatek za stalnost enak odstotek, kot znaša dodatek za delovno dobo. Obenem naveden člen določa tudi, da se pogoje za pridobitev dodatka določi s področnimi zakoni. S predlagano spremembo se še nadalje kot pogoj za pridobitev dodatka pooblaščenim uradnim osebam, zaposlenim v URSIKS, določa pet let delovne dobre. Predlagan nov drugi odstavek pomeni uskladitev z drugimi primerljivimi predpisi, ki za štetje let delovne dobe za pridobitev dodatka na stalnost predvidevajo tudi upoštevanje delovne dobe, pridobljene pri drugem organu.

K 68. členu (226. člen ZIKS-1)

Besedilo, ki se s predlagano spremembo dodaja v besedilo 226. člena pomeni redakcijsko uskladitev besedila s predlaganimi spremembami, ki se nanašajo na določitev delavcev, ki so pooblašcene uradne osebe.

Predlagana sprememba števila dni dodatnega letnega dopusta zaradi zahtevnosti dela pomeni povečanje števila dodatnih dni z enega na dva dneva. Predlog izhaja iz značilnosti dela naštetih uslužbencev, saj je njihovo delo vsakodnevno povezano z neposrednim delom z zaprtimi osebami oziroma z odločanjem in vodenjem postopkov glede zaprtih oseb. Predlaga se povečanje števila dni dodatnega dopusta, saj se ocenjuje, da je takšna sprememba sorazmerna zahtevnosti, ki ga delavci uprave opravljajo.

K 69. členu (229. člen ZIKS-1)

Predlagane spremembe pomenijo redakcijsko uskladitev z drugimi predlaganimi spremembami, ki se nanašajo na pooblašcene uradne osebe. S spremembo vsebine termina »pooblaščena uradna oseba« (predlagana sprememba 214. člena ZIKS-1), bodo takšen status imeli »le« še pravosodni policisti. S tega vidika je glede posameznih drugih določb v predpisu, ki urejajo pooblašcene uradne osebe, potrebna uskladitev na način, da sprememba termina ne učinkuje na vsebino drugih določb. S predlagano dopolnitvijo v prvem odstavku se tako prepoved opravljanja nekaterih drugih del omejuje na isti nabor uslužbencev, kot je to urejeno z zdaj veljavnimi določbami (v kontekstu z zdaj veljavnim pomenom izraza »pooblašcene uradne osebe«).

K 70. členu (230. člen ZIKS-1)

Veljavna določba 230. člena ZIKS-1 omogoča, da se določbe glede pravic in obveznosti, ki se nanašajo na pooblašcene uradne osebe, uporabijo tudi za druge delavce uprave, če se tako določi v aktu o sistemizaciji. Takšna ureditev je neustrezna, saj takšno materijo (pravice in dolžnosti iz dela) ne more določati sistemizacija – temveč samo zakon. S predlagano spremembo se 230. člen spreminja na način, da se na tem mestu zaradi sistematike predpisa in upoštevajoč druge predlagane spremembe v predpisu, ureja druga vsebina. Predlagano novo besedilo 230. člena je premeščeno iz veljavnega 241. člena ZIKS-1.

⁴⁷ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15 in 82/15.

K 71. členu (230. člen ZIKS-1)

S črtanjem podnaslova se glede na ostale predlagane spremembe tega poglavja redakcijsko usklajuje vsebina poglavja.

K 72. členu (231. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka se določa zgolj posebnosti, ki za sklenitev delovnega razmerja sicer ne veljajo za javne uslužbence. Izvzeti so torej tisti pogoji, ki so določeni že s splošnimi predpisi s področja dela javnih uslužbencev. Predlagana sprememba tretje alineje pomeni nadomestitev zastarele terminologije z aktualno terminologijo, ki je uporabljena v klasifikaciji poklicev. S predlagano spremembo petega in šestega odstavka se natančneje ureja postopek pridobivanja podatkov za namen varnostnega preverjanja, ki pa je primerljiv s postopkom takšnega preverjanja policistov.

K 73. členu (nova 231.a in 231.b člen)

Z novima 231.a in 231.b členom se opredeljuje varnostne zadržke, ki pred sprejemom kandidata v delovno razmerje za delovno mesto pravosodnega policista niso preverjeni v sklopu preverbe podatkov, določenih s predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev orožne listine. S preverjanjem dejavnikov, ki so s predlagano novo določbo urejeni kot varnostni zadržki, se bo bolj učinkovito in bolj strokovno preverjalo in ocenjevalo primernost kandidata za opravljanje nalog pravosodnega policista. Glede na naloge in pooblastila, ki jih takšno delo zajema, je izbira ustreznega kandidata izrednega pomena. S predlaganim novim besedilom se poleg vrste varnostnih zadržkov ureja tudi način pridobivanja podatkov v zvezi z morebitnimi varnostnimi zadržki.

K 74. členu (234.a člen ZIKS-1)

S predlaganim novim členom se vsebina do sedaj veljavnega 241. člena ZIKS-1, upoštevajoč druge spremembe v istem poglavju, smiselno prestavlja na drugo mesto v predpisu.

K 75. členu (235. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo prvega odstavka 235. člena se besedilo odstavka smiselno dopolnjuje z vsebino do sedaj veljavnega četrtega odstavka tega člena, ter se spreminja besedilo odstavka na terminološko ustrežnejši način. Vsebina drugega do sedmega odstavka (razen četrtega) se črta, saj se njihova vsebina s predlaganimi spremembami smiselno prestavlja v druge dele predpisa: drugi odstavek se vsebinsko nadomešča s predlaganim novim 235.f členom; tretji odstavek se vsebinsko nadomešča s predlagano spremembo 237. člena; peti in šesti odstavek se vsebinsko nadomeščata s predlagano spremembo 10. člena ZIKS-1; sedmi odstavek se vsebinsko nadomešča s predlaganim novim 235.f členom.

K 76. členu (235.a, 235.b, 235.c, 235.č, 235.d, 235.e in 235.f člen ZIKS-1)

Predlagan nov 235.a člen pomeni smiselno premeščanje določb do sedaj veljavnega 238. člena v okviru sistemske spremembe poglavja, ki se nanaša na naloge in pooblastila pravosodnih policistov.

Predlagan nov 235.c člen pomeni prenos določb podzakonskega predpisa v zakon. Veljavne določbe ZIKS-1 določajo pooblastila pravosodnih policistov, pri čemer pa ne pojasnjujejo njihovega pomena ter jih nikjer sistematično ne naštejejo. S predlaganim novim členom se zagotavlja, da predpis na jasn način definira pooblastila pravosodnih policistov, pojasni, da se slednja smejo uporabiti »zgolj« za izvršitev naloge, ter jih našteje.

S predlaganim novim 235.č členom se ureja splošna načela uporabe pooblastil pravosodnih policistov. S prvim odstavkom se uporabo pooblastil omejuje na načelo najmanjše prizadetosti, z drugim odstavkom se izrecno omejuje trajanje uporabe pooblastila, s tretjim odstavkom se postavlja načelo sorazmernosti, s četrtem odstavkom pa se izrecno prepoveduje uporabo

pooblastila za kaznovanje osebe. Predlagani materiji primerljiva vsebina je urejena v podzakonskem predpisu, s predlagano spremembo pa se jo ureja v zakonu.

S predlaganim novim 235.d členom se v zakon dodaja opredelitev pooblastila, pri katerem gre za dopustno odredbo obsojencu, kar pa je zamejeno s predpogojem, da je takšno ravnanje potrebno, da pravosodni policist opravi določen nalogo. Predlagani materiji primerljiva vsebina je urejena v podzakonskem predpisu, s predlagano spremembo pa se jo ureja v zakonu.

Predlagan nov 235.e člen vsebuje določbe, ki so sicer v predpisu razpršeno in nesistematično urejene. V predlagan nov člen se prenaša vsebino do sedaj veljavnega sedmega odstavka 235. člena, prvega odstavka 238. člena, prvega odstavka 29. člena in tretjega odstavka 29. člena ZIKS-1. S predlaganim prvim odstavkom novega 235.e člena se ureja vsebino, trenutno urejeno v drugem odstavku 235. člena ZIKS-1, pri čemer se besedilo vsebinsko usklajuje s prvim odstavkom 63. člena ZIKS-1. Veljavna določba drugega odstavka 235. člena ZIKS-1 namreč določa, da se preizkus alkoholiziranosti opravi, če so pri obsojencu znaki, da je v zavodu ali ob prihodu v zavod pod vplivom alkoholom – medtem, ko prvi odstavek 63. člena ZIKS-1 določa, da se preizkus alkoholiziranosti opravi, če se utemeljeno sumi, da je obsojenec pod vplivom alkohola in tudi, če je obsojenec vključen v program obravnave ali zdravljenja odvisnosti. Iz navedenega izhaja, da je predpis notranje neuskkljen – s predlagano spremembo pa se slednje ustrezno spreminja na način, da se v določbi, ki ureja pooblastilo pravosodnega policista, da sme opraviti preizkus alkoholiziranosti – napoti zgolj na primere, ki jih ureja 63. člen ZIKS-1. Obenem se določbi dodaja tudi omejitev dopustnosti opravljanja preizkusa, če obsojenec to odkloni ali če prizna, da je užil alkohol, s čimer se v prvem primeru sorazmerno omejuje telesno poseganje v obsojenca, če tega sam ne dovoli (drugi odstavek 63. člena ZIKS-1 pa nadalje ureja ravnanje v teh primerih); v drugem primeru pa se omejuje izvedbo preizkusa, v primerih, ko bi bil zaradi priznanja obsojenca preizkus nepotreben. Primerljive določbe so trenutno urejene s podzakonskimi predpisi.

S predlaganim drugim odstavkom novega 235.f člena se podobno ureja vsebino, do sedaj urejeno v drugem odstavku 235. člena ZIKS-1 in se določbo enako vsebinsko usklajuje s prvim odstavkom 63. člena ZIKS-1. Dodatno se z drugim odstavkom natančneje ureja vlogo pravosodnega policista pri opravljanju preizkusa prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi. Pravosodni policist namreč nima dovoljšnih veščin, da bi sam dejansko opravljal preizkus prisotnosti psihoaktivnih snovi (slednje se namreč ugotavlja s testiranjem telesnih tekočin: urina in krvi). Pravosodni policist zato pri preizkusu »le« sodeluje in sicer na način, da nadzoruje in varuje postopek oddaje telesnih tekočin, pri čemer opravlja nadzor in varovanja v okviru svoje usposobljenosti. Primerljivo je način vključevanja pravosodnega policista v postopek preizkusa prisotnosti nedovoljenih psihoaktivnih snovi že urejena v podzakonskem predpisu, a se zaradi narave materije s predlagano spremembo ureja v zakonu.

K 77. členu (236. člen ZIKS-1)

Določbe četrtega, petega in šestega odstavka 236. člena ZIKS-1 se črtajo zaradi premestitve primerljivih določb na mesto, ki je glede na sistematiko predpisa bolj smiselno (iz 236. člena, ki je v delu predpisa, ki ureja organe za izvrševanje kazenskih sankcij, v 98. člen ZIKS-1, ki je v poglavju o drugih ukrepih v zvezi z zagotavljanjem reda in discipline).

K 78. členu (236.a, 236.b, 236.c, 236.c, 236.č, 236.d, 236.e, 236.f, 236.g in 236.h člen ZIKS-1)

Pregled stvari, ki jih ima obsojenec pri sebi in pregled prtljage, pregled stvari, prtljage oziroma vozila druge osebe, ki se urejajo s predlaganim 236.a členom, urejajo veljavni prvi, drugi in tretji odstavek 238. člena ZIKS-1 – vendar pa slednji določajo le dopustnost, da pravosodni policist te preglede opravi, ne pa tudi pogoje in način opravljanja, zato se s predlaganim 236.a člena

natančneje urejajo navedene teme. Primerljiva vsebina je trenutno urejena s podzakonskim predpisom.

S predlaganim 236.b členom se na bolj ustreznem mestu predpisa ureja pooblastilo pravosodnega policista, da opravi pregled pošiljke obsojenca. Primerljiva vsebina je urejena v veljavnem prvem odstavku 72. člena in šestem odstavku 76. člena ZIKS-1, vendar se zaradi sistematičnosti predlaganega novega poglavja o pooblastilih pravosodnih policistov prenaša v ta del predpisa.

Pregled prostorov, ki se ureja v predlaganem 236.c členu, določa veljavni prvi odstavek 238. člena ZIKS-1. Primerljiva vsebina je trenutno urejena s podzakonskim predpisom.

Uporabo službenega psa, ki se jo ureja s predlaganim 236.č členom, določa veljavni 239. člen ZIKS-1, pri čemer je pravosodnim policistom zgolj določal pooblastilo za uporabo službenega psa v okoliščinah, ko gre za prisilno sredstvo, ne pa tudi v drugih okoliščinah, ko je službeni pes ustrezen za pomoč pri opravljanju nalog pravosodnih policistov – področje je trenutno urejeno v podzakonskih predpisih, zaradi značilnosti te materije pa se predlaga ureditev okoliščin za uporabo službenega psa v zakonu.

Določbe glede opravljanja varnostnega pregleda obsojencev, ki se jih predlaga z novim 236.d členom, ureja veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi varnostni pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti okoliščin, v katerih se sme oziroma je potrebno opraviti takšen pregled. S predlagano spremembo se z zakonom urejajo tudi navedeni vidiki varnostnega pregleda obsojencev, ki so s primerljivimi določbami urejeni v podzakonskem predpisu.

Določbe glede opravljanja varnostnega pregleda oseb, ki niso varovane osebe, ki se jih ureja s predlaganim 236.e členom, ureja veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer zgolj določa pooblastilo pravosodnemu policistu, da opravi varnostni pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda. Vsebinska, primerljiva določba predlaganega 236.e člena, je trenutno urejena s podzakonskim predpisom.

Določbe glede opravljanja osebnega pregleda obsojencev ureja do sedaj veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi pregled, ne pa tudi opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti okoliščin, v katerih se sme oziroma je potrebno opraviti takšen pregled. S predlaganim 236.f členom se z zakonom urejajo tudi navedeni vidiki osebnega pregleda obsojencev, ki so s primerljivimi določbami urejeni v podzakonskem predpisu.

Določbe glede opravljanja osebnega pregleda oseb, ki niso varovane osebe, ureja do sedaj veljavni 238. člen ZIKS-1, pri čemer pravosodnemu policistu zgolj določa pooblastilo, da opravi pregled, če sumi, da ima oseba pri sebi nedovoljene stvari. Veljavne določbe ne urejajo opredelitve vsebine takšnega pregleda, niti pogojev, v katerih se sme opraviti takšen pregled. S predlaganim novim 236.g členom se urejajo tudi navedeni vidiki osebnega pregleda, ki so s primerljivimi določbami trenutno urejeni v podzakonskem predpisu.

S predlaganim novim 236.h členom se na novo ureja pooblastilo pravosodnega policista, da obsojencu odvzame nedovoljene stvari. ZIKS-1 neposredno ne ureja tega pooblastila, vendar pa iz nekaterih določb posredno izhaja smiselnost takšnega ukrepa. Primeroma tretji odstavek 72. člena ZIKS-1 določa, da minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom določi, katerih stvari obsojenec ne sme imeti pri sebi. Na smiselnost odvzema nedovoljenih stvari nakazujejo tudi pooblastila pravosodnih policistov, s katerimi pravosodni policisti nadzorujejo in pregledujejo

prostore, osebe in stvari (238. člen ZIKS-1). Primerljiv ukrep je urejen v podzakonskem predpisu – s predlaganim novim členom pa se vsebino umešča v zakon.

K 79. členu (237. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se glede na sistematiko predpisa in smiselno umestitev predlaganih novih določb, vsebina 237. člena ZIKS-1 nadomešča z vsebino tretjega odstavka 238. člena ZIKS-1 – vsebina 237. člena ZIKS-1 pa se ureja s predlaganim novim 241.b členom.

K 80. členu (238. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo se glede na sistematiko predpisa in smiselno umestitev predlaganih novih določb, vsebina 238. člena ZIKS-1 ureja razpršeno v drugih delih predpisa. Predlagana nova vsebina 238. člena ZIKS-1 pomeni prenos določbe drugega odstavka 239. člena ZIKS-1 na sistematično bolj ustrezen del predpisa. Z drugim odstavkom predlaganega besedila 238. člena ZIKS-1 se na novo določa ravnanje v primeru najdbe predmetov, ki bi lahko pomenila kaznivo dejanje – primerljiva določba je trenutno urejena v podzakonskem predpisu.

K 81. členu (239. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo 239. člena ZIKS-1 se besedilo strukturno usklajuje z drugimi predlaganimi spremembami določb, ki se nanašajo na prisilna sredstva, ki jih smejo uporabljati pravosodni policisti.

Predlagan prvi odstavek je primerljiv z veljavnim prvim odstavkom 239. člena ZIKS-1, pri čemer je izraz »če drugače ne morejo preprečiti napada« nadomeščen z ustreznjšim besedilom »če z drugimi pooblastili ne morejo drugače«, s čimer se dopustnost uporabe prisilnih sredstev zameji na nezmožnost uporabe drugih pooblastil.

V predlaganem besedilu se na novo ureja tudi omejitev uporabe prisilnih sredstev, kadar gre za onemoglo osebo, invalida ali nosečo osebo (predlagan drugi odstavek). Primerljiva določba je trenutno urejena v podzakonskem predpisu.

Predlagan tretji odstavek je primerljiv z do sedaj veljavnim drugim odstavkom, pri čemer je glede uporabe prisilnih sredstev zoper osebe, ki niso varovane osebe, na novo določen tudi pogoj, da se prisilna sredstva sme uporabiti, če osebe z oviranjem dela pravosodnih policistov ogrožajo varno izvedbo spremstva ali varovanja obsojenca. Do sedaj veljavna določba je dopustnost uporabe prisilnih sredstev zoper druge osebe omejevala zgolj na okoliščine, ko te osebe »ovirajo delo pravosodnega policista«, kar z vidika sorazmernosti ni dovoljšen razlog za uporabo prisilnih sredstev – zato se dodaja dodaten pogoj, t. j. značilnost, da z oviranjem pravosodnega policista oseba ogroža varno opravljanje naloge pravosodnega policista.

S predlaganim tretjim odstavkom se natančneje ureja tudi dopustnost uporabe prisilnih sredstev zoper osebo, ki je zalotena pri kaznivem dejanju ali kršenju javnega reda in miru. Veljavna določba dopušča uporabo prisilnih sredstev v navedenih primerih, pri čemer pa nadalje ni omejevala namena, ki se za z uporabo prisilnega sredstva zasleduje – zato se s predlagano dopolnitvijo kot namen uporabe prisilnih sredstev v primerih, ko je oseba zalotena pri kaznivem dejanju oziroma kršenju javnega reda in miru, določa preprečitev ali odvrnitev nevarnosti ali za odvzem prostosti osebe (pri čemer se »odvzem prostosti« nanaša na odvzem prostosti, urejen v predlaganem novem besedilu 238.člena ZIKS-1).

Dodatno se s predlaganim tretjim odstavkom na novo ureja tudi način uporabe prisilnih sredstev zoper osebe, ki niso varovane osebe. Do sedaj veljavne določbe niso urejale načina uporabe prisilnih sredstev, temveč je to področje urejeno v podzakonskem predpisu, ki glede uporabe

prisilnih sredstev zoper osebe, ki niso varovane osebe, primerljivo določa smiselno uporabo določb, ki urejajo uporabo prisilnih sredstev zoper obsojence.

S predlagano spremembo 239. člena ZIKS-1 se opuščajo določbe veljavnega tretjega, petega in šestega odstavka, saj so primerljive vsebine zaradi sistematike in strukture predpisa in drugih predlaganih sprememb glede pooblastil pravosodnih policistov – urejane v drugih delih predpisa. S predlaganim besedilom 239. členom se opušča tudi ena od vrst prisilnih sredstev – »opozorilni strel«. Glede na naravo tega ukrepa se s predlagano spremembo v nadaljevanju opozorilni strel opredeljuje »zgolj« kot eno od obveznih ravnanj pred uporabo strelnega orožja (torej kot del prisilnega sredstva »strelno orožje«) – in ne kot samostojno obliko prisilnega sredstva.

K 82. členu (novi 239.a, 239.b, 239.c, 239.č in 239.d člen)

S predlaganimi novimi 239.a do 239.d členu se v predpisu dodatno ureja področje prisilnih sredstev, ki jih smejo uporabljati pravosodni policisti. S predlaganim 239.a členom se uvodoma enotno ureja splošna načela uporabe prisilnih sredstev, pri čemer so določbe primerljive z do sedaj veljavnimi določbami petega odstavka 239. člena ZIKS-1 in določbam glede načel uporabe prisilnih sredstev, ki so urejene v podzakonskem predpisu, ki ureja pooblastila pravosodnih policistov. Predlagani 239.b ureja sredstva za vklepanje in vezanje, 239.c ureja uporabo telesne sile, 239.č uporabo razpršilca ter 239.d uporabo palice. Primerljiva vsebina glede uporabe prisilnih sredstev je trenutno urejena v podzakonskem predpisu.

K 83. členu (240. člen ZIKS-1)

S predlaganimi spremembami 240.člena ZIKS-1 se jasneje ureja pogoje, v katerih je dopustna uporaba strelnega orožja. V prvem odstavku se (poleg nekaj redakcijskih popravkov) dodaja opredelitev, da se uporablja življenjsko manj nevarno strelivo. V veljavnem besedilu vrsta streliva ni izrecno določena – razen v primerih uporabe strelnega orožja zoper obsojenca, ki beži iz zaprtega oziroma posebej varovanega zavoda, za kar je določena uporaba gumijastih nabojev (ki so vrsta življenjsko manj nevarnega streliva). S predlagano spremembo se nedoločенost nabojev v drugih primerih smiselno izenačuje na način, da se za vsako uporabo strelnega orožja določa življenjsko manj nevarno strelivo.

S predlaganimi spremembami prvega odstavka se dodaja tudi nova 5. točka, ki določa dopustnost uporabe strelnega orožja zoper nevarnega obsojenca, ki beži. Besedilo je primerljivo z veljavnim besedilom drugega odstavka (ki se s tem v zvezi črta), pri čemer se bistvo opredelitve smiselno spreminja iz opredelitve vrste oddelka oziroma zavoda iz katerega beži obsojenec – na značilnost (nevarnost) obsojenca, zoper katerega se orožje uporabi. Takšna sprememba je smiselna in zasleduje načelo sorazmernosti, saj bi bilo po do sedaj veljavnih določbah dopustno strelno orožje uporabljati tudi zoper obsojenca, ki beži iz zaprtega oddelka, pa ni nujno nevarna oseba (temveč je primeroma ocenjen "zgolj" kot begosumen, prestaja pa kratko kazen zaradi storitve "manjšega" kaznivega dejanja s področja premoženjske kriminalitete).

Vsebinska tretjega odstavka, ki se s predlagano spremembo črta, je nepotrebna. Obveznost upoštevanja načela postopnosti zakon namreč splošno določa za vse primere uporabe prisilnih sredstev – posebno izpostavljanje tega načela v primeru strelnega orožja zato v zakon vnaša nepotrebno nejasnost glede upoštevanja načela v primeru uporabe drugih vrst prisilnih sredstev.

K 84. členu (241. člen ZIKS-1)

S predlagano spremembo vsebine 241.člena se zasleduje sistematičnost predpisa na način, da se določbe glede zaposlovanja pravosodnih policistov črtajo (in se z vidika sistematike bolj

smiselno ureja na drugem delu predpisa –veljavni tretji, četrti in peti odstavek se urejajo z novim 234.a členom, prvi in drugi odstavek pa s predlagano spremembo 230. člena ZIKS-1).

Glede na sistematiko se v 241. členu s predlagano spremembo ureja prisilno sredstvo uporabe službenega psa. Veljavne določbe ZIKS-1 določajo zgolj dopustnost uporabe službenega psa za namen preprečitve bega, napada, samopoškodbe ali povzročitve večje materialne škoda. Predlagana vsebina podrobneje določa okoliščine, v katerih je dopustno uporabiti službenega psa, in sicer na način, da je dopustnost uporabe službenega psa neposredno povezana z varnostno oceno obsojenca (ki pa zajema oceno dejavnikov tveganj z vidika varnosti – 10. člen ZIKS-1) in z nevarnostjo obsojenca (kot je to primerljivo urejeno tudi za uporabo strelnega orožja). Določba glede uporabe službenega psa v primerih, ko je dovoljena tudi uporaba strelnega orožja je primerljiva trenutni ureditvi uporabe službenega psa v podzakonskem predpisu. Predlagano besedilo natančneje določa tudi naloge, pri katerih se služben pes sme uporabiti kot prisilno sredstvo, pri čemer gre za aktivnosti in naloge, ki jih glede obsojencev pravosodni policisti opravljajo zunaj zavoda (uporaba službenega psa kot prisilnega sredstva znotraj zavoda torej ni dopustna). Takšna ureditev je primerljiva trenutni ureditvi v podzakonskem predpisu.

K 85. členu (241.a in 241.b člen ZIKS-1)

S predlaganim novim 241.a členom se enovito na sistematično ustreznem delu predpisa ureja dolžnosti glede zagotavljanja možnosti zdravstvenih pregledov za osebe, ki so uporabljale ali zoper katere so bila uporabljena prisilna sredstva ter dolžnosti s področja poročanja o uporabi prisilnih sredstev. Primerljive vsebine so urejene v veljavnem 239. členu ZIKS-1 in podzakonskem predpisu s področja izvrševanja pooblastil pravosodnih policistov.

Z novim 241.b členom se glede na sistematiko predpisa na ustrežnejše mesto prenaša določbo, ki je na primerljiv način urejena v veljavnem 237. členu ZIKS-1. Dodatno se besedilo člena ne nanaša zgolj na osebe na prestajanju nadomestnega zapora in na mladoletnike, temveč napotuje na smiselno uporabo določb za vse varovane osebe. Takšna opredelitev je smiselna, saj pravosodni policisti naloge izvršujejo v stiku z vsemi kategorijami oseb, ki so nameščene v zavodih za prestajanje kazni zapora, prevzgojnem domu in drugih objektih, kjer izvršujejo naloge po zakonu. Dodatno so v besedilu zajete vse določbe, ki po predlaganih dopolnitvah poglavja o pooblastilih pravosodnih policistov urejajo uporabo prisilna sredstva.

K 86. členu (242. člen ZIKS-1)

Pri predlagani spremembi 242. člena ZIKS-1 gre za redakcijski popravek.

K 87. členu

S črtanjem podnaslova se glede na ostale predlagane spremembe tega poglavja redakcijsko usklajuje vsebina poglavja.

K 88. členu (243. člen ZIKS-1)

Od 2008 dalje, ko je bila prevedba v nov plačni sistem, so delovna mesta učiteljev predvidena zgolj v šolstvu. URSIKS samostojno ne izvaja šolskih programov, zato URSIKS nima takšnih delovnih mest. Primerljiva delovna mesta, na katerih so uslužbenci v URSIKS zaposleni so inštruktorji za delo in delovni inštruktorji, ki sodelujejo pri delu obsojencev.

K 89. členu (250.a člen ZIKS-1)

S predlaganim črtanjem besedila v 3. točki tretjega odstavka, ki določa zbiranje podatkov o občini in upravni enoti rojstva storilca kaznivega dejanja v okviru kazenske evidence, se opušča zbiranje podatkov, ki so za namen upravljanja in posredovanja podatkov iz kazenske evidence neupoštevni in zato administrativno nepotrebno obremenjujoči.

S predlagano dopolnitvijo zbirke podatkov v kazenski evidenci s časom izvršitve kaznivega dejanja (predlagana nova 8. točka tretjega odstavka) se omogoča zbiranje podatkov, ki so v pomoč pri brisanju sodb iz kazenske evidence. Višina izrečene kazni je pomemben podatek v luči določbe 82. člena KZ-1, ki ureja zakonsko rehabilitacijo in izbris obsodbe, pri čemer gre za izpeljavo splošne navedbe iz prvega odstavka tega člena v delu, ko navaja podatke o izrečenih sankcijah. Črtanje besedila dosedanje 8. točke pomeni redakcijski popravek terminologije – ker se v besedilu že uporablja širši pojem »kazenske sankcije«, posebno naštevanje vzgojnih in varnostnih ukrepov pomensko ni potrebno, niti ustrezno.

Predlagana sprememba četrtega odstavka pomeni razjasnitev morebitne nejasnosti glede oblike zbirke, ki se vodi glede vzgojnih ukrepov. Z dopolnitvijo besedila se jasneje določa, da gre za posebno evidenco znotraj kazenske evidence – takšna sprememba pa odraža tudi dejansko realno stanje kazenske evidence.

Pri predlagani dopolnitvi šestega odstavka gre za redakcijsko uskladitev in dopolnitev z eksplicitno navedbo organov samoupravnih lokalnih skupnosti, ki poleg državnih organov predstavljajo enakovreden segment javnega sektorja.

S črtanjem osmega odstavka se opušča nepotrebno urejanje področja, ki je izrecno urejeno v drugem predpisu (drugi odstavek 84. člena Kazenskega zakonika - KZ-1).

Spremenjeno besedilo dosedanjega devetega odstavka je v večji meri usklajevano besedilo glede na črtan osmi odstavek. Dodatno se v besedilu jasneje ureja ravnanje s podatki o izbrisanih sodbah, za katere se podatke posreduje tudi po izbrisu.

Dopolnitev dosedanjega dvanajstega odstavka pomeni enotno urejanje obravnavane materije - veljavna ureditev namreč predvideva upravljanje kazenske evidence, ki se nanaša na storilce kaznivih dejanj, ki pa so po veljavni ureditvi lahko fizične ali pravne osebe.

K 90. členu (251. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 251. člena pomeni redakcijsko uskladitev s predlaganimi spremembami 146. člena ZIKS-1.

K 91. členu (256. člen ZIKS-1)

Predlagana sprememba 256. člena pomeni redakcijsko uskladitev s predlaganimi spremembami 146. člena ZIKS-1.

K 93. členu

S prehodno določbo se ureja ravnanja za tiste obsojence, ki bodo na dan uveljavitve tega zavoda že prestajali kazen zapora in se glede njih za oškodovance predhodno ne bodo izvedli postopki glede možnosti biti obveščeni o pobegu oziroma odpustu obsojenca. Za prehodno obdobje je predlagano, da oškodovance o tej možnosti obvestijo pristojni centri za socialno delo.

K 95. členu

S prehodno določbo se začetek uporabe posameznih določb odloži do začetka uporabe predloga Zakona o probaciji, saj jih brez že obstoječe in delujoče probacijske službe ni mogoče izvrševati.

K 96. členu

S prehodno določbo se zagotavlja ohranitev že pridobljenih pravic (in dolžnosti), ki so jih po do sedaj veljavnih določbah že pridobili delavci uprave. Učinkovanje novih določb glede pooblaščenih uradnih oseb preneha (s tem pa tudi pravice, ki iz tega izhajajo), ko se uslužbencem, ki po uveljavitvi tega zakona ne bodo več pooblaščene uradne osebe, vsebinsko smiselno zagotovijo druge pravice, ki naslavljajo posebnosti teh delovnih mest (konkretno dodatek za nevarnost in bremenitve, do katerega so upravičeni drugi primerljivi poklici)